

(Foreløpig utgave)

Finansdepartementet

Prop. 1 S Tillegg 1

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2021

Endring av Prop. 1 S (2020–2021)

Statsbudsjettet 2021 (saldering)

Foreløpig utgave

(Foreløpig utgave)

Finansdepartementet

Prop. 1 S Tillegg 1

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2021

Endring av Prop. 1 S (2020–2021)

Statsbudsjettet 2021 (saldering)

Foreløpig utgave

Foreløpig utgave

Innledning	3
Innhold i proposisjonen	3
Hovedtall for budsjettets stilling.....	10
Endringer i budsjettforslaget for 2021	14
Utenriksdepartementet	14
Kunnskapsdepartementet	15
Kulturdepartementet	19
Justis- og beredskapsdepartementet.....	24
Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	32
Arbeids- og sosialdepartementet.....	42
Helse- og omsorgsdepartementet.....	47
Barne- og familiedepartementet	58
Nærings- og fiskeridepartementet.....	64
Landbruks- og matdepartementet	85
Samferdselsdepartementet	86
Klima- og miljødepartementet	91
Finansdepartementet	92
Forsvarsdepartementet	102
Olje- og energidepartementet	105
Forslag til vedtak.....	108

Vedlegg:

1. Kopi av avtale mellom Aker ASA og staten om opphør av felles eierskap i Aker Kværner Holding AS

Foreløpig utgave

Prop. 1 S Tillegg 1

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2021

Endring av Prop. 1 S (2020–2021)

Statsbudsjettet 2021 (saldering)

Tilråding fra Finansdepartementet 10. november 2020,

godkjent i statsråd samme dag.

(Regjeringen Solberg)

1 Innledning

1.1 Innhold i proposisjonen

De økonomiske utsiktene og hovedtrekk i regjeringens økonomiske politikk
Koronapandemien fortsetter å prege den økonomiske situasjonen i Norge og i resten av verden. Europa og Norge opplever nå en ny smittebølge. Pandemien og de strenge smitteverntiltakene som først ble iverksatt i vår og som de siste ukene er strammet kraftig inn igjen i flere land, har store konsekvenser for både norsk og internasjonal økonomi. Konsekvensene er særlig store for de som er blitt rammet av covid-19 eller som har opplevd at arbeidsplassen har måttet stenge ned.

Her hjemme ble det i mars og april raskt innført omfattende tiltak for å begrense smitten og de negative økonomiske konsekvensene. Hensikten med de økonomiske tiltakene var å sikre inntektene for dem som ble rammet av krisen og bidra til at levedyktige bedrifter

skulle klare seg gjennom krisen, slik at grunnlaget var til stede for at aktiviteten kunne ta seg raskt opp igjen. I de påfølgende månedene har regjeringen i flere omganger tilpasset den økonomiske politikken til den rådende smittesituasjonen gjennom å iverksette nye økonomiske tiltak og justere eksisterende ordninger. Tiltakene har vært viktige for å dempe ulikheter krisen skaper, siden permitteringer særlig har rammet grupper med lav inntekt og lite eller ingen formell utdanning.

Parallelt med å avhjelpe de umiddelbare konsekvensene de strenge smitteverntiltakene har medført for norsk økonomi, har regjeringen lagt vekt på at tiltakene skal bidra til at vi møter de langsiktige utfordringene Norge står overfor. Da de strengeste smitteverntiltakene kunne oppheves på forsommeren, ble regjeringens arbeid rettet mot å stimulere til økt aktivitet og sysselsetting. Målet er å unngå at ledigheten biter seg fast på et høyt nivå og at ungdom og personer med svak tilknytning til arbeidslivet støtes varig ut. Derfor la regjeringen frem sin strategi for Norge ut av krisen før sommeren. Regjeringen vil skape mer og inkludere flere gjennom en kraftig satsing på kunnskap, grønn omstilling og inkludering. De omfattende tiltakene vil ha effekt både i inneværende år og på lengre sikt. Regjeringens fremlagte forslag til statsbudsjett for 2021 viderefører denne langsiktige strategien.

Etter det kraftige aktivitetsfallet i vår hentet økonomien hos mange av våre handelspartnere seg bedre inn enn ventet. Den siste tiden har imidlertid smittetallene økt kraftig i Europa, og mange land har igjen strammet til smitteverntiltakene. Selv om de nye tiltakene så langt ikke er fullt så omfattende og inngripende som i vår, er det sannsynlig at veksten i Europa mot slutten av året vil bli svakere enn lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2021. Europakommisjonen anslår at gjeninnhenting vil bli satt tilbake av den nye smittebølgen og nedjusterer vekstanslaget for EU i 2021. Kommisjonens anslag indikerer at BNP for eurolandene vil vokse med 4,2 pst. i 2021, mens det i nasjonalbudsjettet ble lagt til grunn en vekst på 5,3 pst. Det vil ifølge Europakommisjonen ta minst to år før EUs økonomi returnerer til nivået før pandemien. Usikkerheten oppgis å være svært stor, og det er en risiko for at de økonomiske arrene blir dypere og mer varige, i form av langtidsledighet, konkurser og lavere produksjonskapasitet.

Økt smitte og strengere smitteverntiltak går særlig utover allerede hardt rammede næringer som restaurant og uteliv, hotell, kultur, reiseliv, transport og personlig tjenesteyting. Tjenestenæringene utgjør en betydelig andel av samlet aktivitet og sysselsetting i mange europeiske økonomier. Aktiviteten i disse næringene er i stor grad påvirket av smittesituasjonen og smitteverntiltakene i det enkelte land. De land som så langt har lyktes godt med en strategi basert på omfattende testing, isolering, sporing og karantene (TISK), deriblant Norge, har klart å holde den økonomiske aktiviteten bedre oppe enn andre land. Nedstengingstiltak har svært skadelige virkninger for aktiviteten i økonomien, men er likevel nødvendig dersom andre tiltak ikke er tilstrekkelig til å begrense smittespredningen. Dette understreker hvor viktig det er med bred oppslutning

om de smitteverntiltakene som nå gjelder, slik at det ikke blir nødvendig med mer inngrepene tiltak.

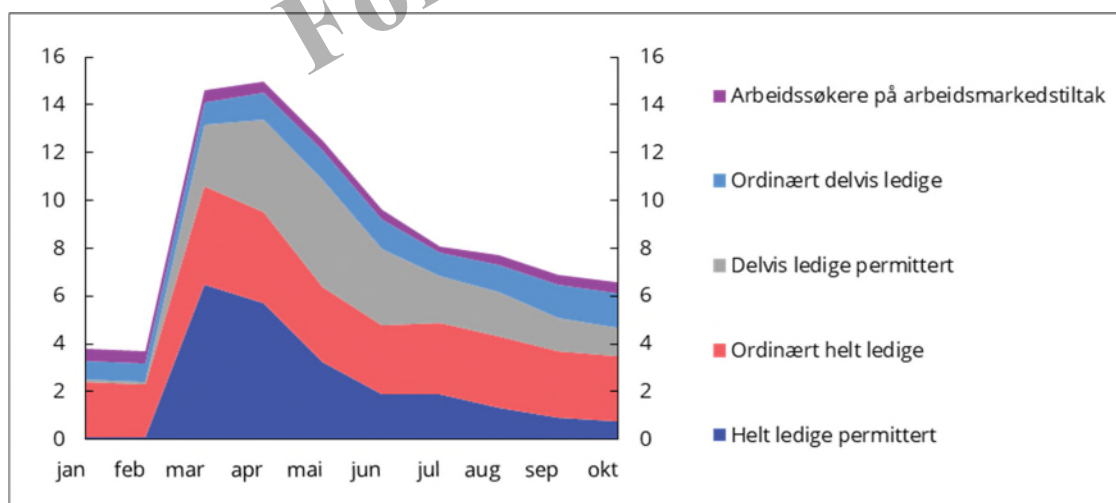
Mens det tidlig i pandemien var stor usikkerhet om tilgangen på importerte varer som produseres i globale verdikjeder, er vurderingen nå at de internasjonale forsyningskjedene stort sett har fungert godt gjennom krisen. Både internasjonalt og i Norge ser vareproduksjonen gjennomgående ut til å holde seg bedre oppe enn aktiviteten i tjenestenæringer som særlig rammes av smitteverntiltak.

En eventuell økning i antallet konkurser og tap av arbeidsplasser i tjenesteytende næringer kan likevel dempe etterspørselen også i andre deler av økonomien. Økende smittespredning kan dessuten bidra til økt bekymring for sykdom og økonomisk usikkerhet. Det vil påvirke de økonomiske valgene som husholdninger og bedrifter tar, og trolig føre til lavere økonomisk aktivitet.

Norge har så langt klart seg bedre gjennom krisen enn de fleste andre land. Smitteverntiltakene har inntil den siste tiden hatt god effekt, og vi har hatt relativt sett få dødsfall. Vi har hatt omfattende økonomiske tiltak for å motvirke inntektsbortfall hos husholdninger og bedrifter, og råvarepriser på olje og metaller har holdt seg godt oppe. Dette har bidratt til at det økonomiske tilbakeslaget ikke har vært så dypt.

I nasjonalbudsjettet ble det lagt vekt på at utviklingen er skjør, og at den blant annet avhenger av den videre smitteutviklingen. Samtidig understreket vi usikkerheten i anslagene, og at vi måtte ta høyde for at situasjonen raskt kunne forverres.

Den registrerte arbeidsledigheten har som ventet gått videre ned etter fremleggelsen av nasjonalbudsjettet, men i et lavere tempo enn i månedene før. Det er fremdeles registrert nesten 190 000 helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak hos NAV, se figur 1.1.

Figur 1.1 Arbeidssøkere fordelt på hovedgrupper. Prosent av arbeidsstyrken

Kilde: NAV.

Inntektssikringsordningene og utvidelsene av disse har støttet opp under husholdningenes inntekter. Den kraftige nedgangen i konsumet i vår, gikk sammen med en sterk oppgang i sparingen. Etter det har forbruket økt igjen, men sparingen er fortsatt høy. Samtidig er forbruket vridd bort fra tjenester og utenlandsreiser til varer, og oppgangen i varekonsumet har derfor vært markert. Boligprisene har også økt igjen de siste månedene, etter et fall i mars og april, og ligger nå høyere enn før smitten brøt ut her hjemme. Aktiviteten i norsk økonomi tok seg opp igjen i sommer, men er likevel klart lavere enn før krisen. Sesongjustert lå verdiskapingen i fastlandsøkonomien i august 3,9 pst. lavere enn i februar.

Norge opplever nå en kraftig smitteøkning. Virusets sprer seg raskt, og alle fylker har smitteutbrudd. Fortsetter denne utviklingen, vil det kunne skape store utfordringer for helsetjenesten, slik vi har sett i flere land i Europa. Regjeringen har derfor innført nye nasjonale smitteverntiltak. I tillegg er det innført strengere lokale tiltak i områder med mye smitte, blant annet i Oslo og Bergen.

Sammen med svakere utvikling ute gir den økte smitten høyere sannsynlighet for at veksten blir lavere enn tidligere lagt til grunn. Økt smittespredning og strengere smitteverntiltak kan slå ut i høyere sparing og lavere konsum i husholdningene. Langsommere vekst internasjonalt kan påvirke norske eksportbedrifter negativt, og styrken i dette utslaget er avhengig av om situasjonen forlenges og forverres. Økt usikkerhet og lavere aktivitet ute, kan dessuten slå ut i bedriftenes investeringer. Også her hjemme kan vi risikere at de økonomiske konsekvensene blir mer varige, dersom ledigheten holder seg høy lenge, utsatte grupper mister fotfestet i arbeidsmarkedet og selskapenes gjeld vokser.

Samtidig er det enkelte forhold som bidrar til å dempe den negative virkningen av lavere vekst i landene rundt oss. I Europa er det særlig tjenestesektorene som nå rammes, hvor norsk eksport er mindre eksponert. En betydelig del av norsk varehandel skjer med Asia, hvor smitten ser ut til å være bedre under kontroll og hvor veksten har tatt seg opp igjen. Oljeprisen har de siste månedene holdt seg klart høyere enn de lave nivåene i den første fasen av pandemien, noe som bidrar til å holde inntektsstrømmen og aktiviteten i deler av norsk økonomi oppe.

Utviklingen de siste ukene gir grunn til bekymring og ny usikkerhet. De norske smitteverntiltakene er strammet inn, men er ikke like inngripende som i mange andre land. Regjeringens oppfordring til å holde seg mest mulig hjemme vil likevel føre til at tjenestenæringer som reiseliv, servering, hotell, kultur, publikumsåpne arrangementer og kollektivtransport fortsatt vil oppleve krevende tider med lav aktivitet. I områder med høyere smitte er det lokalt innført tiltak som har større effekt på den økonomiske aktiviteten. I Oslo er det innført midlertidig skjenkestopp, og både i Oslo og Bergen er treningsentre, treningshaller, svømmehaller og museer midlertidig stengt.

Usikkerheten om den økonomiske utviklingen er stor, og utviklingen fremover vil særlig avhenge av hvordan og hvor raskt vi klarer å få ned smittetallene igjen. Vekstanslagene i nasjonalbudsjettet var forenlige med at smitteutbrudd ble håndtert lokalt og en godt fungerende TISK-strategi. Usikkerheten om smitteutviklingen har økt, og det kan nå også tenkes scenarioer som innebærer at den økonomiske gjeninnhenting i perioder stopper opp og utsettes. Skulle det bli nødvendig å sette inn tiltak som ytterligere stenger ned virksomheter i Norge, vil utslagene bli enda større.

Vi kan få perioder med høyere og lavere smittetrykk frem til en effektiv vaksine er rullet ut i befolkningen. Det legges fortsatt til grunn at en vaksine er sannsynlig i 2021, og at sannsynligheten er økende utover i året. De prognosene vi nå jobber ut fra, tilsier at hovedvekten av vaksinene vil kunne komme fra og med andre kvartal 2021, men det er fortsatt usikkerhet om hvor effektivt vaksinene vil forhindre smittespredning. Hvis en vaksine med god effekt på smittespredning kan implementeres i stor skala, vil smitteverntiltakene kunne reduseres og frykten for smitte avta. I en slik situasjon vil den økonomiske veksten kunne stige markert, særlig sett i lys av den høye sparingen i husholdningene, og det kan ikke utelukkes at det kan skje allerede mot slutten av 2021.

Regjeringen vil gjøre det som skal til for å bidra til å få Norge best mulig gjennom pandemien og den økonomiske krisen. Regjeringen er beredt til å innføre de tiltak som er nødvendige. Det legges frem nye økonomiske tiltak i denne proposisjonen, og videre bruk av økonomiske virkemidler må ses i sammenheng med de svært omfattende tiltakene som allerede er innført eller foreslått.

Regjeringen har i budsjettet for 2021 prioritert tiltak som følger opp strategien for veien videre; *Norges vei ut av krisen: Skape mer, inkludere flere* som ble lagt frem i Prop. 127 S (2019–2020) i mai. Budsjettet har dessuten tiltak som bidrar til godt smittevern og gode helsetjenester, og nødvendige støttetiltak for å møte koronakrisen også i 2021. Budsjettet skal bidra til å ta Norge ut av koronakrisen. Samtidig skal vi møte de langsiktige utfordringene landet står overfor. Da må vi skape mer og inkludere flere.

Nye forslag i tilleggsnummeret

Regjeringen legger i denne proposisjonen frem tiltak på til sammen 17,7 mrd. kroner. Sammen med de tiltakene som tidligere er lagt frem, bidrar budsjettoppleggene for 2020 og 2021 kraftig til å stimulere den økonomiske aktiviteten. Tiltakene i proposisjonen er særlig rettet inn mot helsesektoren, kommunesektoren, bedrifter med stort omsetningsfall som følge av pandemien og forlengelse av utvidelser i inntektssikringsordninger.

En godt fungerende helsesektor er avgjørende for dem som behøver hjelp og for at samfunnet skal fungere. Regjeringen foreslår i denne proposisjonen å øke bevilgningen til flere helsetiltak sammenlignet med forslaget i Gul bok 2021. Blant annet foreslås det å opprette et nasjonalt beredskapslager for smittevernutstyr, samt å legge til rette for innkjøp av hurtigtester og relevante legemidler. Regjeringen legger også vekt på å dempe

psykiske og sosiale belastninger som følge av smitteverntiltakene, bl.a. ensomhet blant unge, studenter og eldre. Det fremmes derfor flere forslag som skal forsterke den innsatsen regjeringen allerede har lagt opp til i 2021.

Koronapandemien har store økonomiske konsekvenser for kommunesektoren. For å få bedre oversikt over konsekvensene pågår det et arbeid i en arbeidsgruppe bestående av representanter fra staten og kommunesektoren som skal kartlegge de økonomiske konsekvensene av pandemien for kommunene og fylkeskommunene. Som varslet i Gul bok 2021 kommer regjeringen nå tilbake med ytterligere forslag til bevilgninger til kommunesektoren, etter at arbeidsgruppen har kommet med sine første vurderinger av konsekvensene for inneværende år i en delrapport som ble lagt frem i midten av oktober. Regjeringens bevilgningsforslag i denne proposisjonen på totalt 7,3 mrd. kroner tar utgangspunkt arbeidsgruppens beregninger, og skal kompensere for kommunesektorens merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med pandemien for 1. halvår i 2021. Dette skal sette kommunene i stand til å håndtere pandemien, slik at det ikke skal være nødvendig å redusere tjenestetilbudet for øvrig, herunder tilbud til sårbare grupper, barnehage, skole eller eldreomsorg.

Regjeringen varslet i Prop. 142 S (2020–2021) en ny kompensasjonsordning for reiselivsnæringen, med en mulig ramme på 1 mrd. kroner. I lys av situasjonen for norsk næringsliv foreslår regjeringen nå en ny, bred kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien for perioden september 2020–februar 2021. Ordningen vil, med noen justeringer og forenklinger, erstatte kompensasjonsordningen som gjaldt fra mars til august 2020. Dette innebærer at bedrifter som opplever betydelig omsetningsfall fremdeles kan få dekket deler av sine faste, uunngåelige kostnader. Ordningen vil være rettighetsstyrt. Den vil fremdeles være innrettet slik at en forverring av smittesituasjonen og strengere tiltak som påvirker omsetningen i bedriftene, vil tilsi at flere bedrifter kommer inn i ordningen og støtten til den enkelte bedrift blir større. Anslaget for utbetalinger fra ordningen er 5 mrd. kroner. Ordningen vil bli forvaltet av Brønnøysundregistrene, mens mye av kontrollen vil legges ut til revisorer/regnskapsførere. Regjeringen gir arbeidet med å få på plass det praktiske rundt søknadsportal og øvrige systemer høy prioritet.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 1 mrd. kroner til kjøp av minstetilbud av flyruter og merkompensasjon til FOT-rutene. Dette er ett av flere tiltak rettet mot luftfarten som skal bidra til regjeringens hovedmål om at det på kort sikt, til markedet normaliserer seg, er et tilstrekkelig flytilbud innenlands. På lengre sikt er målet at flytilbudet i Norge er godt, at etterspørselen innenlands og på hovedrutene inn og ut av Norge dekkes, og med sunn og god konkurranse på stamrutene. Øvrige tiltak som foreslås i denne proposisjonen er utvidelser i garantiordningen for flyselskaper. Regjeringen vurderer også behov for ytterligere støtte til Avinor for å ivareta infrastrukturen for luftfarten.

Regjeringen foreslår å bevilge 0,5 mrd. kroner til en ny kompensasjonsordning for utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft. Videre foreslås det en

ordning med støtte til store publikumsåpne arrangementer som var planlagt i perioden 5. mars–31. desember 2020, men som på grunn av smitteverntiltakene er avlyst eller kraftig nedskalert. Det foreslås også bevilgning til utbetalinger innenfor ordningen for bedriftsutvikling i reiselivet som skal bidra til nødvendig omstilling i næringen.

I mars ble det vedtatt en rekke utvidelser i inntektssikringsordningene for å motvirke effektene av økt ledighet, stengte barnehager og skoler og et forventet høyt omfang av koronarelatert sykefravær. Det er tidligere besluttet å forlenge permitteringsperioden til 52 uker for permitteringer som inntreffer til og med 30. juni 2021. I denne proposisjonen foreslår regjeringen å videreføre den økte kompensasjonsgraden i dagpengeordningen til 31. mars 2021 for nye og løpende tilfeller. Regjeringen foreslår også å videreføre de midlertidige endringene i sykepengeordningen frem til 31. mars 2021. Dette vil redusere arbeidsgivers utgifter og kompensere selvstendig næringsdrivende og frilansere for tapt inntekt ved koronarelatert fravær. Det foreslås også å videreføre særreglene i sykepengeordningen frem til 31. mars 2021, og særreglene i ordningen med omsorgspenger frem til 30. juni 2021. Regjeringen foreslår også å doble kvoten med omsorgspenger i 2021.

De største bevilgningsforslagene i denne proposisjonen gjelder følgende:

- Regjeringen foreslår 6,2 mrd. kroner til kommunene i innbygger- og skjønnstilskudd som kompensasjon for merutgifter og mindreinntekter som følge av pandemien. I tillegg foreslås det 1,05 mrd. kroner i kompensasjon til fylkeskommunene.
- Regjeringen foreslår 5 mrd. kroner til en ny, noe justert og forenklet, generell kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall i perioden september 2020 – februar 2021.
- Regjeringen foreslår om lag 1 mrd. kroner til helsesektoren. Av dette foreslås 771 mill. kroner til et nasjonalt beredskapslager for smittevernutstyr, 110 mill. kroner til legemidler mot migrene og 80 mill. kroner til praksiskompensasjon for fastleger.
- Midlertidige regler for sykepenger til arbeidstakere, frilansere og selvstendig næringsdrivende ved koronarelatert fravær foreslås videreført til 31. mars 2021. Dette har en anslått kostnad på 1 mrd. kroner i 2021.
- Regjeringen foreslår 1 mrd. kroner for å ta høyde for midlertidig flyrutekjøp også i 2021.
- Regjeringen foreslår å videreføre den forhøyede kompensasjonsgraden i dagpengeordningen frem til 31. mars 2021, med en anslått kostnad på 700 mill. kroner i 2021.
- Regjeringen foreslår å etablere en kompensasjonsordning for smittevernutgifter for bedrifter med innleid utenlandsk arbeidskraft som ikke benytter offentlige karantenehotell. Utgiftene anslås til 480 mill. kroner.
- Videre foreslås 300 mill. kroner til en støtteordning for publikumsåpne arrangementer.
- Regjeringen foreslår 250 mill. kroner til ordningen for bedriftsutvikling for reiselivsbedrifter.
- Det midlertidige regelverket for omsorgspenger knyttet til koronapandemien foreslås videreført frem til 30. juni 2021. I tillegg får foreldre doble kvoter med omsorgspenger i 2021. Dette har en anslått kostnad på 195 mill. kroner i 2021.

- Det foreslås 158 mill. kroner til ulike tiltak rettet mot sårbare grupper for å avhjelpe psykisk og sosial belastning som følge av pandemien og smitteverntiltakene.
- For å redusere risikoen for importsmitte foreslår regjeringen å etablere en ordning med karantenehotell ved større flyplasser og grensepasseringssteder. Utgiftene anslås til 120 mill. kroner.
- I forbindelse med behandlingen av Prop. 142 S (2019–2020) ble kompensasjonstjenesten for selvstendig næringsdrivende og frilansere besluttet videreført ut 2020. Kompensasjonen for desember 2020 utbetales i januar 2021, noe som gir en anslått kostnad på 100 mill. kroner i 2021.

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020 ble det innført en midlertidig ordning med betalingsutsettelse for de fleste skatte- og avgiftskrav mv. Utsettelse kan gis i perioden 10. juni og frem til 31. desember 2020. Regjeringen foreslår at skyldnere som har fått utsatt betaling etter den midlertidige utsettelsesordningen skal kunne betale inn kravene over tid. Ordningen vil påvirke hvilket budsjettår inntektene bokføres. På usikkert grunnlag anslås ordningen med midlertidige betalingsutsettelser å omfatte om lag 6 mrd. kroner mot slutten av året. Hvis alt dette først innbetales i 2021, øker skatteinntektene med 6 mrd. kroner i 2021, og reduseres tilsvarende i 2020. En slik forskyvning av skatteinntekter mellom år påvirker ikke det strukturelle skattenivået, og endrer ikke skatteinntektene når en ser 2020 og 2021 samlet. I tillegg er det behov for å fremme forslag som følge av forliket på Stortinget om Prop. 142 S (2019–2020). Endringene på skatte- og avgiftsområdet utgjør totalt om lag 5,2 mrd. kroner i økte inntekter i 2021.

Årets lønnsoppgjør for det statlige tariffområdet og takstforhandlingene for leger, psykologer og fysioterapeuter ble utsatt fra våren til høsten 2020. Som følge av dette ble virkningene for 2021-budsjettet av inneværende års lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet mv. ikke innarbeidet i departementenes budsjetttrammer i budsjettforslaget i Prop. 1 S (2020–2021), men inngår i denne proposisjonen. I sum utgjør disse utgiftene 556,8 mill. kroner i 2020.

Regjeringen foreslår å dekke inn de økte utgiftene gjennom å øke bruken av oljepenger, jf. omtale i kap. 1.2 nedenfor. De foreslåtte bevilgningsøkningene som følge av lønnsoppgjøret og takstoppgjørene, foreslås dekket gjennom en tilsvarende reduksjon på kap. 2309, post 01.

1.2 Hovedtall for budsjettets stilling

Regjeringen har møtt koronapandemien med en kraftig finanspolitisk respons. For å motvirke de negative konsekvensene av krisen er bruken av oljepenger og offentlige utgifter blitt økt til nivåer vi ikke har vært på tidligere. Samtidig har lavere aktivitet i økonomien gitt nedgang i statens skatte- og avgiftsinntekter og andre inntekter. For å understøtte langsiktig bærekraft i offentlige finanser må midlertidige krisetiltak fases ut etter hvert som økonomien gradvis bedres og behovene avtar. En nedtrapping av

utgiftsnivået i offentlig sektor understøtter også vekst og sysselsetting i privat sektor og nødvendige omstillinger i økonomien.

I budsjettforslaget for 2021 er omfanget av ekstraordinære tiltak mindre enn i 2020, men bruken av oljepenger ligger likevel betydelig høyere enn før krisen. Medregnet forslagene i dette tilleggsnummeret, innebærer regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 en bruk av oljepenger, målt ved det *strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet*, på 331,1 mrd. kroner. Det er en økning på 17,7 mrd. kroner fra anslaget i Gul bok 2021, hvorav 17,2 mrd. skyldes økte utgifter og det resterende skyldes endringer på inntektssiden.

Målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge innebærer forslagene i dette tilleggsnummeret isolert sett en økning av det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet på 0,5 pst. Dette bidrar til at budsjettimpulsen i 2021 blir tilsvarende mindre negativ enn anslått i nasjonalbudsjettet, og den anslås nå til -2,4 pst. Den negative impulsen for neste år må ses i sammenheng med det svært ekspansive opplegget for 2020, med en budsjettimpuls på rekordhøye 4,5 pst. Ser vi de to årene samlet, er finanspolitikken klart ekspansiv med en samlet budsjettimpuls på 2,1 pst. Modellberegninger referert i nasjonalbudsjettet viser at finanspolitikken samlet sett virker sterkt ekspansivt på den økonomiske aktiviteten i 2021.

Medregnet forslagene i tilleggsnummeret tilsvarer bruken av oljepenger 3,2 pst. av den anslåtte verdien av Statens pensjonsfond utland ved inngangen til året, opp fra en anslått *uttaksprosent* på 3,0 pst. i det opprinnelige budsjettforslaget. At oljepengebruken kunne øke hvis smittesituasjonen forverret seg, er i tråd med det regjeringen kommuniserte i forbindelse med budsjettfremleggelsen. Ved budsjettfremleggelsen ble det kommunisert at regjeringen ville komme tilbake med forslag til bevilgninger til kommunesektoren etter at arbeidsgruppen som har kartlagt de økonomiske konsekvensene av pandemien for kommunene og fylkeskommunene, hadde kommet med sine vurderinger. Regjeringen følger situasjonen nøye, og vil fremme de forslag som er nødvendige for å håndtere pandemien.

Det *oljekorrigerte budsjettunderskuddet* i 2021 anslås nå til 383,1 mrd. kroner. Dette underskuddet dekkes ved en overføring fra Statens pensjonsfond utland, slik at statsbudsjettet er i balanse. Forskjellen mellom det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet og det oljekorrigerte budsjettunderskuddet er nærmere forklart i Nasjonalbudsjettet 2021.

Statsbudsjettets underliggende utgiftsvekst i 2021 anslås til -3,5 pst., opp fra anslått -4,6 pst. i Nasjonalbudsjettet 2021.

Det er ikke forslått endringer i statens lånetransaksjoner sammenlignet med Gul bok 2021.

Tabell 1.1 Nøkkeltall for 2021-budsjettet (mrd. kroner og prosent)

	NB21	NB21 medregnet tilleggsnr.
Oljekorrigert underskudd	371,2	383,1
Strukturelt oljekorrigert underskudd	313,4	331,1
Prosent av fondskapitalen	3,0	3,2
Prosent av trend-BNP Fastlands-Norge	9,4	9,9
Budsjettimpuls, prosentenheter ¹	-2,9	-2,4
Reell, underliggende utgiftsvekst (pst.)	-4,6	-3,5
Overskudd på statsbudsjettet og i Statens pensjonsfond	-37,6	-49,5

¹ Budsjettimpulsen er målt ved endringen i det strukturelle oljekorrigerte underskuddet som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge. Positive tall indikerer at budsjettet virker ekspansivt.

Kilde: Finansdepartementet.

Foreløpig utgave

Tabell 1.2 Hovedtall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond utenom lånetransaksjoner

		Mrd. kroner	
		Gul bok 2021	Gul bok 2021 medregnet tilleggsnr.
A	Statsbudsjettets inntekter i alt	1 242,1	1 247,5
A.1	Inntekter fra petroleumsvirksomhet	122,3	122,3
A.2	Inntekter utenom petroleumsvirksomhet	1 119,8	1 125,2
B	Statsbudsjettets utgifter i alt	1 514,8	1 532,0
B.1	Utgifter til petroleumsvirksomhet	23,8	23,8
B.2	Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	1 491,0	1 508,2
=	Overskudd i statsbudsjettet før overføring til Statens pensjonsfond utland (A-B)	-272,7	-284,6
-	Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens pensjonsfond utland	98,5	98,5
=	Statsbudsjettets oljekorrigerte overskudd (A.2-B.2)	-371,2	-383,1
+	Overført fra Statens pensjonsfond utland	371,2	383,1
=	Statsbudsjettets overskudd	0,0	0,0
+	Netto avsatt i Statens pensjonsfond utland	-272,7	-284,6
+	Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond	235,1	235,1
=	Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond	-37,6	-49,5

Kilde: Finansdepartementet.

2 Endringer i budsjettforslaget for 2021

2.1 Utenriksdepartementet

Kap. 100 Utenriksdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 2 451,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 3,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 140 Utenriksdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 1 708,5 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 2,8 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 140,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning reduseres med 3,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet som lønnes under programområde 03 Internasjonal bistand, slik at bistandsbudsjettet holdes innenfor samme ramme som i budsjettforslaget i Gul bok 2021.

Kap. 141 Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 290,3 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,0 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 144 Norsk senter for utvekslingsamarbeid (Norec)

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 54,7 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

2.2 Kunnskapsdepartementet

Kap. 200 Kunnskapsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 394,3 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 356,3 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 221 Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 16,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,04 mill. kroner, som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 222 Statlige skoler og fjernundervisningstjenester

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 143,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,4 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 24,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,02 mill. kroner, som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler mv.

Post 85 (ny) Kompensasjon for merutgifter knyttet til covid-19

Smittevernveiledere som skolene må følge, medfører i noen tilfeller at undervisningen foregår i mindre grupper enn normalt. Flere skoler har også merkostnader ved å gi et godt opplæringstilbud til elever som må være hjemme. Merutgiftene skyldes i hovedsak økt behov for vikarer og overtidbruk.

Regjeringen foreslår økte bevilgninger til kommunesektoren, begrunnet med blant annet merutgifter i skolene, jf. omtale nedenfor. Regjeringen legger til grunn at frittstående grunnskoler og videregående skoler skal kompenseres for merutgifter som følge av covid-19 på om lag samme nivå per elev som i den offentlige skolen. Regjeringen foreslår en bevilgning til friskolene på 40 mill. kroner for første halvår 2021. Dette inkluderer også kompensasjon til Den franske skolen og Den tysk-norske skolen i Oslo. Kompensasjonen gis som et likt tilskudd per elev.

Kap. 230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 646,7 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 2,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 242 Norges grønne fagskole - Vea

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 30,3 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 251 22. juli-senteret

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 15,7 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 256 Kompetanse Norge

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 119,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,4 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 271 Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 175,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,6 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 275 Tiltak for høyere utdanning og forskning

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Nasjonale anbefalinger innebærer at fagskoler, høyskoler og universiteter må begrense tilgangen til campus for studenter og ansatte. Enkelte institusjoner har periodevis måttet stenge eller sterkt begrense tilgang for studenter og ansatte på grunn av lokale smittesituasjoner. Nedstenging rammet i vår studenter som alt var i gang med studiene og var integrerte i et studiemiljø. I høst har det kommet mange nye studenter til, som ikke er

integrert i studiemiljøet på samme måte. Flere studenter rapporterer at de sliter med psykiske helseutfordringer. Konsekvensene dersom studenter ikke får tatt eksamen, fra forsinkelser og manglende gjennomføring i utdanningene, er også store. Regjeringen har nylig opprettet en ekspertgruppe ledet av Kunnskapsdepartementet der Universitets- og høyskolerådet, Fagskolerådet, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet deltar og der studentorganisasjonene og samskipnadene vil bli involvert i arbeidet. Ekspertgruppen skal vurdere tiltak som kan avhjelpe situasjonen, inkludert tiltak som kan gjennomføres ved behov for sterke begrensninger i fysisk tilgang. Ekspertgruppen skal levere sin rapport med mulige tiltak 23. november 2020. Kunnskapsdepartementet foreslår å øke bevilgningen på posten med 10 mill. kroner for å kunne sette i gang tiltak som ekspertgruppen anbefaler raskt.

Kap. 284 De nasjonale forskningsetiske komiteene

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 19,4 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 290 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 305,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 291 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Post 71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner

Pandemien medfører et stort informasjonsbehov knyttet til helse, og sosiale og økonomiske forhold. For å lykkes med håndteringen av situasjonen må informasjonen nå ut til og bli forstått av innvandrerbefolkningen. Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle på integreringsfeltet og som informasjonsformidlere til innvandrerbefolkningen. For at innvandrerbefolkningen skal være oppdatert på gjeldende regelverk og råd fra myndighetene i en situasjon som endrer seg raskt, er det behov for å nå ut med korrekt og tilpasset informasjon. Det foreslås derfor å øke bevilgningsforslaget med 20 mill. kroner til informasjonstiltak rettet mot innvandrerbefolkningen. Det kan søkes om støtte til ulike

informasjonstiltak, eksempelvis kampanjer, aktiviteter for berørte miljøer, filmer mv. Retningslinjer for tilskuddet vil publiseres på imdi.no.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 398,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Videreføring av tilpasningene i regelverket for studenter i utlandet våren 2021

Både Norge og andre land har innført strenge ut- og innreiseforbud, og mange studenter og elever vil ikke ha mulighet til å reise til studielandet i starten av vårsemesteret 2021. For å unngå at studenter og elever må avbryte utdanningsløpet, videreføres det for våren 2021 enkelte unntak fra utdanningsstøtteregelverket som ble innført for 2020. Unntakene innebærer at studenter med opptak til utdanninger i utlandet får lån og stipend, selv om de ikke kan oppfylle kravet om å oppholde seg på lærestedet. Videre vil studenter og elever som må bo hjemme i påvente av å få reise til studiestedet i utlandet pga. pandemien, ha rett på lån og stipend. Det er forventet at studenter og elever reiser til studielandet så snart forholdene tillater det. Det ble i anslaget til Prop. 1 S (2020–2021) lagt til grunn et omfang av utenlandsstudenter som tar hensyn til dette unntaket. Forslaget krever derfor ikke bevilgningsendringer sammenlignet med forslaget i Prop. 1 S (2020–2021).

2.3 Kulturdepartementet

Kap. 300 Kulturdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 174,7 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,6 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 320 Norsk kulturråd

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 189,8 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Post 55 Norsk kulturfond

I Prop. 1 S (2020–2021) for Kulturdepartementet har regjeringen foreslått å overføre tilskuddene til Norsk jazzforum og fire regionale jazzsentre (Midtnorsk, Sørnorsk, Vestnorsk og Østnorsk jazzsenter) fra bevilgningen til Norsk kulturfond (kap. 320, post 55) til øremerkede tilskudd under nyopprettet post for tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre mv. (kap. 320, post 74). Ved en feil ble det foreslått overført 1,0 mill. kroner for lite til dette formålet fra Norsk kulturfond. Bevilgningsforslaget på posten foreslås derfor redusert med 1,0 mill. kroner, mot tilsvarende økning under kap. 320, post 74 Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m.

Post 74 Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m.

Ved overføring av tilskuddene til Norsk jazzforum og fire regionale jazzsentre fra bevilgningen til Norsk kulturfond ble det foreslått overført 1,0 mill. kroner for lite til posten, jf. omtale ovenfor. Bevilgningsforslaget på post 74 Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m. foreslås derfor økt med 1,0 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon av bevilgningsforslaget på kap. 320, post 55 Norsk kulturfond.

I Prop. 1 S (2020–2021) for Kulturdepartementet var det videre foreslått at tilskuddene til de regionale jazzsentrene skulle fordeles av Norsk jazzforum. Dette anses likevel ikke å være hensiktsmessig. Midlene til Norsk jazzforum og de regionale jazzsentrene foreslås fordelt på følgende måte:

Norsk jazzforum	13 040 000 kroner
Midtnorsk jazzsenter	2 200 000 kroner
Sørnorsk jazzsenter	2 020 000 kroner
Vestnorsk jazzsenter	3 440 000 kroner
Østnorsk jazzsenter	2 235 000 kroner

Fordelingen representerer en videreføring av tilskuddene til formålene i 2020.

Kap. 322 Bygg og offentlige rom

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 23,8 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 323 Musikk og scenekunst

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 99,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 325 Allmenne kulturformål

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 74,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Post 77 Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19

Regjeringen har under posten foreslått å bevilge i alt 2 250 mill. kroner i stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19, jf. omtale i Prop. 1 S (2020–2021) Kulturdepartementet. Bevilgningen skal i henhold til denne omtalen fordeles på ulike støtteordninger for kultursektoren, frivilligheten og idretten, der hensikten er å utvikle og gjennomføre arrangementer og aktiviteter som er tilpasset smittevernsituasjonen. Regjeringen har med dette foreslått å endre innretningen på støtteordningene for disse sektorområdene, fra å gi kompensasjon for inntektsbortfall ved avlyste arrangementer til å gi økonomisk støtte til arrangementer og aktiviteter som lar seg gjennomføre. Regjeringens mål er å stimulere til økt aktivitet innenfor de myndighetspålagte begrensningene som er nødvendige for å ivareta smittevernet.

Etter en forverring av smittesituasjonen i Norge utover høsten 2020, har regjeringen besluttet å foreta innstramninger i de nasjonale forskriftene for arrangementer. Det innebærer blant annet strengere begrensninger med hensyn til antall tillatte deltakere på arrangementer innendørs, hvor publikum ikke er plassert i fastmonterte seter. Videre har

enkelte kommuner, blant annet Oslo og Bergen, innført midlertidige forbud mot alle arrangementer.

Det er knyttet stor usikkerhet til hvordan smittesituasjonen i samfunnet vil utvikle seg videre, og tilsvarende til hvilke nasjonale eller lokale begrensninger det vil medføre for mulighetene til å planlegge og gjennomføre arrangementer og aktiviteter i kultursektoren, frivilligheten og idretten i første halvår 2021. Regjeringens mål er fortsatt å stimulere til aktivitet så langt dette lar seg gjøre. Samtidig må man være forberedt på nye smittetopper som kan innebære at rammene for planlagte arrangementer endres på kort varsel og at arrangør ikke har mulighet til å tilpasse seg eventuelle innstramninger i smitteverntiltak. Som følge av denne usikkerheten foreslår regjeringen at deler av bevilgningen på posten også kan disponeres til å gi kompensasjon for inntektsbortfall ved avlyste eller utsatte arrangementer. Denne justeringen innebærer for øvrig ingen formålsendring i innretningen av bevilgningsforslaget på posten, slik denne er beskrevet i Prop. 1 S (2020–2021) for Kulturdepartementet. Regjeringen vil vurdere innretningen av slik kompensasjon nærmere.

Kap. 326 Språk- og bibliotekformål

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 732,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 327 Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 79,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 329 Arkivformål

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 395,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,0 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 334 Film- og dataspillformål

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 120,4 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 335 Medieformål

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 55,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet. kroner.

Post 79 Norsk rikskringkasting AS – NRK

I forbindelse med behandlingen av Prop. 142 S (2019–2020) ble den lave merverdiavgiftssatsen redusert fra 12 til 6 pst. fra 1. november til 31. desember 2020. Se også omtale under kap. 5521 Merverdiavgift. Deler av tilskuddet til NRK skal dekke merverdiavgift. Satsreduksjonen gir en beregnet innsparing for NRK på 57,3 mill. kroner i 2021.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås redusert med 57,3 mill. kroner.

Kap. 339 Pengespill, lotterier og stiftelser

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 88,7 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 350 Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 22,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 352 Nedsatt funksjonsevne

Post 70 Funksjonshemmedes organisasjoner

Bevilgningen på posten skal gå til tilskuddsordningene Funksjonshemmedes organisasjoner og Fritidstiltak for personer med nedsatt funksjonsevne. Samlet er det foreslått en bevilgning på posten på 238,4 mill. kroner, jf. omtale i Prop. 1 S (2020–2021) for Kulturdepartementet. Av budsjettomtalen under posten skulle det fremgått at tilskuddet til TV BRA, en nett-tv kanal av og for utviklingshemmede, foreslås videreført med 1,5 mill. kroner.

Post 72 Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet

Bevilgningen på posten skal gå til tilskuddsordningen Tiltak for å bedre levekårene og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Samlet er det foreslått en bevilgning på posten på 19,5 mill. kroner, jf. omtale i Prop. 1 S (2020–2021) for Kulturdepartementet. Av budsjettomtalen under posten skulle det fremgått at tilskuddet til Stiftelsen SOR for prosjektet Helt med – Arbeid for utviklingshemmede foreslås videreført.

2.4 Justis- og beredskapsdepartementet

Kap. 61 Høyesterett

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 410, post 01

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 121,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 479,5 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,6 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 410 Domstolene

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 61, post 01

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 2 761,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 4,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 414 Forlikråd og andre domsutgifter

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 248,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,4 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 430 Kriminalomsorgen

Post 01 Driftsutgifter

Kriminalomsorgen har over tid fått sterk kritikk fra Europarådets torturovervåkingskomité, FNs torturkomité, Europarådets torturkomité og Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter for isolasjon av innsatte. Sivilombudsmannen avga i juni 2019 en særskilt melding til Stortinget om isolasjon og mangel på menneskelig kontakt i norske fengsler. Kritikken har blant annet påpekt at særlig barn og unge samt personer som fra før av har psykiske plager eller psykisk utviklingshemning, er sårbare for å utvikle skader fra isolasjon.

Som følge av smitteverntiltak har innsatte i fengslene begrensede aktiviseringsmuligheter, hvilket blant annet har medført økt bruk av innlåsing av innsatte. For å redusere omfanget av isolasjon blant de mest sårbare innsatte i norske fengsel, foreslås det bevilget 7 mill. kroner i 2021 til økt bemanning for å bidra til høyere grad av aktivisering for innsatte. Det vises til utfyllende omtale av regjeringens forslag til tiltak rettet mot sårbare grupper under Barne- og familiedepartementet.

Videre foreslås bevilgningsforslaget økt med 32,7 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Til sammen foreslås det at bevilgningsforslaget på posten økes med 39,7 mill. kroner.

Kap. 432 Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 179,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,8 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 433 Konfliktråd

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 138,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 440 Politiet

Post 01 Driftsutgifter

Konsekvensene av koronapandemien har ført til at flere barn og unge, familier og eldre er i en sårbar situasjon. Som del av regjeringens kompenserende tiltak rettet mot sårbare grupper, foreslås det å øke bevilgningen til Vold- og overgrepslinjen (VO-linjen) med 5 mill. kroner i 2021. VO-linjen er et viktig hjelpetilbud for utsatte for vold og overgrep i nære relasjoner. Denne tjenesten er ventet å få økt pågang under pandemien.

Bevilgningsøkningen til dette hjelpetilbudet vil blant annet bli benyttet til å utvikle en egen chattefunksjon. Det vises til utfyllende omtale av regjeringens forslag til tiltak rettet mot sårbare grupper under Barne- og familiedepartementet.

Videre foreslås bevilgningsforslaget økt med 83,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Til sammen foreslås det at bevilgningsforslaget på posten økes med 88,5 mill. kroner.

Kap. 442 Politihøgskolen

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 632,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,8 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

Post 01 Driftsutgifter

Det er besluttet at regjeringens biltjeneste overføres fra Statsministerens kontor til Politiets sikkerhetstjeneste fra 1. januar 2021, jf. kgl. res. av 16. oktober 2020.

Som følge av overføringen foreslås det at bevilgningsforslaget på kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST), post 01 Driftsutgifter, økes med 52,4 mill. kroner, mot tilsvarende samlet reduksjon på kap. 20 Statsministerens kontor, post 01 Driftsutgifter, kap. 21 Statsrådet, post 01 Driftsutgifter og kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet, post 23 Husleie for fellesarealer m.m.

Videre foreslås det at bevilgningen økes med 3,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Til sammen foreslås det at bevilgningsforslaget på posten økes med 55,5 mill. kroner.

Kap. 445 Den høyere påtalemyndighet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 301,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 446 Den militære påtalemyndighet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 9,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,03 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 448 Grensekommisæreren

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 5,8 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,02 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 924,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 2,8 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Post 60 (ny) Refusjoner til kommunene

Importsmitte utgjør en stor belastning på kommunene og har ført til flere større smitteutbrudd. Oversikten over smitte blant tilreisende er mangelfull, og kommunene melder at de ikke har kapasitet til å følge opp at reglene om innreisekarantene etterleves. På bakgrunn av dette har regjeringen ved kongelig resolusjon 6. november fastsatt en ny forskrift om endring i covid-19-forskriften. Ifølge forskriften skal personer i innreisekarantene oppholde seg på karantenehotell i karantenetiden, dersom de ikke er bosatt eller eier bolig i Norge eller kan oppholde seg på annet egnet oppholdssted eller for øvrig ikke er omfattet av særlige unntak som er regulert i forskrift. Det er grunn til å tro at tiltaket vil bidra til å redusere smittespredningen fra personer som er smittet i utlandet. Forskriften trådte i kraft 9. november 2020.

Ordnings med karantenehotell skal etableres ved at Fylkesmennene i dialog med kommunene peker ut enkeltkommuner som får i oppgave å etablere karantenehotell. Det skal opprettes karantenehotell ved større flyplasser og andre viktige grensepasseringssteder. Det er ikke avklart konkret hvor mange hotell som skal benyttes og hvor disse skal være plassert.

Regjeringen foreslår å kompensere kommunene for utgifter knyttet til ordningen med karantenehotell. Det statlige tilskuddet innebærer ikke full kostnadsdekning for den enkelte. Det legges foreløpig til grunn en egenandel på 500 kroner per døgn per privatperson og 1 500 kroner per døgn per arbeidstaker for opphold på innreisekarantenehotell. Det er viktig at egenandelen fastsettes på et nivå der man unngår utilsiktede effekter som et økt antall ankomster eller at det blir mer attraktivt for bedrifter å benytte offentlige karantenehotell enn å sørge for et egnet oppholdssted for egne ansatte. Det vil raskt bli utarbeidet en løsning for betaling av egenandeler og utbetaling av tilskudd til kommunene.

I budsjettforslaget er det lagt til grunn at ordningen skal være ut februar 2021. Dersom situasjonen tilsier det, vil ordningen kunne avsluttes tidligere eller forlenges ved behov.

I tillegg til denne ordningen kommer den foreslåtte kompensasjonsordningen for utgifter til innreisekarantene for bedrifter med innleid utenlandsk arbeidskraft som ikke benytter offentlig karantenehotell. Det vises til nærmere omtale under Nærings- og fiskeridepartementet.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 120 mill. kroner på kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, ny post 60 Refusjoner til kommunene. Forslaget er basert på usikre anslag om antall personer som vil bli omfattet av ordningen, andelen av privatpersoner og arbeidstakere samt kommunenes kostnader knyttet til ordningen. Regjeringen vil ved behov komme tilbake til Stortinget om saken.

Regjeringen vil komme tilbake til bevilgningsbehovet i 2020 for ordningen i forbindelse med nysalderingen.

Kap. 452 Sentral krisehåndtering

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 26,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,08 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 453 Sivil klareringsmyndighet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 47,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 454 Redningshelikoptertjenesten

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 681,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,0 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 455 Redningstjenesten

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 113,5 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 457 Nasjonal sikkerhetsmyndighet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 343,8 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 460 Spesialenheten for politisaker

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 54,3 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 468 Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 17,5 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 469 Vergemålsordningen

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 259,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,0 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 470 Fri rettshjelp

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 608,5 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 79,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 475 Bobehandling

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 149,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 490 Utlendingsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 1 060,4 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 3,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 491 Utlendingsnemnda

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 21

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 277,7 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

2.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 413,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Staten er i årets hovedtariffoppgjør blitt enige med hovedsammenslutningene om å arbeide videre med lønssystemet i staten. Staten har, som et ledd i dette arbeidet, forpliktet seg til å sørge for å fremskaffe statistikk som i større grad gir partene det nødvendige tall- og statistikkgrunnlag for å kunne ivareta og utvikle det til enhver tid gjeldende lønssystem. Statistikken skal utarbeides årlig og omfatte alle ansatte i det statlige tariffområdet. Det foreslås å øke bevilgningsforslaget med 10 mill. kroner til å utrede og etablere en løsning for bedre lønnsstatistikk i staten i tråd med forpliktelsen i årets hovedtariffoppgjør i staten.

Post 23 Husleie for fellesarealer m.m.

Det er besluttet at regjeringens biltjeneste overføres fra Statsministerens kontor til Politiets sikkerhetstjeneste fra 1. januar 2021, jf. kgl. res. av 16. oktober 2020.

Som følge av overføringen, foreslås det en reduksjon av bevilgningsforslaget på kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet, post 23 Husleie for fellesarealer m.m., med om lag 4 mill. kroner mot tilsvarende økning av forslaget til bevilgning på kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste, post 01 Driftsutgifter. Denne overføringen gjelder leie av lokaler for biltjenesten.

Kap. 502 Tariffavtalte avsetninger

Etter fremleggelsen av Prop. 1 S (2020–2021) ble det 15. oktober 2020 enighet i lønnsoppgjøret i staten. Det fremmes forslag om dekning av merutgifter i 2021 som følge av lønnsoppgjøret.

Post 21 (ny) Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Bevilgningen benyttes i hovedsak til honorarer i forbindelse med de sentrale partenes satsing på kunnskapsutvikling, organisasjonsutvikling og forsøk i staten. Det vises til omtale av lønnsoppgjøret 2020 under post 70. For finansiering av partenes avsetning

foreslås det en bevilgning på 2 mill. kroner som skal dekke tiltak de sentrale partene initierer.

Post 70 (ny) Kompetanseutvikling mv., kan overføres, kan nyttes under post 21

Bevilgningen dekker tilskudd til kompetanseutvikling og omstilling og skal bidra til å legge til rette for en god praktisering av de tillitsvalgtes medbestemmelse. Dette skjer gjennom delfinansiering av prosjekter basert på samarbeid mellom partene i virksomhetene, og felles sentrale forsknings-, utrednings- og kompetansetiltak, foruten opplæringstiltak for statlige ledere. Gjennom å fremme tiltak som bidrar til økt bærekraft for statlige virksomheter, forsøk med alternative arbeidsformer, støtte til digitalisering, seniorprosjekter, en inkluderende og mangfoldig stat og ved å stimulere til flere lærlinger i staten m.m., ønsker partene å bidra til å utvikle og fornye statlige virksomheter.

Midlene skal videre finansiere regionale opplærings- og utviklingstiltak som skal føre til bedre samarbeidsrelasjoner mellom partene i regionene.

En vesentlig del av midlene fordeles av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) etter vedtak av de sentrale parter, basert på søknad fra virksomhetene.

Staten og hovedsammenslutningene har ved lønnsoppgjøret i 2020 avsatt totalt 35 mill. kroner for tariffperioden 16. september 2020–30. april 2022 til kompetanseutvikling, medbestemmelse og samarbeid og omstillingsarbeid. For finansiering av partenes avsetning foreslås det en bevilgning på 33 mill. kroner på posten. De resterende 2 mill. kroner foreslås bevilget på post 21.

Post 71 Opplæring og utvikling av tillitsvalgte

Posten dekker organisasjonenes utgifter i forbindelse med opplæring og utvikling av tillitsvalgte. Bevilgningen benyttes i samsvar med særavtale om opplærings- og utviklingsmidler.

Staten ved Kommunal- og moderniseringsdepartementet og hovedsammenslutningene har i Hovedtariffavtalene i staten 2020–2022 videreført avtale om avsetning av midler til organisasjonenes opplærings- og utviklingstiltak (OU-midler). Midlene disponeres av hovedsammenslutningene i samsvar med avtalen om OU-midler. Avsetningen utgjør totalt 0,24 pst. av lønnsmassen i staten (fastlønn før fratrukk for pensjon) og utgjør 203,9 mill. kroner, jf. Prop. 26 S (2020–2021) *Endringer i statsbudsjettet 2020 under Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (Lønsregulering for arbeidstakarar i det statlege tariffområdet 2020 mv.)*.

Avsetningen av midlene er beregnet og fastsatt sentralt. Arbeidstakernes bidrag til finansieringen er 400 kroner per arbeidstaker (forholdsmessig etter stillingsandel) per år og utgjør 59,2 mill. kroner. Statens andel av bevilgningen er beregnet til 144,7 mill. kroner.

I Prop. 1 S (2020–2021) ble bevilgningen på 195 mill. kroner på posten foreslått beregningsteknisk videreført. Det foreslås nå at bevilgningsforslaget økes med 8,9 mill. kroner til 203,9 mill. kroner.

Kap. 510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 669,8 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 3,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 525 Fylkesmannsembetene

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 1 889,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 6,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 531 Eiendommer til kongelige formål

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 27,5 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 44 000 kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 21,3 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 15 000 kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 540 Digitaliseringsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 158,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 542 Internasjonalt samarbeid

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 4,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 22 000 kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 543 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Post 01 Driftsutgifter, kan overføres

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 234,7 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,8 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 5570 Sektoravgifter under Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Post 70 Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Virkningene i 2021 av lønnsoppgjøret for 2020 utgjør 775 000 kroner for Nasjonal kommunikasjonsmyndighet på kap. 543, post 01. Som følge av at Nasjonal kommunikasjonsmyndighet er selvfinansiert ved at utgiftene i hovedsak skal dekkes av inntekter fra sektoravgifter og gebyrer, er det behov for å øke sektoravgiftene med tilsvarende beløp som virkningene av lønnsoppgjøret. Det foreslås derfor at bevilgningsforslaget økes med 775 000 kroner til 242,9 mill. kroner.

Kap. 545 Datatilsynet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 66,5 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 546 Personvernemnda

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 2,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 9 000 kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 554 Kompetansesenter for distriktsutvikling

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 32,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 6,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 20 000 kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner

Post 60 Innbyggertilskudd

Det foreslås at bevilgningen økes med 4 721 mill. kroner til 139 179 mill. kroner. Det vises til utfyllende omtale under *Andre saker* nedenfor.

Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572, post 64

Det foreslås at bevilgningen økes med 1 500 mill. kroner til 2 525 mill. kroner. Det vises til utfyllende omtale under *Andre saker* nedenfor.

Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Post 60 Innbyggertilskudd

Det foreslås at bevilgningen økes med 100 mill. kroner til 37 016 mill. kroner. Det vises til utfyllende omtale under *Andre saker* nedenfor.

Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571, post 64

Det foreslås at bevilgningen økes med 950 mill. kroner til 2 582 mill. kroner. Det vises til utfyllende omtale under *Andre saker* nedenfor.

Kap. 577 Tilskudd til de politiske partier

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 8,7 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 6 000 kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 578 Valgdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 111,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 579 Valgutgifter

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 11,8 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 21 000 kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak

Post 70 Bostøtte, overslagsbevilgning

I Prop. 1 S (2020–2021) foreslo regjeringen at begge foreldrene i tilfeller der barnet har delt bosted kan regne med barnet i en eventuell bostøttesøknad. Dette ble foreslått iverksatt fra 1. januar 2021, og på bakgrunn av dette ble det foreslått å øke bevilgningen på posten med 9,2 mill. kroner i 2021.

Det viser seg imidlertid nå at den tekniske løsningen som kreves for å følge opp regelverksendringen ikke vil være på plass før i 1. juni 2021. Husbanken har stor arbeidsbelastning med allerede vedtatte oppgaver, og evnen til raskt å omprioritere ressurser er også redusert som følge av pandemien og tilhørende tiltak. Det foreslås derfor å utsette iverksettelsestidspunktet til 1. juni 2021. På bakgrunn av dette foreslås det å redusere bevilgningen med 4,2 mill. kroner i 2021, sammenlignet med forslaget i Prop. 1 S (2020–2021). Som tidligere varslet får tiltaket en helårseffekt på 10 mill. kroner fra 2022.

Kap. 585 Husleietvistutvalget

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 35,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 587 Direktoratet for byggkvalitet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 103,4 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,4 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 595 Statens kartverk

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 21 og 45

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 914,3 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 2,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 2412 Husbanken

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 361,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Andre saker

Økonomiske konsekvenser for kommunesektoren av koronapandemien – forslag til tilleggsbevilgning for 1. halvår 2021

Regjeringen har vært tydelig på at kommunesektoren vil bli kompensert for virkninger av skattesvikt, inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med koronapandemien.

Regjeringen fremmer nå forslag om å øke bevilgningsforslaget for kommunesektoren for 1. halvår 2021 med 7,3 mrd. kroner, for å dekke merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med koronapandemien. Forslaget inkluderer 321 mill. kroner for å styrke kommunenes muligheter til kontroll med etterlevelse av reglene for smittevern i tilknytning til arrangementer, serveringssteder og arbeidstakere. Midlene fordeles med 6,2 mrd. kroner til kommunene og 1,05 mrd. kroner til fylkeskommunene. Dette kommer i tillegg til forslag i Prop. 1 S (2020–2021) om 1,25 mrd. kroner til fylkeskommunene som kompensasjon for tapte billettinntekter i kollektivtrafikken. Samlet innebærer regjeringens forslag i Prop. 1 S (2020–2021) og i dette tilleggsnummeret 8,6 mrd. kroner til kommunesektoren i 2021 som kompensasjon for merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med pandemien.

Delrapport fra arbeidsgruppe om økonomiske konsekvenser av koronapandemien for kommunesektoren i 2020

Regjeringen nedsatte i april en arbeidsgruppe for å kartlegge hvilke typer utgifter og inntekter i kommunesektoren som blir påvirket av pandemien, og gi et anslag på hvor mye de ulike typene av utgifter og inntekter utgjør. Arbeidsgruppen består av representanter fra berørte departementer, kommunesektoren og KS.

Arbeidsgruppen avga en delrapport 16. oktober. I delrapporten har arbeidsgruppen anslått hvilke merutgifter og mindreinntekter kommunesektoren har hatt fram til 31. august som følge av utbruddet av koronaviruset. Videre har arbeidsgruppen anslått merutgifter og mindreinntekter for 3. tertial 2020.

Arbeidsgruppens anslag bygger på datainnhenting som KS har foretatt. KS har samlet inn tall fra et bredt utvalg kommuner og alle fylkeskommunene. På dette grunnlaget har

arbeidsgruppen laget et anslag for de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren som helhet.

Arbeidsgruppen understreker i sin delrapport at anslagene er usikre. Arbeidsgruppen peker på at oppgaver som følger av TISK-strategien og beredskapsarbeid fortsatt er under utvikling. Det er derfor større usikkerhet om merutgiftene hvor utgiftene til dette arbeidet inngår, enn anslagene for inntektsbortfall.

Arbeidsgruppen har anslått summen av merutgifter og mindreinntekter for 3. tertial 2020 til 4,7 mrd. kroner. Arbeidsgruppen har lagt til grunn en forutsetning om at smittesituasjonen på rapporteringstidspunktet (slutten av september) i de kommunene og fylkeskommunene som inngikk i undersøkelsen, vil vedvare ut året, og at forholdsregler praktiseres som på det tidspunktet resten av året. Arbeidsgruppen peker på at smittetrykket vil ha stor innvirkning på påløpte utgifter og tapte inntekter, og dette anses å være den største usikkerhetsfaktoren for anslagene for 3. tertial.

Regjeringens vurdering og forslag for 2021

Det er fortsatt betydelig usikkerhet om det videre forløpet av koronapandemien, og dermed også de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren. Regjeringen finner det derfor hensiktsmessig å legge frem forslag om tilleggsbevilgning gjeldende for 1. halvår 2021.

Forslag om tilleggsbevilgning baserer seg på arbeidsgruppens anslag for merutgifter og mindreinntekter i 3. tertial 2020. Selv om det er usikkerhet forbundet med anslaget, kan det som et utgangspunkt legges til grunn at de samlede kostnadene for kommunesektoren vil utvikle seg om lag likt i 1. halvår 2021 som i 3. tertial 2020.

Fremskrevet tilsvarende arbeidsgruppens anslag på 4,7 mrd. kroner for 3. tertial om lag 7 mrd. kroner for 1. halvår 2021. I Prop. 1 S (2020–2021) er det foreslått 1,25 mrd. kroner til fylkeskommunene som kompensasjon for tapte billettinntekter i kollektivtrafikken. Med fradrag av dette, gjenstår 5,75 mrd. kroner, fordelt med 4,8 mrd. kroner for kommunene og 950 mill. kroner for fylkeskommunene. Dette danner utgangspunkt for forslaget om tilleggsbevilgning.

Kommunene

Regjeringen foreslår en tilleggsbevilgning på 6,2 mrd. kroner til kommunene.

Sammenliknet med arbeidsgruppens anslag, innebærer dette 1,4 mrd. kroner ekstra. Dette er begrunnet i følgende forhold:

- det er grunn til å tro at kommunenes arbeid med TISK-strategien i gjennomsnitt vil bli dyrere i 1. halvår 2021 enn det var i 3. tertial 2020
- regjeringen vil bidra til at tjenestetilbudet til barn, unge og sårbare grupper opprettholdes, og ikke nedprioriteres selv om håndteringen av koronasituasjonen krever ekstra ressurser

- regjeringen foreslår å øke bevilgningen til kommunene slik at kommunene kan øke kontrollen med etterlevelsen av reglene for smittevern i tilknytning til arrangementer, serveringssteder og arbeidstakere. Det foreslås derfor en bevilgning på 321 mill. kroner for å styrke kommunenes kontrollaktivitet 1. halvår 2021. Bevilgningen legger til rette for at kommunene kan tilsette ekstra personell i forbindelse med arbeidet.

Det er ekstra viktig å opprettholde et så tilnærmet normalt tilbud som mulig i barnehagene og skolene. Dette fremgår av åtte statusrapporter fra den regjeringsoppnevnte koordineringsgruppen som har sett på utsatte barn og unges tjenestetilbud under koronapandemien. Mange av de andre tjenestene får også kontakt med barn og unge gjennom skole og barnehage. Det er derfor viktig at tilbudet til disse barna prioriteres, til tross for at håndteringen av koronapandemien krever ekstra ressurser.

Tilleggsbevilgningen foreslås fordelt med 4,7 mrd. kroner i økt innbyggertilskudd og 1,5 mrd. kroner i økt skjønnstilskudd. Av økningen i innbyggertilskuddet fordeles 4,4 mrd. kroner etter antall innbyggere i kommunene. 321 mill. kroner til kontrolltiltak med smittevern fordeles slik at alle kommuner får minimum 0,5 mill. kroner for 1. halvår 2021. Tilskuddet øker med innbyggertallet. Økningen i innbyggertilskudd vil bli fordelt gjennom de ordinære terminutbetalingene i 1. halvår 2021.

Bakgrunnen for at hoveddelen av bevilgningen gis som innbyggertilskudd, er at alle kommuner må forventes å trappe opp innsatsen noe for å kunne ivareta TISK-strategien fullt ut. Samtidig vet vi ikke hvor utbruddene vil ramme hardest. Derfor foreslås det at 1,5 mrd. kroner fordeles som skjønnsmidler. Disse midlene vil bli fordelt til kommuner hvor behovet er størst som følge av lokale smitteutbrudd.

Fylkeskommunene

Regjeringen foreslår en tilleggsbevilgning på i alt 1 050 mill. kroner til fylkeskommunene. Forslaget tar utgangspunkt i arbeidsgruppens anslag for fylkeskommunene for 3. tertial 2020. 950 mill. kroner foreslås gitt som økte skjønnsmidler. Dette knytter seg i hovedsak til tapte billettinntekter i kollektivtrafikken og reduserte brukerbetalingene i tannhelsetjenesten og merutgifter i videregående opplæring.

I tillegg foreslår regjeringen 100 mill. kroner begrunnet med at flere benytter voksenretten til videregående opplæring som følge av lavkonjunkturen etter pandemien. Midlene gis som innbyggertilskudd og fordeles etter delkostnadsnøkkelen for videregående opplæring i inntektssystemet for fylkeskommunene. Økningen i innbyggertilskudd vil bli fordelt gjennom de ordinære terminutbetalingene i 1. halvår 2021.

Behovet for ytterligere tilleggsbevilgninger vil bli vurdert i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2021. Den endelige vurderingen av kommunesektorens merbehov for

1. halvår 2021 vil ikke bli gjort før arbeidsgruppen har levert sin endelige rapport i august 2021.

Regjeringens forslag til tilleggsbevilgning for kommunesektoren på i alt 7 271 mill. kroner fordeles på kapittel og post som det fremkommer av postomtalen ovenfor.

2.6 Arbeids- og sosialdepartementet

Kap. 600 Arbeids- og sosialdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er i Gul bok 2021 foreslått til 222,3 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 0,8 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er i Gul bok 2021 foreslått til 12 620 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 40,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 606 Trygderetten

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er i Gul bok 2021 foreslått til 91 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 0,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 640 Arbeidstilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er i Gul bok 2021 foreslått til 725,8 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 2,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 642 Petroleumsstilsynet

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 21

Bevilgningen på posten er i Gul bok 2021 foreslått til 308,6 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 1,0 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmekleren mv.

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er i Gul bok 2021 foreslått til 20,9 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 2541 Dagpenger

Post 70 Dagpenger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er i Gul bok 2021 foreslått til 18 386 mill. kroner.

Dagsatsen for dagpenger under arbeidsløshet utgjør 2,4 promille av dagpengegrunnlaget. Dette gir en kompensasjon på 62,4 pst. av tidligere inntekt opp til seks ganger grunnbeløpet, jf. folketrygdloven § 4-12. I forbindelse med koronapandemien er det gitt en midlertidig bestemmelse om at dagpenger skal gis med 80 pst. av den delen av dagpengegrunnlaget som er under tre ganger grunnbeløpet, og med 62,4 pst. av den delen av grunnlaget som er mellom tre og seks ganger grunnbeløpet. Endringen gjelder både permitterte og ledige.

Den økte satsen for dagpenger var opprinnelig forutsatt å gjelde til og med 31. oktober, men ble ifb. behandlingen av Prop. 142 S, jf. Innst. 19 S (2020–2021) videreført ut 2020, slik at den skulle avvikles for alle nye og løpende tilfeller fra og med 1. januar 2021. Det skulle sørge for forbedret inntektssikring i en forlenget periode for dem som fortsatt ikke har kommet tilbake i arbeid, og gi den enkelte noe bedre tid til å forberede seg på overgangen til ordinær sats i det permanente dagpengeregelverket.

Vurdering

Etter en markert nedgang i arbeidsledigheten gjennom sommeren har nedgangen fortsatt i et noe lavere tempo de siste månedene, slik det også er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet.

Antall registrert helt ledige er ved utgangen av oktober 99 000 eller 3,5 pst. av arbeidsstyrken. Av de helt ledige er 22 000 permitterte. I tillegg er det 74 000 delvis ledige, herav 33 000 permitterte.

Verden er fortsatt sterkt preget av koronapandemien. I den siste tiden har det vært sterk vekst i smittetallene, og flere land har på nytt innført strenge smittetiltak, som rammer den økonomiske aktiviteten. Utviklingen i smittetallene øker usikkerheten, og svekker utsiktene for internasjonal økonomi. Også her hjemme har smittetallene økt den siste tiden, og smitteverntiltak er blitt strammet inn både nasjonalt og lokalt. Nye smitteverntiltak påvirker aktiviteten i bl.a. reisevirksomhet, serveringsvirksomhet og i kulturlivet negativt. På den annen side kan en ny runde med lønnsstøtte for å ta permitterte tilbake i jobb trekke i motsatt retning. Ordningen med lønnsstøtte vil gjelde for månedene oktober, november og desember. Forslaget om en kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall i perioden fra september til februar, skal bidra til å trygge arbeidsplasser i ellers levedyktige bedrifter.

Regjeringen legger til grunn at arbeidsledigheten vil avta gjennom 2021 i takt med at sysselsettingen øker. Den økte usikkerheten nå gjør at nedsiderisikoen kan være noe større enn tidligere lagt til grunn.

Et godt tilpasset regelverk må balansere hensyn til inntektssikring mot behovet for et velfungerende arbeidsmarked med høyt arbeidstilbud og god bruk av arbeidskraften. Det er viktig at velferdsordningene støtter opp om arbeidslinjen og nødvendig omstilling. Det har lenge vært bred enighet om at den ordinære kompensasjonsgraden i ordningen gir en god balanse mellom inntektssikring og incentiver til arbeid, og kompensasjonsgraden har ligget fast gjennom perioder med økt ledighet. De midlertidige særreglene som ga utvidede dagpengerettigheter, ble innført da nedstengingen av samfunnet resulterte i historisk mange permitteringer, få jobbmuligheter og dermed stort behov for inntektssikring. Samlet sett er arbeidsmarkedet nå i bedring. Selv om aktiviteten fortsatt er redusert i enkelte bransjer er det behov for arbeidskraft i andre bransjer. Høy kompensasjonsgrad kan hindre nødvendig omstilling og forlenge den økonomiske tilbakegangen. Det tilsier isolert sett at hensynet til mobilitet i arbeidsmarkedet, tilgang på arbeidskraft for virksomheter og gode incentiver til arbeid bør tillegges større vekt fremover. Det er viktig at kompensasjonsnivået ved ledighet og permittering generelt skal være klart lavere enn det man får i lønn, for å styrke incentivene til å søke etter ny jobb.

Samtidig som overordnede hensyn trekker i retning av å fase ut de midlertidige ordningene, trekker økt usikkerhet og fordelingsmessige hensyn i retning av å midlertidig videreføre den forhøyede kompensasjonsgraden. Mange av de som nå kan bli arbeidsledige som følge av nye smitteverntiltak jobber i yrker med relativt lav lønn og mye deltid, og kan oppleve sin inntektssituasjon som særlig krevende. Videreføring av den forhøyede kompensasjonsgraden må ses i sammenheng med at mulighetene for å

finne seg nytt arbeid vil kunne være noe vanskeligere de neste månedene sammenliknet med en mer normalsituasjon i arbeidsmarkedet.

Forslag

Regjeringen foreslår nå å videreføre den økte satsen for dagpenger til og med 31. mars 2021, og at den midlertidige forhøyede satsen avvikles for alle nye og løpende tilfeller fra og med 1. april 2021.

Økonomiske konsekvenser

Videreføring av de midlertidige reglene for fastsetting av dagpengenes størrelse for nye og løpende tilfeller til og med 31. mars 2021, anslås på usikkert grunnlag å føre til økte utgifter til dagpenger på 700 mill. kroner i 2021.

Kap. 2543 Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger

Post 70 (ny) Stønads til selvstendig næringsdrivende og frilansere, overslagsbevilgning

Regjeringen har ikke foreslått å bevilge midler til denne ordningen i Prop. 1 S (2020–2021).

Regjeringen foreslo i Prop. 142 S (2019–2020) å avvikle kompensasjonssystemet fra og med 1. november 2020. I forbindelse med behandlingen av proposisjonen besluttet Stortinget å forlenge kompensasjonssystemet ut 2020 og samtidig redusere kompensasjonsgraden til 60 pst., jf. Innst. 19 S (2020–2021). Det ble bevilget 160 mill. kroner mer enn regjeringens forslag for å ta høyde for økte utgifter som følge av dette.

I og med at ytelsen utbetales etterskuddsvis, vil kompensasjonen for desember 2020 først bli utbetalt i januar 2021. Basert på oppdatert tallmateriale kan det på usikkert grunnlag anslås at 100 mill. kroner vil komme til utbetaling i 2021.

Det foreslås en bevilgning på 100 mill. kroner på kap. 2543, post 70.

Kap. 2650 Sykepenger

Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv., overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er i Gul bok 2021 foreslått til 39 640 mill. kroner.

I midlertidig forskrift om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med koronapandemien er det fastsatt følgende tiltak for sykepenger for arbeidstakere og frilansere:

- Rett til sykepenger ved fravær fra arbeidet på grunn av covid-19 eller mistanke om slik sykdom. Det er presisert at personer som bryter nasjonale myndigheters reiseråd og får karanteneplikt ved hjemkomst til Norge, kan nektes sykepenger.
- Redusert antall dager for arbeidsgiverfinansiering fra 16 til tre dager for fravær som skyldes covid-19.
- Frilansere har rett til sykepenger fra fjerde dag for sykefravær som skyldes covid-19.

Tiltakene er i forskriften gitt virkning ut 2020 med mindre annet blir besluttet.

Det er stor usikkerhet om videre forløp av pandemien. Slik smittesituasjonen er nå, er det regjeringens vurdering at disse tiltakene bør videreføres også i 2021, foreløpig frem til og med 31. mars 2021. Før perioden utløper, vil regjeringen vurdere behovet for ytterligere forlengelse. I vurderingen er det lagt vekt på at tiltakene kun gjelder sykefravær som kan knyttes til covid-19. Tiltakene på sykepengeområdet er derfor også egnet til å kunne håndtere effekter av lokale utbrudd. Tiltaket vil blant annet bidra til å redusere arbeidsgivers utgifter og kompensere frilansere for inntektstap ved koronarelatert fravær.

Merkostnadene av å videreføre de midlertidige tiltakene for sykepenger for arbeidstakere og frilansere ut mars 2021 vil avhenge av smittesituasjonen neste år. Merkostnadene kan på svært usikkert grunnlag anslås til 925 mill. kroner.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 925 mill. kroner.

Post 71 Sykepenger for selvstendige, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er i Prop. 1 S (2020–2021) foreslått til 1 500 mill. kroner.

I tillegg til at det er gitt rett til sykepenger ved fravær fra arbeidet på grunn av covid-19 eller mistanke om slik sykdom, jf. omtale under kap. 2650, post 70, er det i midlertidig forskrift om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med koronapandemien fastsatt følgende tiltak for sykepenger for selvstendig næringsdrivende:

- Selvstendig næringsdrivende har rett til sykepenger fra fjerde dag for sykefravær som skyldes covid-19.

Tiltaket er i forskriften gitt virkning ut 2020 med mindre annet blir besluttet.

Det er stor usikkerhet om videre forløp av pandemien. Slik smittesituasjonen er nå, er det regjeringens vurdering at disse tiltakene bør videreføres også i 2021, foreløpig frem til og med 31. mars 2021. Før perioden utløper, vil regjeringen vurdere behovet for ytterligere forlengelse. I vurderingen er det lagt vekt på at tiltakene kun gjelder sykefravær som kan knyttes til covid-19. Tiltakene på sykepenger er derfor også egnet til å kunne håndtere effekter av lokale utbrudd. Tiltaket vil blant annet kompensere selvstendig næringsdrivende for inntektstap som følge av koronarelatert fravær.

Merkostnadene av å videreføre de midlertidige tiltakene for sykepenger for selvstendig næringsdrivende ut mars 2021, vil avhenge av smittesituasjonen neste år. Merkostnadene kan på svært usikkert grunnlag anslås til 75 mill. kroner.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 75 mill. kroner.

Post 72 Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er i Prop. 1 S (2020–2021) foreslått til 1 250 mill. kroner.

I midlertidig forskrift om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med koronapandemien er det fastsatt særregler for omsorgspenger. Tiltakene er i forskriften gitt virkning ut 2020 med mindre annet blir besluttet. Det er regjeringens vurdering at smittesituasjonen tilsier behov for slike tiltak også i første halvår 2021. Det vil bli fastsatt følgende tiltak for omsorgspenger for perioden 1. januar til 30. juni 2021:

- Rett til omsorgspenger når skoler og barnehager er stengt.
- Rett til overføring av dager med omsorgspenger mellom foreldre når skoler og barnehager er stengt.
- Rett til omsorgspenger selv om kvoten er brukt opp for foreldre til barn som må holdes hjemme på grunn av særlige smittevern hensyn hos barnet eller hos familiemedlem barnet bor med.
- Rett til omsorgspenger selv om kvoten er brukt opp når skoler og barnehager er stengt.

I tillegg får alle foreldre doble kvoter med omsorgspenger i 2021. Dette innebærer blant annet at antall dager med omsorgspenger øker med 10 for foreldre med ett eller to barn og 15 dager for foreldre med tre eller flere barn. Økningen er dobbelt så stor for enslige forsørgere.

Merkostnadene av de midlertidige tiltakene for omsorgspenger vil avhenge av smittesituasjonen neste år. Merkostnadene kan på svært usikkert grunnlag anslås til 195 mill. kroner. Regjeringen vil komme tilbake med en ny vurdering av behovet for tiltakene i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2021. Regjeringen tar sikte på at regelverket skal nærme seg ordinære rettigheter for omsorgspenger i løpet av året, dersom smittesituasjonen tilsier det.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 195 mill. kroner.

2.7 Helse- og omsorgsdepartementet

Kap. 700 Helse- og omsorgsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 240,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 702 Beredskap

Post 22 Beredskapslagring legemidler og smittevernutstyr

Lager for smittevernutstyr

Posten ble foreslått opprettet i Prop. 1 S (2020–2021) for å dekke kostnader til innkjøp, kapitalbinding og drift av beredskapslagre for legemidler. Det foreslås nå å utvide formålet for posten til også å omfatte oppbygging, drift og vedlikehold av lager for smittevernutstyr. Det foreslås videre at posten skifter navn til Beredskapslagring legemidler og smittevernutstyr.

Det ble i mars 2020 opprettet en midlertidig nasjonal innkjøps- og distribusjonsordning for smittevernutstyr som gjelder ut året. Fra 1. januar 2021 har kommuner og helseforetak igjen ansvar for innkjøp av smittevernutstyr. Den nasjonale ordningen har kjøpt inn utstyr fra både kjente og mange nye leverandører. Smittevernutstyret har i stor grad blitt hentet direkte fra produksjonslandene, fordi de nasjonale grossistene fikk problemer med å levere ønsket volum. Nå har de nasjonale grossistene og leverandørene økt sin leveransekapasitet, samtidig som det er en relativt god lagerstatus i mange kommuner og sykehus. Ved å gjenåpne de ordinære leveranserutene for smittevernutstyr vil den samlede beredskapen styrkes.

Samtidig er det viktig at landet ikke kommer i en situasjon med mangel på smittevernutstyr. Det er derfor under etablering et nasjonalt beredskapslager for smittevernutstyr med volum tilsvarende 6 mnd. forbruk i tjenesten. Forbruket er beregnet med utgangspunkt i et reproduksjonstall på 1,1. Lageret vil kunne supplere helsetjenesten med smittevernutstyr dersom det oppstår behov for dette, men kommer ikke til erstatning for kommunenes og sykehusenes ansvar for å sørge for tilstrekkelig smittevernutstyr i egen tjeneste.

Helsedirektoratet har finansieringsansvaret for lageret, og tar beslutninger om uttak. Helse Sør-Øst RHF og Sykehusinnkjøp HF vil få ansvaret for anskaffelsene og drift av lageret. Lageret er under oppbygging i 2020, men det vil også påløpe utgifter i 2021.

Det foreslås å øke bevilgningsforslaget i 2021 med 771 mill. kroner til oppbygging, drift og vedlikehold av et lager for smittevernutstyr.

Hurtigtester

Det foreslås å øke bevilgningsforslaget med 70 mill. kroner for å dekke utgifter til avtaler Helse Sør-Øst RHF har inngått om 1 million hurtigtester som skal leveres og faktureres i 2021.

Innkjøp av legemiddelet remdesivir

Norge signerte EUs felles innkjøpsordning (Joint Procurement Agreement to procure medical countermeasures (JPA)) i mars 2020. Dette er en rammeavtale for å delta i felles innkjøp av for eksempel smittevernutstyr, legemidler og vaksiner eller andre relevante varer og tjenester for å møte de utfordringer covid-19 gir eller som andre alvorlige grensekryssende helsetrusler kan gi i fremtiden.

Veklury (remdesivir) er et antiviralt legemiddel som opprinnelig ble utviklet med tanke på behandling av virussykdommen Ebola. Remdesivir fikk innvilget betinget markedsføringstillatelse for behandling av covid-19 sommeren 2020. Norge deltar i et felles innkjøp av remdesivir under EUs felles innkjøpsordning (JPA). Tildelingen av legemiddelet vil bli basert på kliniske behov i landene, og vil bli distribuert til deltagende land på månedlig basis.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 40 mill. kroner til innkjøp av legemiddelet remdesivir.

Samlet foreslås bevilgningsforslaget for 2021 økt med 881 mill. kroner.

Kap. 704 Norsk helsearkiv

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 65,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 708 Eldreombud

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 10,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,03 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 709 Pasient- og brukerombud

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 73,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 710 Vaksiner mv.

Post 23 Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19

Det er i Prop. 1 S (2020–2021) foreslått å bevilge 3,77 mrd. kroner på kap. 710, post 23 til forhåndsavtaler, innkjøp av vaksine og vaksinasjon mot covid-19. Vaksinasjon har til formål å redusere sykelighet og død og forebygge smittespredning, samt å holde belastningen på helse- og omsorgstjenesten så lav som mulig, slik at behovet for smitteverntiltak begrenses.

Vaksinasjon mot covid-19 organiseres som en del av det nasjonale vaksinasjonsprogrammet. Det betyr at kommunene har en plikt til å sørge for et vaksinasjonstilbud til personer som bor eller oppholder seg i kommunen. Helseforetakene får et ansvar for vaksinasjon av egne ansatte og inneliggende pasienter. Vaksiner og vaksinasjon tilbys uten egenbetaling og staten vil dekke kommunenes og helseforetakenes kostnader til vaksinasjon. Av den foreslåtte bevilgningen er det anslått 1,3 mrd. kroner til dekning av vaksinasjonskostnader, inkludert smitteverntiltak og administrasjon. Staten, ved Norsk Pasientskadeerstatning, er ansvarlig for erstatning knyttet til vaksiner. Ettersom det trolig vil bli aktuelt å ta i bruk flere ulike vaksiner, vil det bli særlig viktig med registrering i vaksinerregisteret SYSVAK. Regjeringen kommer tilbake til nærmere detaljer i en proposisjon på nyåret.

Det foreslås at kap. 710, post 23 skifter navn fra Post 23 Forhåndsavtaler og vaksinasjon mot covid-19 til Post 23 Vaksiner og vaksinasjon mot covid-19.

Kap. 712 Bioteknologirådet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 12,4 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 734 Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 82,5 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 740 Helsedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringsadvokaten fører sivile rettssaker for det offentlige etter anmodning fra regjeringen eller et departement. Dette omfatter i dag søksmål om opphør av tvungent psykisk helsevern. I 2020 regner man med 350–400 søksmål om opphør av tvungent psykisk helsevern, og antall saker har økt betydelig de siste årene. Omfanget av saker går på bekostning av Regjeringsadvokatens kapasitet til å utføre andre oppdrag for regjeringen og forvaltningen. For å avhjelpe Regjeringsadvokaten foreslås det at Helsedirektoratet overtar hovedtyngden av saker om opphør av tvungent psykisk helsevern fra og med 2021. Dette er en velprøvd modell som både Regjeringsadvokaten og Helsedirektoratet har gode erfaringer med.

Det vises i tillegg til forslag om å styrke kommunenes muligheter til kontroll med etterlevelse av reglene for arrangementer, serveringssteder og arbeidstakere ifb. pandemien. Det foreslås å bevilge 2 mill. kroner til Helsedirektoratet til tilrettelegging for økt veiledning av kommunenes kontrollaktiviteter for første halvår 2021.

Videre foreslås bevilgning økt med 3,6 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Samlet foreslås bevilgningsforslaget for 2021 økt med 11,6 mill. kroner.

Kap. 741 Norsk pasientskadeerstatning

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 221,3 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,6 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 742 Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 161,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,6 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 744 Direktoratet for e-helse

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 178,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,4 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 745 Folkehelseinstituttet

Post 01 Driftsutgifter

Det vises til forslag om å styrke kommunenes muligheter til kontroll med etterlevelse av reglene for arrangementer, serveringssteder og arbeidstakere ifb. pandemien. Det foreslås å bevilge 2 mill. kroner til Folkehelseinstituttet til økt veiledning av kommunenes kontrollaktiviteter for første halvår 2021.

Videre foreslås bevilgningen økt med 2,8 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Samlet foreslås bevilgningsforslaget for 2021 økt med 4,8 mill. kroner.

Kap. 746 Statens legemiddelverk

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 323,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,0 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 747 Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 111,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 748 Statens helsetilsyn

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 161,7 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 749 Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 40,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 761 Omsorgstjeneste

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 79

Det foreslås 75 mill. kroner til videreføring av stimuleringsprogrammet for helsefrivilligheten i 2021. Formålet med tilskuddsordningen er å stimulere til tiltak i regi av frivillige organisasjoner som bidrar til å redusere de negative konsekvensene av smitteverntiltakene. Tilskuddsordningen skal støtte tidsavgrensede tiltak med mål om å fremme levekår, fysisk og psykisk helse, mestring, livskvalitet eller sosial deltakelse under pandemien.

Frivilligheten har en sentral rolle i arbeidet med å begrense ensomhet, bidra til nytenkning, sosialt fellesskap og økt aktivitet og deltagelse. Regjeringen opprettet derfor før sommeren 2020 stimuleringsprogrammet for helsefrivilligheten i samarbeid med Stiftelsen Dam. Det er stiftelsen Dam som forvalter tilskuddet, og det ble i 2020 bevilget 75 mill. kroner til programmet. Programmet har i 2020 gitt tilskudd til en rekke tiltak som bidrar til nytenkning, sosialt fellesskap og økt aktivitet og deltagelse for sårbare grupper. Prosjektene retter seg mot alle sårbare grupper, uavhengig av alder og diagnose, og det er tildelt midler til blant annet praktiske tjenester, digitalisering av likemannsarbeid, møteplasser og aktiviteter for mennesker som er sosialt isolert som følge av smitteverntiltakene.

Forslaget vil legge til rette for at frivillige organisasjoner kan omstille seg og opprettholde sine tilbud til sårbare grupper i 2021.

Bevilgningsforslaget for 2021 forslås økt med 75 mill. kroner.

Kap. 762 Primærhelsetjeneste

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70

I revidert nasjonalbudsjett for 2020 ble det innført en kompensasjonsordning for fastleger som i forbindelse med legearbeid blir smittet av koronavirus eller satt i karantene på grunn av mistanke om smitte. Kommunene kompenseres for merutgifter knyttet til å gi fastleger som ikke har forsikring for sykefravær i arbeidsgiverperioden praksiskompensasjon på 9 752 kroner per fraværsdag hvis legen under legearbeid er blitt smittet av koronavirus eller som følge av risiko for ha fått smitte må ut av jobb og i karantene. Kommunene fører oversikt over disse ekstra utgiftene og kompenseres fra staten via Fylkesmannen. Det ble i revidert nasjonalbudsjett for 2020 avsatt 80 mill. kroner til formålet.

Ordningen foreslås videreført første halvår av 2021.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 80 mill. kroner.

Post 63 Allmennlegetjenester

I Prop. 1 S (2020–2021) er det foreslått bevilget 650 mill. kroner til teststasjoner ved grenseoverganger i 2021. 539 mill. kroner av dette er en øremerket tilskuddsordning bevilget over kap. 762, post 63. Øvrige midler knyttet til ordningen dekkes over kap. 2711, post 76 og kap. 2755, post 70.

Formålet med tilskuddsordningen er å dekke kommunenes kostnader til etablering og drift av teststasjoner ved relevante grenseoverganger. Ordningen er en del av den nasjonale strategien for testing, isolering, smittesporing og karantene (TISK) i kommunene. Målgruppen for ordningen er bestemte kommuner og teststasjoner.

De siste ukene har smittetrykket i Norge økt kraftig. Mye av det økte smittetrykket er knyttet til importsmitte. Strengere regler for testing og karantene for innreisende til Norge trådte i kraft 9. november. Det er innført krav om at personer i innreisekarantene skal tilbringe karantenetiden på et karantenehotell. Det er gjort unntak for dette kravet for personer som er bosatt i eller eier bolig i Norge. Unntaket for bosatte personer omfatter både personer som er registrert bosatt, og personer med fast bopel i Norge. Det er også gjort unntak for arbeids- eller oppdragstakere som kan dokumentere at arbeids- eller oppdragsgiver har sørget for egnet oppholdssted med enerom for gjennomføring av karantenen. Kommunen skal tilby personer i karantenehotell mulighet til å teste seg for koronavirus. For å legge til rette for at personer som er i karantenehotell kan testes, foreslås det å opprette en øremerket tilskuddsordning til kommunenes testing av beboere i karantenehoteller på kap. 762, post 63.

Tilskuddsordningen for teststasjoner ved grenseoverganger er evaluert. På bakgrunn av evalueringen, større bruk av hurtigtester i 2021, samt ny tilskuddsordning for å dekke

utgiftene til testing av personer som plikter å oppholde seg i karantenehoteller, er det behov for å endre fordelingen av bevilgningen på de tre postene som dekker utgiftene til ordningene. Samlet bevilgning endres ikke av forslagene. Det foreslås å øke bevilgningen over kap. 762, post 63 med 17 mill. kroner fra 539 mill. kroner til 556 mill. kroner, redusere bevilgningen på kap. 2711, post 76 med 47 mill. kroner og øke bevilgningen på kap. 2755, post 70 med 30 mill. kroner. Bevilgningen på kap. 762, post 63 skal både dekke kostnader til etablering og drift av teststasjoner ved grenseoverganger og testing i karantenehoteller. Begge tilskuddsordninger skal forvaltes av Helsedirektoratet.

Bevilgningsforslaget på posten for 2021 foreslås økt med 17 mill. kroner.

Kap. 765 Psykisk helse, rus og vold

Post 72 Frivillig arbeid mv., kan overføres, kan nyttes under post 21

I Prop. 1 S (2020–2021) foreslås det 57 mill. kroner til tilskuddsordning for hjelpetelefoner og digitale hjelpeverktøy, hvorav 25,8 mill. kroner til Kirkens SOS krisetjeneste og 25,5 mill. kroner til Mental Helses hjelpetelefon og digitale verktøy. Med nye, omfattende smitteverntiltak foreslås det å øke bevilgningene til disse to svartjenestene med til sammen 5 mill. kroner. Samlet foreslås det 62 mill. kroner til tilskuddsordningen i 2021, hvorav 28,3 mill. kroner til Kirkens SOS og 28 mill. kroner til Mental helse.

Formålet med bevilgningen er å sikre digitale informasjons-, veilednings- og støttetilbud til personer i vanskelige livssituasjoner og deres pårørende. Det forventes at den økte bevilgningen vil bidra til høyere kapasitet og svarprosent hos tjenestene.

Bevilgningene til Kirkens SOS krisetjeneste og Mental helses hjelpetelefoner og digitale hjelpeverktøy ble økt med til sammen 10 mill. kroner ifb. behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2020. Samlet ble det bevilget 55,5 mill. kroner til hjelpetelefoner og digitale hjelpeverktøy i 2020. Pågangen til hjelpetelefonene har vært stabilt høy under pandemien og tjenestene er et verdifullt supplement til det offentlige tjenestetilbudet.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 5 mill. kroner.

Post 73 Utviklingstiltak mv.

For å legge til rette for at fontenehusene kan opprettholde sine tilbud og aktiviteter tross strenge smitteverntiltak, foreslås det å øke bevilgningen til fontenehusene med 10 mill. kroner. Samlet foreslås det 60 mill. kroner til fontenehusene i 2021.

På fontenehusene arbeider medlemmer og ansatte sammen i et helsebringende arbeidsfellesskap bygget på grunnleggende menneskelige behov for å bli sett, hørt, være nyttig, mestre og tilhøre et fellesskap. I fontenehusene finner mennesker med psykiske

helseutfordringer støtte på veien til lønnet arbeid, studier og til å ta tilbake kontroll i eget liv.

Bevilgningsforslaget for 2021 forslås økt med 10 mill. kroner.

Kap. 2711 Spesialisthelsetjeneste mv.

Post 71 Psykologhjelp

Driftstilskudd, takster og fondsavsetning for spesialister i klinisk psykologi som har inngått driftsavtale med regionalt helseforetak blir normalt fastsatt fra 1. juli etter forutgående forhandlinger. På grunn av pandemien ble forhandlingene i år utsatt til september. I forhandlingene med Norsk Psykologforening ble partene enige om en rammeøkning på 1,9 pst. fra 1. november 2020. Dette gir økte utgifter til refusjoner på 9,3 mill. kroner i 2021.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 9,3 mill. kroner.

Post 76 Private laboratorier og røntgeninstitutt

Teststasjoner ved grenseoverganger er evaluert. Evalueringen, større bruk av hurtigtester i 2021, samt tilskudd til testing i karantenehoteller, gir grunnlag for forslag om å redusere bevilgningen på posten med 47 mill. kroner i 2021 mot forslag om å økt bevilgning på kap. 762, post 63 og kap. 2755, post 70. Det vises for øvrig til omtale under kap. 762, post 63.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås redusert med 47 mill. kroner.

Kap. 2751 Legemidler mv.

Post 70 Legemidler

To refusjonssaker for legemidler til behandling av kronisk migrene ble i 2019 oversendt Helse- og omsorgsdepartementet fordi budsjettkonsekvensene var over Statens legemiddelverks fullmaktsgrense på 100 mill. kroner. Etter prisforhandlinger med produsentene ble de to legemidlene tilgjengelig etter individuell søknad om stønad fra desember 2019 og et tredje legemiddel fra mai 2020.

For de tre legemidlene ble det inngått refusjonsavtaler med konfidensielle priser med forutsetning om at budsjettkonsekvensene ikke skulle overstige 100 mill. kroner årlig etter år fem. Det viser seg nå at utgiftsveksten er høyere enn anslått, hovedsakelig fordi flere pasienter mottar behandling. Oppdaterte prognoser indikerer at utgiftene i 2021 vil bli 110 mill. kroner høyere enn lagt til grunn i Prop. 1 S (2020–2021). Det anslås at utgiftene etter fem år vil være 480 mill. kroner.

Det foreslås at Statens legemiddelverk gis i oppdrag å forhandle frem nye refusjonsavtaler basert på de oppdaterte prognosene og vurdere bestemmelser i avtalene som kan begrense fremtidige utgifter. Videre vil Statens legemiddelverk få i oppdrag å vurdere refusjonsvilkår samt tiltak som kan gi bedre etterlevelse av disse.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 110 mill. kroner.

Kap. 2752 Refusjon av egenbetaling

Post 72 Egenandelstak

Regjeringen foreslår i Prop. 1 S (2020–2021) å slå sammen egenandelstak 1 og 2. Det nye taket er foreslått fastsatt til 3 183 kroner. Det er oppgitt at dette gir en besparelse på 332,5 mill. kroner i 2021.

I arbeidet med budsjettfremleggelsen ønsket Helse- og omsorgsdepartementet å inkludere en presis og oppdatert beskrivelse av hvilke besparelser eller økte utgifter brukerne får som følge av forslaget om å slå sammen egenandelstak 1 og 2. Departementet bestilte derfor mer detaljerte og oppdaterte tall fra Helsedirektoratet. Det ble benyttet en annen beregningsmodell for beregningene i den nye bestillingen enn den som ble benyttet i arbeidet med budsjettforslaget. Ny metode for beregning av besparelse ved sammenslått egenandelstak viser at faktisk besparelse er om lag 120 mill. kroner lavere. Departementet vurderer at den nye beregningsmodellen er mer presis enn den som ble brukt i det opprinnelige budsjettforslaget.

Provenynøytralt tak i ny modell er anslått til 3 030 kroner i 2021.

Det er etter fremleggelsen av budsjettet også oppdaget en feil i beregningen av prisjusteringen. Ved nye beregninger dekkes prisjusteringen, som utgjør om lag 63 mill. kroner i 2021, i sin helhet opp av overhendet fra 2020. Det er overheng fordi det i 2021 blir helårsvirkning av egenandelsøkningen som ble gjennomført fra 1.7.2020. Korrigert prisjustering er inkludert i det nye anslaget for besparelse ved sammenslått egenandelstak.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 120 mill. kroner.

Kap. 2755 Helsetjenester i kommunene mv.

Post 62 Fastlønnsordning fysioterapeuter, kan nyttes under post 71

Fastlønnstilskuddet er økt til 210 600 kroner i tråd med endringene i driftstilskudd og honorartakster fra 1. november 2020. Det vises til omtale på post 71.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 3 mill. kroner.

Post 70 Allmennlegehjelp

Teststasjoner ved grenseoverganger

Teststasjoner ved grenseoverganger er evaluert. Evalueringen, større bruk av hurtigtester i 2021, samt tilskudd til testing i karantenehoteller, gir grunnlag for forslag om å øke bevilgningen på posten med 30 mill. kroner i 2021 mot forslag om redusert bevilgning på kap. 2711, post 76 og forslag om økt bevilgning på kap. 762, post 63. Det vises for øvrig til omtale under kap. 762, post 63.

Takstoppgjør

I forbindelse med pandemien er det opprettet flere midlertidige takster både for å sikre pasientbehandlingen og ivareta inntjeningen for allmennlegene ved økt tidsbruk på grunn av smitteverntiltak. I forbindelse med takstforhandlingen med Legeforeningen i september ble disse takstene forlenget til 30.6.2021. Forlengelse av takstene har en kostnad på 22,6 mill. kroner fra 1. januar til 30. juni 2021.

Samlet foreslås bevilgningsforslaget for 2021 økt med 52,6 mill. kroner.

Post 71 Fysioterapi, kan nyttes under post 62

Driftstilskudd, takster og fondsavsetning for fysioterapeuter som har inngått driftsavtale med kommuner blir normalt fastsatt fra 1. juli etter forutgående forhandlinger. På grunn av pandemien ble forhandlingene i år utsatt til september. Det ble brudd i takstforhandlingene med fysioterapeutorganisasjonene Norsk Fysioterapeutforbund, Norsk manuellterapeutforening og Privatpraktiserende Fysioterapeuters forbund. Driftstilskudd, fondsavsetning og forskrift med endringene i honorartakstene er derfor ensidig fastsatt av staten. I 2021 gir dette økte refusjonsutgifter på 68,3 mill. kroner.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 68,3 mill. kroner.

2.8 Barne- og familiedepartementet

Kap. 800 Barne- og familiedepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er i Prop. 1 S (2020-2021) foreslått til 151,1 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 0,6 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep

Post 70 Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., kan nyttes under post 21 og kap 858, post 01

Mental helses *Foreldresupport* er en døgnåpen telefon- og chattetjeneste for omsorgspersoner som trenger hjelp, veiledning eller har behov for å luften tankene sine med noen. Etter at smitteverntiltakene ble iverksatt i Norge opplevde hjelpetelefonen stor pågang. For å møte den økte pågangen ble *Foreldresupport* tildelt 1,8 mill. kroner gjennom tiltakspakken til sårbare barn og unge. Regjeringen mener at det bør tas høyde for at det kan være behov for en større beredskap også i deler av 2021.

Bevilgningsforslaget foreslås på denne bakgrunn økt med 1,8 mill. kroner.

Kap. 842 Familievern

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Bevilgningen på posten er i Prop. 1 S (2020-2021) foreslått til 359,9 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 1,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak

Post 61 Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, kan nyttes under post 71

Tilskuddsordningen skal bidra til at barn og ungdom får delta på viktige sosiale arenaer, som ferie- og fritidsaktiviteter, uavhengig av foreldrenes inntekt og sosiale situasjon. Målgruppen er barn og unge som er berørt av fattigdomsproblemer, men det kan også gis tilskudd til tiltak som retter seg mot barn og ungdom som vokser opp med foreldre med rusproblemer, psykiske vansker eller utfordringer knyttet til vold.

De inngrepene smitteverntiltakene kan ha særlige konsekvenser for barn som vokser opp i lavinntektsfamilier og andre sårbare barn og unge. Særskilte tiltak i 2021 kan bidra til inkludering og til å motvirke utenforskap. Midlene vil bl.a. gå til barn og unge som vokser opp i familier med lavinntekt. Tiltakene skal gi flere sårbare barn og unge mulighet til å delta på ferie- og fritidsaktiviteter og åpne møteplasser.

Bevilgningsforslaget foreslås på denne bakgrunn økt med 10 mill. kroner.

Post 62 Utvikling i kommunene

Målet med tilskuddsordningen *Støtte til oppfølgings- og losfunksjoner for ungdom* (Losordningen) er å styrke ungdommenes skoletilknytning, trivsel og mestring og gjennom det bidra til å bedre skoleprestasjonene og øke gjennomføringen i videregående opplæring.

Bufdir melder at det har vært et økt behov for tjenesten i pandemiperioden. Det har vært oversøking på tilskuddsordningen i inneværende år. Flere barn og ungdom som står utenfor eller står i fare for å falle utenfor skole og opplæring, vil få tett oppfølging av loser ved en økt bevilgning.

Bevilgningsforslaget foreslås på denne bakgrunn økt med 7 mill. kroner.

Post 71 Utviklings- og opplysningsarbeid mv., kan nyttes under post 21

Det foreslås å videreføre bevilgningen som ble tildelt ifb. med Revidert nasjonalbudsjett 2020 til Røde Kors' hjelpetelefon *Kors på halsen*, et tilbud for barn og unge opp til 18 år. Etter at smitteverntiltakene ble iverksatt i Norge, opplevde hjelpetelefonen stor pågang. For å møte den økte pågangen ble *Kors på halsen* tildelt 7 mill. kroner gjennom tiltakspakken til sårbare barn og unge. Regjeringen mener det bør tas høyde for at det kan være behov for en større beredskap, også i deler av 2021.

Bevilgningsforslaget foreslås på denne bakgrunn økt med 7 mill. kroner.

Kap. 847 EUs ungdomsprogram

Post 01 Driftsutgifter, kan overføres

Bevilgningen på posten er i Prop. 1 S (2020–2021) foreslått til 10,6 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 0,03 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 848 Barneombudet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er i Prop. 1 S (2020–2021) foreslått til 22,4 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 853 Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er i Prop. 1 S (2020–2021) foreslått til 234,8 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 0,8 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 22 og post 60

Bevilgningen på posten er i Prop. 1 S (2020–2021) foreslått til 3 961,0 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 29,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er i Prop. 1 S (2020–2021) foreslått til 118,7 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 1,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er i Prop. 1 S (2020–2021) foreslått til 592,9 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 2,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak

Post 71 (ny) Tilskudd til Reisegarantifondet

Reiserestriksjoner som følge av koronapandemien fører til at pakkereiser avlyses og avbestilles. Pakkereisearrangørene har plikt til å refundere mottatte forskuddsinnbetalinger innen 14 dager, jf. pakkereiseloven § 24. Regjeringen har satt i

verk en rekke tiltak for å støtte reiselivsnæringen. Likevel medfører tilbakebetalingskrav og omsetningssvikt at faren for konkurs blant pakkereisearrangørene er betydelig.

Ved konkurs har de som har kjøpt en pakkereise krav på tilbakebetaling av alle betalinger for reisetjenester som ikke blir levert som følge av arrangørens insolvens, jf.

pakkereiseloven § 43. Tilbakebetaling foretas av Reisegarantifondet, som administrerer den lovfestede ordningen med reisegaranti. Pakkereiseloven gjennomfører EUs pakkereisedirektiv i norsk rett.

Ved Stortingets behandling av Prop. 67 S (2019–2020), ble det bevilget 102 mill. kroner, inkludert 2 mill. kroner til saksbehandlingskapasitet, og en overskridelsesfullmakt på 200 mill. kroner til Reisegarantifondet for 2020. Bevilgningen skulle tildeles i den utstrekning fondet ikke var i stand til å dekke forpliktelsene etter pakkereiseloven. Per 1. oktober 2020 er det registrert ti konkurser blant pakkereisearrangørene. Konkursene er ikke ferdigbehandlet, men foreløpig rapporterer Reisegarantifondet om at stilte garantier antas å være tilstrekkelig til å dekke utbetalingskrav i 2020 som klart faller innenfor lovens ordlyd.

Koronapandemien medfører fortsatt sterke begrensninger på reiseaktiviteten. Både Reisegarantifondet og bransjen har signalisert at det er høy risiko for mange konkurser i bransjen i 2021. Mange reisende har godtatt at pakkereisen forskyves fra 2020 til 2021. Dette forsterker risikoen for at omfanget av krav ved eventuelle konkurser i 2021 kan være høyere enn stilte garantier, og for at egenkapitalen til Reisegarantifondet på 15 mill. kroner, kan bli utilstrekkelig.

Regjeringen foreslår å tilføre Reisegarantifondet midler over statsbudsjettet for 2021. Merbehovet er usikkert og vil avhenge av omfanget av konkurser i pakkereisenæringen og om stilte garantier viser seg å være tilstrekkelige. Det foreslås å bevilge 100 mill. kroner på kap. 865, post 71 Tilskudd til Reisegarantifondet. Midler fra bevilgningen tildeles Reisegarantifondet i den utstrekning stilte garantier er utilstrekkelige til å dekke fondets forpliktelser etter pakkereiseloven.

Reisegarantifondet har også opplyst at koronapandemien har medført en svært stor økning i saksmengde. Dette innebærer et merbehov til drift. Samtidig forventes et fall i inntekter fra årsgebyrene som skal innbetales fra pakkereisearrangørene for 2021, som følge av lavere omsetning hos aktørene.

Regjeringen foreslår derfor et ettårig tilskudd på 4 mill. kroner til økt saksbehandlingskapasitet i Reisegarantifondet på kap 865, post 71 Tilskudd til Reisegarantifondet. Samlet foreslås det en bevilgning på 104 mill. kroner på posten.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 104 mill. kroner.

Kap. 868 Forbrukertilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten er i Prop. 1 S (2020-2021) foreslått til 104,4 mill. kroner.

Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Andre saker

Tiltak rettet mot sårbare grupper

Pandemien har ført til at flere barn og unge, familier og eldre er i en sårbar situasjon. Familier som i en normal situasjon vanligvis har tilgang til praktisk hjelp i hverdagen, opplever utfordringer når hjelp og støtte uteblir. Mange eldre kan bli isolerte og ensomme. Også barn og unge med særskilte behov er sårbare for sosial isolasjon og ensomhet. Svekket undervisningstilbud våren 2020, kan også øke risikoen for frafall i videregående skole blant unge fremover. Koronapandemiens innvirkning på familieøkonomien kan i tillegg gjøre familiesituasjonen vanskeligere.

Vi vet at krisen rammer skjevt og at enkelte barn og familier er mer utsatt. Alle inntekts- og utdanningsgrupper er berørt av den pågående økonomiske krisen. Det er imidlertid en overrepresentasjon blant de nye ledige av personer med lav inntekt, lite eller ingen formell utdanning, og lavinntekts familiebakgrunn. I tillegg ser familier med barn ut til å være noe mer utsatt enn familier uten barn. Tiltakene vi igangsetter må bidra til å kompensere for dette.

Dagens smittesituasjon er alvorlig og tilsier at vi bør ta høyde for at det kan være behov for inngripende smitteverntiltak i deler av 2021. Dette kan få alvorlige konsekvenser for sårbare barn og familier, for eldre og for særlig utsatte. Vi må være godt forberedt og ha tilgjengelig kompenserende tiltak.

Regjeringen foreslår derfor ytterligere tiltak for å dempe de negative konsekvensene av pandemien og de inngripende tiltakene for sårbare grupper. Det er samlet foreslått tiltak på over 150 mill. kroner på ulike departementers ansvarsområder, jf. omtale under det enkelte departement:

- 75 mill. kroner til forlengelse av stimuleringsprogrammet for helsefrivilligheten, se nærmere omtale under Helse- og omsorgsdepartementet, kap. 761, post 21.
- 20 mill. kroner til informasjonstiltak rettet mot innvandrerbefolkningen, se nærmere omtale under Kunnskapsdepartementet, kap. 291, post 71.
- 10 mill. kroner til Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, se nærmere omtale under Barne- og familiedepartementet, kap. 846, post 61.
- 10 mill. kroner til Fontenehus, se omtale under Helse- og omsorgsdepartementet, kap. 765, post 63.

- 10 mill. kroner til tiltak for studenters psykiske helse, se omtale under Kunnskapsdepartementet, kap. 275, post 21.
- 7 mill. kroner til LOS-ordningen, se nærmere omtale under Barne- og familiedepartementet, kap. 846, post 62.
- 7 mill. kroner til Røde Kors' samtaletilbudet «Kors på halsen», se nærmere omtale under Barne- og familiedepartementet, kap. 846, post 71.
- 7 mill. kroner til aktivisering og isolasjonsforebyggende tiltak for sårbare innsatte i fengsler, se nærmere omtale under Justis- og beredskapsdepartementet, kap. 430, post 01.
- 5 mill. kroner til Vold- og overgrepslinjen for å styrke hjelpetilbudet for personer som blir utsatt for vold og overgrep i nære relasjoner, se nærmere omtale under Justis- og beredskapsdepartementet, kap. 440, post 01.
- 5 mill. kroner til hjelpetelefoner og digitale hjelpeverktøy, se omtale under Helse- og omsorgsdepartementet, kap. 765, post 62.
- 1,8 mill. kroner til Mental helses «Foreldresupport», se omtale under Barne- og familiedepartementet, kap. 840, post 70.

2.9 Nærings- og fiskeridepartementet

Kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 444,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,4 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Post 25 (ny) Forvaltning og utvikling av kompensasjonsordning mv.

Regjeringen foreslår at Brønnøysundregistrene skal forvalte den midlertidige kompensasjonsordningen for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020. Ansvar vil blant annet omfatte utvikling og drift av digitale tjenester, veiledning, behandling av søknader om støtte, vedtak, registrering av vedtak, utbetaling og tilbakebetaling av tilskudd, oppfølging og kontroll. Nærings- og fiskeridepartementet vil være klageinstans.

Forslaget innebærer at Brønnøysundregistrene vil sørge for utvikling og drift av digitale tjenester som er nødvendige for å forvalte tilskuddsordningen. Digitaliseringsdirektoratet vil bidra med Altinn-funksjonalitet og identifikasjonsløsninger. Skatteetaten vil bidra med rådgivning, overføring av kompetanse og veiledningsmateriell som kan gjenbrukes fra den tidligere ordningen.

Forvaltning av kompensasjonsordningen vil være en stor oppgave for Brønnøysundregistrene. Det vil medføre omdisponering av ressurser og mulig utsettelse av enkelte leveranser, blant annet leveranser knyttet til prosjektet for ny registerplattform. Etaten vil imidlertid søke å minimere konsekvensene, gjennom interne omdisponeringer, økt ressursbruk, herunder mulighet til innleie av kapasitet og kompetanse.

Brønnøysundregistrenes kostnader til forvaltning av ordningen, inkludert kostnader hos samarbeidende virksomheter, er samlet anslått til 75 mill. kroner i 2020 og 2021. Dette inkluderer blant annet IT-utvikling og -forvaltning, saksbehandling av søknader, klagesaksbehandling, veiledning og kontroll. Anslaget er usikkert. Det kan derfor bli behov for å komme tilbake med forslag om endret bevilgning på et senere tidspunkt. Det kan også påløpe forvaltningskostnader etter at ordningen er avviklet, f.eks. knyttet til at fristen for å ilegge sanksjoner utløper i 2027.

Det er i 2020 bevilget 25 mill. kroner, og regjeringen foreslår en bevilgning på 50 mill. kroner i 2021.

Post 80 (ny) Kompensasjonsordning for utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft

Importsmitte utgjør en betydelig andel av smitten som nå finnes i det norske samfunnet. Covid-19-forskriften § 5 fastsetter at personer som er i innreisekarantene, skal oppholde seg i eget hjem eller på annet egnet oppholdssted. Dette gjelder for alle, også for arbeidsreisende. For arbeidsreisende som benytter unntaket fra innreisekarantene i arbeidstiden etter forskriften § 6 c, er det krav om opphold på enerom i de ti første dagene i Norge.

Regjeringen har fastsatt en ny forskrift om endring i covid-19-forskriften, fastsatt ved kgl. res. 6. november. Ifølge forskriften skal personer i innreisekarantene oppholde seg på karantenehotell i karantenetiden, dersom de ikke er bosatt eller eier bolig i Norge eller kan oppholde seg på annet egnet oppholdssted eller for øvrig ikke er omfattet av særlige unntak som er regulert i forskrift. Det foreslås unntak for arbeids- eller oppdragstakere som kan dokumentere at arbeids- eller oppdragsgiver har sørget for egnet oppholdssted med enerom for gjennomføring av karantenen. Regjeringen fremmer nå forslag om en kompensasjonsordning til bedrifter for utgifter knyttet til denne type innreisekarantene.

Mange bedrifter i Norge, blant annet i verftsindustrien og i bygg- og anleggsnæringen, er avhengige av utenlandsk arbeidskraft for å opprettholde normal drift. Karantenereglene medfører merkostnader knyttet til å håndtere utenlandsk arbeidskraft på en smittevernmessig riktig måte. Mange bedrifter har gjennom koronapandemien hatt betydelige merkostnader knyttet til blant annet losji, lønn og oppfølging av arbeidere som sitter i karantene, samtidig som smitteverntiltakene har gitt lavere effektivitet og lønnsomhet i produksjonen. Bedriftene har i ulik grad tilpasset seg situasjonen. Enkelte

næringer som benytter seg av utenlandsk arbeidskraft har i liten grad mottatt støtte gjennom den generelle kompensasjonsordningen for bedrifter med stort omsetningstap, ettersom de gjennom perioden har hatt aktivitet tilknyttet kontrakter og ordre inngått i tidligere år.

Regjeringen foreslår at det etableres en kompensasjonsordning for karanteneutgifter for bedrifter med utenlandsk arbeidskraft. En slik ordning vil kunne bidra til å avhjelpe den krevende situasjonen bedriftene står i, og til å opprettholde produksjonen til tross for strenge karanteneiltak.

Målet med en slik ordning vil være å fremme økt aktivitet og tilpasning til smitteverntiltak for bedriftene rammet av innstrammede smitteverntiltak gjennom å delvis kompensere bedrifter som har særskilt store utgifter til smittevern grunnet avhengighet av utenlandsk arbeidskraft. Ordningen bør innrettes slik at uheldige insentiver til å øke omfanget av utenlandsk arbeidskraft eller antall karanteneperioder minimeres samtidig som formålet ivaretas. Ordningen vil således ikke innebære en full kostnadsdekning.

Ordningen gjelder alle bedrifter som har karanteneutgifter for lønnstakere på korttidsopphold og som skal utføre oppdrag i Norge. Ordningen inkluderer ikke bedrifter som gjennomfører karantene i utlandet før de ankommer.

Regjeringen foreslår at ordningen skal gjelde for perioden 1.11.2020–28.2.2021. Smittesituasjonen vil være avgjørende ved en senere vurdering av om ordningen bør forlenges, og det kan bli naturlig å videreføre ordningen dersom flertallet som ankommer landet på dette tidspunktet, fortsatt må i karantene.

Midler til forvaltning av ordningen dekkes innenfor rammen. Forvalter av ordningen er ikke avklart. Forvaltning av den midlertidige kompensasjonsordningen vil omfatte utvikling og drift av digitale tjenester, veiledning, behandling av søknader om støtte, vedtak, registrering av vedtak, utbetaling og tilbakebetaling av tilskudd, oppfølging og kontroll.

Arbeids- eller oppdragstakere som kan dokumentere at arbeids- eller oppdragsgiver har sørget for egnet oppholdssted med enerom for gjennomføring av karantenen har som tidligere nevnt unntak fra krav om opphold på karantenehotell. Man kan ikke søke om kompensasjon dersom man benytter offentlig karantenehotell. Regjeringen foreslår at kompensasjonen til arbeids- eller oppdragstakerne som i stedet for bruk av karantenehotell sørger for egnet oppholdssted ytes som et sjablongbeløp per arbeidstaker per døgn i karantene. Det legges foreløpig til grunn en sats per arbeidstaker per døgn på om lag 800–1000 kroner. Ordningen vil ikke kompensere for alle karanteneutgifter. Ved fastsettelse av endelig beløp vil det også bli sett hen til statens utgifter til offentlig karantenehotell, jf. ordningen for offentlig karantenehotell under Justis- og beredskapsdepartementets budsjett.

Iverksettelse av ordningen forutsetter godkjennelse av ESA.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 480 mill. kroner på kap. 900, post 80. Det er knyttet stor usikkerhet til anslaget, som er gjort med utgangspunkt i tilgjengelig statistikk og opplysninger gitt fra næringslivet. Regjeringen vil komme tilbake med oppdatert forslag ved behov.

Post 82 (ny) Midlertidig støtteordning for publikumsåpne arrangementer

Som varslet i Prop. 142 S (2019–2020) foreslår regjeringen å etablere en støtteordning for arrangører av store publikumsåpne arrangementer. Vilkår for støtte er at arrangementet skulle vært avholdt i perioden 5. mars – 31. desember 2020, og at det er avlyst som følge av statlige pålegg ifb. koronapandemien. Regjeringen legger med dette frem et mer detaljert forslag for ordningen, basert på innspill fra næringen.

Målet med ordningen er å stimulere til at tilsvarende arrangementer kan gjennomføres når smitteverntiltakene tillater det. Ordningen foreslås avgrenset til publikumsåpne arrangementer med et ventet besøkstall på minst 500 deltakere eller mer, og som er av regional eller nasjonal verdi. Det er de største arrangementene som har lengst planleggingshorisont og som har størst problemer med å omstille seg. En legger også til grunn at det er de største publikumsåpne arrangementene som har størst nasjonal og regional verdi. Med et publikumsåpent arrangement menes et arrangement som er åpent for et bredt publikum, og ikke begrenset til enkeltbedrifter/konsern, medlemmer i en medlemsorganisasjon eller basert på invitasjon fra arrangør. Arrangementer som er rettet mot enkeltbransjer/fagområder eller enkelte samfunnsgrupper, er også å regne som publikumsåpne, så lenge de er åpne for alle i målgruppen. Slike arrangementer kan ha stor verdi for nasjonalt og regionalt samfunns- og næringsliv.

Det foreslås videre at arrangementer som grunnet smitteverntiltakene ble gjennomført i nedskalert versjon også skal omfattes av ordningen. Dette er spesielt viktig for flere av de store matfestivalene som nettopp har blitt gjennomført på en alternativ og nedskalert måte sammenlignet med det opprinnelig planlagte arrangementet.

Målgruppen for ordningen er arrangører/medarrangører av store publikumsåpne arrangementer. Med arrangør/medarrangør menes virksomheten(e) som er juridisk eier av arrangementet og/eller har hovedansvaret for gjennomføring av arrangementet.

Søknaden vil bli vurdert skjønnsmessig etter kriterier om nasjonal eller regional verdi og etter de øvrige kriteriene for ordningen. Det foreslås å beregne støtten med utgangspunkt i faktisk dokumentert underskudd per arrangement. For at ordningen skal kunne stimulere til at arrangørene kommer seg gjennom krisen og holder slike store arrangementer igjen, vil støtten dekke påløpte kostnader knyttet til arrangementet, inklusive lønnskostnader. Det foreslås at 60 pst. av faktisk underskudd dekkes. Støtten utbetales som tilskudd der 20 pst. av tilskuddet gis med betingelse om at en skal avholde et lignende arrangement i fremtiden. Dersom et lignende arrangement ikke avholdes innen utgangen av 2022 kreves disse midlene tilbakebetalt. Dersom smittesituasjonen

ikke tillater at lignende arrangement holdes innen utgangen av 2022, fraskriver Innovasjon Norge seg muligheten til å tilbakekreve det betingede beløpet. Støtten avkortes mot annen koronarelatert støtte, dersom denne dekker de samme kostnadene. Det vil ikke være klageadgang.

Det legges opp til at utbetaling av støtte vil skje i første kvartal 2021. Her vil det bli lagt opp til enklest mulig system for søknader, slik at utbetaling av støtte kan skje raskest mulig. Forvaltning av ordningen legges til Innovasjon Norge. Nærings- og fiskeridepartementet vil utarbeide nærmere retningslinjer for ordningen.

Regjeringen foreslår å bevilge 300 mill. kroner til ordningen. Ved behov vil bevilgningen foreslås økt. Ordningen må fastsettes innenfor rammene av EØS-avtalens statsstøtteregler og godkjennes av EFTAs overvåkingsorgan (ESA).

Post 85 (ny) Midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien, overslagsbevilgning

Utbruddet av korona og myndighetenes smitteverntiltak har gitt utfordringer for store deler av norsk næringsliv. For mange har grunnlaget for verdiskaping blitt helt eller delvis borte og ansatte har blitt permittert. Norske myndigheter har siden mars gjort mye for å støtte opp under næringslivets evne til å håndtere situasjonen. Det er innført ordninger som har hjulpet bedriftene økonomisk, og en rekke regelendringer har gjort hverdagen enklere. Næringslivet og bedriftene har gjort, og gjør fortsatt, en stor innsats i å tilpasse seg situasjonen. Evnen til å omstille seg, finne nye forretningsmuligheter og tilpasse seg den nye hverdagen er viktig for verdiskapingen.

I Prop. 142 S (2019–2020) varslet regjeringen at den ville foreslå en midlertidig tilskuddsordning for reiselivsbedrifter med stort omsetningsfall som følge av koronavirusutbruddet og myndighetenes smitteverntiltak. Bakgrunnen var at reiselivsnæringen er blant næringene som er hardest rammet. Gjennom høsten har smitten i Norge økt igjen, og i begynnelsen av november ble myndighetenes smitteverntiltak strammet ytterligere inn. Smitten har også økt i resten av Europa. Situasjonen ser nå annerledes og mer usikker ut enn den gjorde i september/oktober for store deler av norsk næringsliv. Noen bransjer har tilnærmet normal drift, mens andre bransjer har store begrensninger på drift og driftsgrunnlag.

Regjeringen følger utviklingen i norsk næringsliv fortløpende, og har i prosessen hatt god dialog med LO, NHO, Virke og SMB Norge samt andre aktører i næringslivet. Aktørene har understreket viktigheten av forutsigbarhet for næringslivet, samt at ordningen treffer bredden av norsk næringsliv som har høyt omsetningsfall som følge av koronapandemien.

På bakgrunn av en ny vurdering av situasjonen for norsk næringsliv, foreslår regjeringen en ny, bred kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall. Ordningen vil, med noen justeringer og forenklinger, erstatte kompensasjonsordningen som gjaldt fra

mars til august 2020. Formålet med ordningen er å hindre at ellers levedyktige og omstillingsdyktige bedrifter går konkurs som følge av virusutbruddet og myndighetenes smitteverntiltak, slik at arbeidsplasser trygges og bedriftene får tid og rom til å tilpasse seg situasjonen.

Regjeringen foreslår at kompensasjonsordningen for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 bygger på regelverket fra den midlertidige kompensasjonsordningen for næringslivet, jf. Prop. 31 L (2020–2021). Regelverket er foreslått tilpasset der det er nødvendig og forenklet der det er hensiktsmessig. Det foreslås at Nærings- og fiskeridepartementet gis fullmakt til å fastsette en forskrift om utfylling og gjennomføring av tilskuddsordningen. Iverksettelse av ordningen forutsetter at den godkjennes av ESA.

En kompensasjonsordning for faste kostnader kan ha mer langsiktige samfunnsøkonomiske kostnader, ut over belastning på budsjettene. Utstrakt bruk av kompensasjonsordninger over tid vil hindre markedene i å virke, bremse nødvendig omstilling og utsette uunngåelige konkurser. En må også nøye vurdere de langsiktige konsekvensene av at staten går inn med omfattende tiltak i bedriftssektoren i krisesituasjoner. Det kan gjøre at bedriftene i mindre grad tar høyde for nedsiderisiko ved kommende kriser og tilbakeslag, ved at de forventer at staten kommer til unnsetning. Derfor må slike ordninger være midlertidige og avvikles så fort det er økonomisk grunnlag for det.

Avgrensning

Regjeringen foreslår å videreføre avgrensningen fra den tidligere ordningen. Kompensasjonsordningen gjelder for foretak som oppfyller visse vilkår, nærmere beskrevet i Prop. 31 L (2020–2021). I likhet med den tidligere kompensasjonsordningen foreslås det at følgende foretak ikke skal omfattes:

- Foretak som er finansskattepliktige etter folketrygdloven § 23-2a
- Foretak som er skattepliktige etter petroleumsskatteloven § 5
- Foretak som utøver aktiviteter innenfor næringshovedgruppe 35.1 Produksjon, overføring og distribusjon av elektrisitet i Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)
- Flyselskap med norsk driftstillatelse
- Foretak som utover aktivitet innenfor næringsundergruppe 88.911 Barnehager i Norsk standard for næringsgruppering (SN 2007).

Varighet

Regjeringen foreslår at ordningen skal gjelde for perioden 1. september 2020 – 28. februar 2021. Ordningen kan ikke videreføres i sin nåværende form etter 1. mars, siden den tar utgangspunkt i omsetningsfall sammenliknet med året før. Regjeringen vil starte et arbeid med å se på en eventuell ny modell for perioden etter 1. mars dersom smittesituasjonen skulle tilsi at det fortsatt er behov for tiltak rettet mot næringslivet

Faste, uunngåelige kostnader

Regjeringen foreslår at ordningen skal kompensere for de samme kostnadstypene som i kompensasjonsordningen som gjaldt mars-august 2020. Dette vil være en fordel for gjennomføringen av ordningen, ettersom både foretak, regnskapsfører og revisor har gjort seg kjent med den tidligere ordningen. Videre er det vektlagt at kostnadsgrunnlaget som inngår i ordningen bør være klart definert, og at kostnadene enkelt kan dokumenteres og kontrolleres. Det foreslås at kostnadene må kunne dokumenteres med kontrakt, avtale o.l. inngått før 1. september 2020. Kostnadene må periodiseres etter vanlige regnskapsprinsipper.

For å sørge for at søknadsbehandling og utbetaling kan skje så raskt som mulig, er det avgjørende at ordningen innrettes slik at det kan legges opp til høy grad av automatikk i saksbehandlingen. Det vil komplisere ordningen dersom man inkluderer kostnader som ikke er klart definerte eller ikke kan dokumenteres ved hjelp av allerede inngåtte kontrakter. Det ville også øke omfanget av forvaltningsoppdraget og kunne forsinke saksbehandlingen og utbetalingene gjennom ordningen betydelig. Nærings- og fiskeridepartementet vil i forskrift gi nærmere bestemmelser om hva som vil regnes som uunngåelige faste kostnader.

Beregning av tilskudd

Regjeringen foreslår at tilskudd beregnes med utgangspunkt i foretakets faste, uunngåelige kostnader, multiplisert med omsetningsfall i prosent og multiplisert med en justeringsfaktor. Dette tilsvarer beregningsmodellen i den tidligere kompensasjonsordningen. Formelen for beregning av støtte har vært gjenstand for drøftingen med partene i arbeidslivet, som har gitt uttrykk for at de ønsker videreføring av beregningsmodellen fra den generelle ordningen. For å gjøre forvaltningsoppdraget håndterbart og forenkle modellen gjøres noen justeringer. Omsetningsfallet beregnes med utgangspunkt i tomånedersperioder sammenlignet med tilsvarende periode året før, og det vil ikke gjøres justeringer for sesong eller øvrige justeringer i utgangspunkt for omsetningsfall. Det vil si at samlet omsetning i september og oktober 2019 sammenlignes med samlet omsetning i september og oktober 2020, og tilsvarende for november/desember og januar/februar.

Når omsetningsfallet inngår i beregningsmodellen vil større omsetningsfall bety mer støtte til den enkelte bedrift. Det vil dermed være en automatikk i at økt smitte og strengere smitteverntiltak som reflekteres i omsetningsfallet for bedriftene, gir økt støtte. For å ytterligere gjenspeile en mer utfordrende situasjon nå enn man så for seg før sommeren, foreslår regjeringen at justeringsfaktoren settes til 0,6 for september og oktober, som er en økning av støttenivået fra 0,5 i august. Som følge av innstramningen i myndighetenes smitteverntiltak tidlig i november foreslås det å heve justeringsfaktoren til 0,7 fra og med november. Regjeringen vil i Prop. 31 L (2020–2021) be om hjemmel til

å fastsette justeringsfaktoren i forskrift. Regjeringen vil vurdere å sette justeringsfaktoren ned mot 0,5 for januar og februar hvis smittesituasjonen tilsier det.

En justeringsfaktor på 0,7 betyr at ordningen kan dekke inntil 70 pst. av foretakenes faste, uunngåelige kostnader, avhengig av størrelsen på omsetningsfallet. Et foretak med 50 pst. omsetningsfall vil få dekket 35 pst. av de faste, uunngåelige kostnadene som omtalt over, mens et foretak med 100 pst. omsetningsfall vil få dekket 70 pst.

Krav til omsetningsfall

Ordningen gjelder for foretak med høyt omsetningsfall. Regjeringen foreslår at høyt omsetningsfall defineres som et omsetningsfall på 30 pst. eller mer, sammenlignet med tilsvarende periode året før. Dette tilsvarer krav i kompensasjonsordningen som gjaldt mars-august 2020. Som omsetning anses også inntekt til erstatning for inntekt, herunder offentlige tilskudd og inntektssikring gitt i forbindelse med koronautbruddet. Samlet støtte et foretak mottar kan ikke overstige foretakets samlede tap som følge av covid-19 for den aktuelle perioden.

Maksimal støtte per foretak/konsern

Regjeringen foreslår at beregnet tilskuddsbeløp opp til 30 mill. kroner per kalendermåned utbetales i sin helhet. For beregnet tilskuddsbeløp som overstiger 30 mill. kroner, vil beløpet over 30 mill. kroner avkortes med en faktor på 0,5. Maksimalt tilskudd per måned per foretak/konsern foreslås satt til 50 mill. kroner. Dette tilsvarer beregningsmodellen for maksimal støtte i august for den tidligere ordningen.

Forvaltning og kontroll

Forvaltningsoppdraget knyttet til kompensasjonsordningen vil, uansett innretning, ha et betydelig omfang. Ingen etater kan ta på seg et slikt oppdrag på kort varsel, uten at det vil kunne gå ut over etatens kjerneaktivitet. Mens den første ordningen ble lagt til Skatteetaten, har regjeringen nå besluttet at forvaltningen av den nye ordningen skal legges til Brønnøysundregistrene. Regjeringen har i valg av forvalter lagt vekt på å skjerme Skatteetatens arbeid med kontroll av skattefastsettingen og med å sikre skatteinntektene.

I arbeidet med å etablere den nye ordningen dras læring fra den tidligere ordningen, og det foreslås enkelte forenklinger og justeringer i regelverket med sikte på at ordningen skal være mest mulig håndterbar å forvalte. Blant annet vil måten kontrollen av søknader skjer og utbetalingsfrekvens, bli endret sammenlignet med den første ordningen. Ordningen i Skatteetaten var basert på automatisk saksbehandling og stor grad av etterkontroll. Nå legges det i større grad opp til at seriøsitetstiltak og kontroll vil bli gjort før utbetaling. Å gjøre en stor del av kontrollarbeidet i forkant vil bidra til å redusere risiko for misbruk og redusere omfang av justerte utbetalinger og tilbakebetalinger i etterkant. Det legges derfor opp til å stille krav om at hver søknad skal bekreftes av revisor eller autorisert regnskapsfører før den sendes inn. Dette vil være en

vesentlig kontrollmekanisme i ordningen. Det legges derfor ikke opp til omfattende etterkontroll i regi av Brønnøysundregistrene.

Løsningen er drøftet med Revisorforeningen og Regnskap Norge.

Kostnaden som søkerne har med å få slike bekreftelser, vil delvis bli refundert for dem som får vedtak om tilskudd. Nærings- og fiskeridepartementet vil vurdere nærmere nivået på en egenandel og et maksimumsbeløp som kan refunderes. Videre vil det vurderes om refusjonen skal graderes avhengig av tildelt tilskudd og om satsene skal reduseres ved gjentatte søknadsrunder. I denne sammenheng vil det være naturlig å sette et minimumsbeløp for utbetalt støtte, slik at kostnaden ved bekreftelse fra revisor eller autorisert regnskapsfører ikke overstiger støttebeløpet.

Som i flere andre ordninger som er etablert i forbindelse med virusutbruddet vil dermed forvaltningen av ordningen skje i samarbeid mellom offentlige og private aktører. Det er trolig en effektiv bruk av ressurser i krisen. Det legges opp til at saksbehandlingen skal være effektiv, med høy grad av automatikk, slik at søknadsbehandling og utbetaling skal kunne skje så raskt som mulig etter at søknaden er levert.

Det vil ta tid å etablere en søknadsløsning som er tilstrekkelig robust til å håndtere en anslått søknadsmengde i størrelsesorden 6 000–25 000 søknader per søknadsrunde. Søknadsportalen vil åpne i januar 2021. Søknad for de to første periodene, dvs. september/oktober og november/desember skal sendes samlet i januar 2021. Søknad for januar og februar skal sendes i mars 2021.

EØS-rettslige vurderinger av den foreslåtte ordningen

Ordningsen må utformes slik at den er i tråd med EØS-reglene om offentlig støtte. EØS-avtalen artikkel 61 (2) (b) åpner for at det etableres kompensasjonsordninger der foretak som har lidt et omsetningstap på grunn av en eksepsjonell hendelse, slik som utbruddet av koronavirus, kompenseres for hele eller deler av sitt omsetningstap. Ordningen bygger i stor grad på den midlertidige tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall som løp ut august 2020, og vil notifiseres etter samme bestemmelse som denne. Utformingen av ordningen kan måtte justeres for å kunne godkjennes av ESA.

Budsjettforslag

Regjeringen foreslår en overslagsbevilgning på 5 mrd. kroner til kompensasjonsordningen for næringslivet i perioden 1. september 2020 – 28. februar 2021. Det er knyttet usikkerhet til anslaget. Det er utfordrende å anslå bevilgningsbehovet, da dette vil være tett knyttet til omsetningsfallet i den enkelte bedrift og næringen som helhet. Det beste utgangspunktet for å anslå utbetalinger i ordningen er data fra den tidligere ordningen i Skatteetaten. For perioden mars – august er det hittil utbetalt nærmere 6,8 mrd. kroner gjennom ordningen. De månedlige utbetalingene har variert fra 2,1 mrd. kroner i april til 400 mill. kroner i august. Antallet søknader har

variert mye, fra om lag 4 800 til 26 000. Regjeringen vil ved behov komme tilbake til Stortinget med forslag om bevilgningsendring våren 2021.

I Prop. 142 S (2019–2020) ble det omtalt et arbeid med å opprette en søknadsbasert tilskuddsordning for småbedrifter tilknyttet reiselivsnæringen, men som ikke er inkludert i kompensasjonsordningen for reiselivsnæringen. Denne ordningen er ikke lenger aktuell, som følge av at disse bedriftene nå vil være inkludert i kompensasjonsordningen.

Kap. 902 Justervesenet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 123,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 903 Norsk akkreditering

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 54,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 904 Brønnøysundregistrene

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 395,7 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 905 Norges geologiske undersøkelse

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 189,4 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,7 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren på Svalbard

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 60,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 44,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 910 Sjøfartsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 440,4 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 911 Konkurransetilsynet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 120,8 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 912 Klagenemndssekretariatet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 34,7 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 915 Regelrådet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 11,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,04 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 917 Fiskeridirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 457,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,4 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 923 Havforskningsinstituttet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 603,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,6 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 179,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 935 Patentstyret

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 278,7 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,0 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 936 Klagenemnda for industrielle rettigheter

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 8,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,03 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 2421 Innovasjon Norge

Post 50 Innovasjon – prosjekter, fond

I fb. behandlingen av Prop. 142 S (2019–2020) ga Stortinget fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd på inntil 250 mill. kroner til bedriftsutvikling i reiselivsnæringen. Ordningen skal stimulere bedrifter til å gjennomføre utviklingsprosjekter til tross for resultatsvikt og likviditetsutfordringer. Formålet med ordningen er å bidra til nødvendig omstilling og en mer hensiktsmessig tilpasning av den samlede kapasiteten i næringen, samt bygge opp under målet for næringspolitikken som er størst mulig verdiskaping innenfor bærekraftige rammer.

For å dekke tilsagn gitt under ordningen i 2020, som forventes å komme til utbetaling i 2021, foreslår regjeringen å øke bevilgningsforslaget på kap. 2421, post 50 med 250 mill. kroner.

Post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse, kan overføres

I Prop. 1 S (2020–2021) er det foreslått en bevilgning på 1 165,3 mill. kroner, hvorav 680 mill. kroner til ekstraordinære tiltak rettet mot reiselivsnæringen knyttet til pandemien. Disse 680 mill. kroner foreslås nå bevilget på kap. 900, post 85, jf. omtale over.

Bevilgningsforslaget på posten foreslås derfor redusert med 680 mill. kroner, fra 1 165,3 til 485,3 mill. kroner.

Kap. 2460 Garantiinstituttet for eksportkreditt

Post 51 Tilskudd til forvaltning av ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring

Regjeringen foreslår å videreføre den midlertidige garantiordningen for re-forsikring av kredittforsikring i GIEK, slik at ordningen gjelder kredittforsikringer ytt frem til 30. juni 2021. Ordningen gjelder i dag for alle kredittforsikringer ytt i 2020, men kun krav meldt inn på og etter 12. mars 2020. Det vises for øvrig til omtale av ordningen i Prop. 117 S (2019–2020) *Tilleggsbevilgninger og omprioritering i statsbudsjettet 2020*.

Kredittforsikring legger til rette for at bedrifter kan selge på kreditt ved å sørge for at selgeren får tilbakebetalt en del av salgssummen hvis kunden går konkurs eller ikke kan betale. Forsikringen tilbys i det private markedet, og det er fem tilbydere i Norge. I 2019 ble det kredittforsikret salg for om lag 300 mrd. kroner i Norge, hvor om lag to tredjedeler var eksport og en tredel innenlandssalg. Fiskeri- og sjømatnæringens andel var om lag 40 pst., men kredittforsikring benyttes også innen bl.a. industri, metall og detaljhandel.

Den midlertidige garantiordningen for re-forsikring av kredittforsikring ble etablert for å opprettholde et tilstrekkelig kredittforsikringstilbud til bedrifter i Norge. Ordningen innebærer at staten dekker tap hos kredittforsikringselskapene på til sammen inntil 20 mrd. kroner. Staten og kredittforsikringselskapene deler risikoen for tap 90/10 innenfor en ramme på 1,8 mrd. kroner, fordelt på de enkelte kredittforsikringselskapene. Staten dekker all risiko mellom 1,8 mrd. og 20 mrd. kroner, også fordelt på de enkelte kredittforsikringselskapene. Kredittforsikringselskapene dekker all risiko for tap utover deres andel av rammen på 20 mrd. kroner. Til gjengjeld må kredittforsikringselskapene betale 65 pst. av premieinntektene fra kredittforsikringen som blir re-forsikret til staten, og forplikte seg til å opprettholde virksomheten. Bakgrunnen for etableringen av ordningen var at kredittforsikringselskapene på grunn av koronasituasjonen ville innskrenke sine tilbud vesentlig, da de oppfattet at risikoen i markedet ble uoversiktlig. Fire selskaper, som sto for om lag 99,8 pst. av forsikret salg i Norge i 2019, har knyttet seg til ordningen. Per august 2020 dekket ordningen kredittsalg for om lag 144 mrd. kroner, hvor om lag 54 pst. var innenlandssalg og om lag 46 pst. til eksport. På samme tidspunkt var erstatningsutbetalinger under ordningen 13,8 mill. kroner, og inntektene på 104 mill. kroner. Det har vært lavere erstatningsutbetalinger enn forventet.

Kredittforsikringselskapene forventer at tapene som følge av koronasituasjonen først vil komme høsten 2020 og inn i 2021. Det forventes at usikkerheten i markedet vil vedvare og at selskapene, uten statlig inngripen, vil redusere sine tilbud vesentlig for å unngå å bli sittende med for mye risiko når ordningen utløper ved årsskiftet. Det ville ha innebåret at bedrifter i Norge ville fått et vesentlig dårligere kredittforsikringstilbud fra årsskiftet. For å bidra til fortsatt å opprettholde et tilstrekkelig kredittforsikringstilbud for bedrifter i Norge foreslår regjeringen å videreføre den midlertidige garantiordningen for re-forsikring av kredittforsikring frem til 30. juni 2021. Andre europeiske land som har etablert tilsvarende ordninger arbeider også nå med videreføring.

Ved etablering av ordningen ble det bevilget et tilskudd til tap under ordningen på 1,62 mrd. kroner på kap. 2460, post 51, jf. omtale i Prop. 117 S (2019–2020). Det forventes at denne avsetningen vil være tilstrekkelig også til å dekke tap ved videreføring av ordningen til 30. juni 2021.

For å videreføre ordningen må GIEK få fullmakt til å gi tilsagn om garantier for re-forsikring av kredittforsikringer fram til 30. juni 2021, slik at garantiene samlet kan dekke tap innenfor ordningens grense på inntil 20 mrd. kroner, jf. forslag til

romertallsvedtak. Videre vil videreføring av ordningen måtte notifiseres til og godkjennes av EFTAs overvåkningsorgan ESA før den kan implementeres.

I Prop. 1 S (2020–2021) er det foreslått bevilget 5 mill. kroner til forvaltning av re-forsikring ytt i 2020. Ved videreføring av ordningen frem til 30. juni 2021 anslås forvaltningskostnadene til 6,5 mill. kroner. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen med 1,5 mill. kroner.

Kap. 5460 Garantiinstituttet for eksportkreditt

Post 73 Inntekter under ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring

På posten føres inntekter for den midlertidige garantiordningen for re-forsikring av kredittforsikring, jf. omtale under kap. 2460, post 51. Inntektene utgjør 65 pst. av premieinntektene fra kredittforsikringen som blir re-forsikret med statlige garantier, og gjenvinninger ifb. erstatningsutbetalinger. I Prop. 1 S (2020–2021) foreslås 30 mill. kroner i inntekter ifb. re-forsikring ytt i 2020. Ved videreføring av ordningen frem til 30. juni 2021 anslås inntektene å øke med ytterligere 97 mill. kroner. Det understrekes at det er betydelig usikkerhet ved anslaget, blant annet knyttet til om kredittforsikringselskapene forplikter seg til ordningen, samt utviklingen i pris og etterspørsel etter kredittforsikring.

Regjeringen foreslår å bevilge ytterligere 97 mill. kroner på posten i 2021, til sammen 127 mill. kroner.

Andre saker

Garantiordning for luftfart

Stortinget har med grunnlag i Prop. 57 S (2019–2020) og Innst. 200 S (2019–2020) besluttet at det skal etableres en garantiordning for flyselskaper med norsk driftstillatelse (AOC). Ordningen forvaltes av Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK). Beslutningen kom som følge av den særskilte situasjonen som flyselskapene står overfor i forbindelse med koronapandemien. Flyselskapene har som følge av smitteverntiltak i Norge og internasjonalt mistet store deler av kundegrunnet sitt. Garantiordning for luftfart ble operativ 31. mars 2020. Formålet med lånegarantien er å legge til rette for likviditet til flyselskapene og bidra til at det under, og i tiden etter, denne pandemien vil være et forsvarlig flytilbud. Alle flyselskaper med norsk AOC har tilgang til garantiordningen, forutsatt at de oppfyller vilkårene i ordningen.

Det er tidligere gjort endringer i garantiordningens vilkår for sikkerhetsstillelse og krav til bidrag fra kommersiell motpart. I tillegg har trekkperioden blitt forlenget to ganger, fra 30. juni 2020 til 31. oktober 2020, og fra 31. oktober 2020 til 31. desember 2020. De

endringene som regjeringen nå foreslår, må notifiseres og godkjennes av ESA før de kan tre i kraft.

Regjeringen foreslår nå en ytterligere utvidelse, ved at maksimal løpetid på garantier gitt under garantiordningen forlenges fra to til tre år. Endringen legger til rette for at selskapene får noe mer tid til å komme i en bedre økonomisk posisjon før de skal betale tilbake lånene. Regjeringen vurderer at risikoen knyttet til lånegarantiene ikke endres vesentlig av at løpetiden utvides.

Regjeringen foreslår videre at trekkperioden for garantiordningen for luftfart utvides fra 31. desember 2020 til 30. juni 2021. Dette vil åpne for at eventuelle deler av garantirammen som ennå ikke er trukket på av flyselskapene, gjøres tilgjengelig gjennom våren. Regjeringen vurderer at endringen ikke vil innebære en vesentlig endring i statens risiko.

Regjeringens forslag skyldes at den utfordrende økonomiske situasjonen som flyselskapene står overfor, har vist seg å bli mer langvarig enn ventet da ordningen ble etablert i mars og da ordningen ble justert i sommer.

Eierskapet i Aker Kværner Holding og underliggende selskaper

Bakgrunn og historikk

Staten ved daværende Nærings- og handelsdepartementet og to andre investorer, kjøpte i 2007 aksjer for drøyt 4,9 mrd. kroner i daværende Aker Holding AS sammen med Aker ASA, jf. nærmere omtale i St.prp. nr. 88 (2006–2007) Statens eierskap i Aker Holding AS og Innst. S. nr. 54 (2007–2008). Aker Holding eide da aksjer i det børsnoterte Aker Kværner ASA. Aker Kværner ble i 2011 fisjonert i to selskaper, Aker Solutions ASA og Kværner ASA, jf. omtale i Statens eierberetning fra 2011 og kort omtale i Nærings- og handelsdepartementets budsjettproposisjon for 2013. Holdingselskapet fikk da navnet Aker Kværner Holding (AKH). I 2014 ble Aker Solutions delt i Akastor ASA og Aker Solutions ASA, jf. omtale i Meld. St. 27 (2013–2014) *Et mangfoldig og verdiskapende eierskap* og Nærings- og fiskeridepartementets budsjettproposisjon for 2016.

I forbindelse med kjøpet av aksjer i Aker Holding i 2007 inngikk staten ved Nærings- og handelsdepartementet, Aker og de to andre aksjonærene i selskapet en aksjonæravtale som beskrevet i St.prp. nr. 88 (2006–2007). Avtalen gir i praksis staten negativ kontroll i de underliggende selskapene Akastor, Aker Solutions og Kværner i noen vesentlige spørsmål.

Etter en fornyet gjennomgang av aksjonæravtalen ble eierne i Aker Holding i januar 2010 enige om tilleggsbestemmelser som beskrev hvordan nærstående transaksjoner skulle behandles. I tillegg er det gjort to andre tekniske justeringer i avtalen. I 2011 solgte de to andre investorene (Investor AB og SAAB AB) seg ut av holdingselskapet.

I juli 2020 ble det annonsert at Aker Solutions og Kværner ønsker å slå seg sammen gjennom en fusjon, og at Aker Solutions i forkant ønsket å skille ut virksomhet innenfor hhv. offshore vind og karbonfangst i to nye selskaper, kalt Aker Offshore Wind Holding AS og Aker Carbon Capture AS. Nærings- og fiskeridepartementet har som eier i AKH, gitt uttrykk for støtte til sammenslåingen av Aker Solutions og Kværner. Det forventet sammenslåtte selskapet skal hete Aker Solutions og ha hovedkontor i Norge. Nærings- og fiskeridepartementet hadde ikke vetorett over utskillelsene av nevnte virksomheter fra Aker Solutions og ga også uttrykk for ikke å ha innvendinger mot utskillelsene. Aker annonserte samtidig at det ble planlagt å gjennomføre emisjoner i de to nye selskapene for havvind og karbonfangst. Nærings- og fiskeridepartementet ga uttrykk for at staten ikke la opp til å delta i disse. Emisjonene er nå gjennomført, og staten som eier deltok ikke. Gjennomføringen av sammenslåingen av Aker Solutions og Kværner skal etter planen finne sted høsten 2020.

AKH eier om lag 40 pst. av aksjene i hhv. Akastor, Aker Solutions og Kværner, samt om lag 19 pst. av aksjene i Aker Carbon Capture og ca. 18 pst. i Aker Offshore Wind Holding. Statens indirekte eierskap i Akastor, Aker Solutions og Kværner er om lag 12 pst., mens statens indirekte eierandeler i Aker Carbon Capture og Aker Offshore Wind Holding etter emisjonene er på hhv. om lag 5,8 og om lag 5,4 pst.

Ved utgangen av 2019 hadde AKH 5,06 mrd. kroner i bokført egenkapital, som i all hovedsak består av investeringene i porteføljeselskapene Akastor, Aker Solutions og Kværner. AKH hadde ingen langsiktig gjeld ved utgangen av 2019. AKH har ingen egne ansatte, mens de underliggende selskapene har om lag 17 800 ansatte.

	Ansatte	Omsetning (mrd. kroner)
Akastor	1 900	5,4
Kværner	2 800	9,0
Aker Solutions	13 100	29,3
Aker Carbon Capture	50	-
Aker Offshore Wind Holding	30	-

Verdien av statens eierskap i AKH, målt som verdien av de underliggende aksjene, var medio oktober 2020 om lag 1,2 mrd. kroner. I tillegg har staten som eier mottatt 951 mill. kroner i utbytte siden 2007. Totalt har investeringen i AKH gitt staten en negativ avkastning på om lag -55 pst.

Statens begrunnelse for eierskapet i AKH fremgår av Meld. St. 8 (2019–2020) *Statens direkte eierskap i selskaper - bærekraftig verdiskaping*. Det fremgår der at begrunnelse for eierskapet er «å bidra til at industriell kompetanse innenfor petroleumsrelatert virksomhet og annen ny aktivitet utvikles og at slik kompetanse ledes fra Norge. Statens

mål som eier er høyest mulig avkastning over tid». Det fremgår også at «Staten eier 30 pst. av Aker Kværner Holding. Staten har en aksjonæravtale med Aker ASA som eier 70 pst. av selskapet. Regjeringen er åpen for å vurdere verdiskapende transaksjoner knyttet til eierskapet i Aker Kværner Holding, inkludert transaksjoner som kan redusere statens eierandel. Dersom det blir aktuelt vil regjeringen forelegge saken for Stortinget.» Statens eierskap i AKH ligger i dag i kategori 2, jf. eierskapsmeldingen.

Nærings- og fiskeridepartementet har benyttet finansiell rådgiver (Pareto Securities AS) og juridisk rådgiver (Kluge Advokatfirma AS) i vurderingene av en avvikling av statens eierskap i AKH, av sammenslåingen av Aker Solutions og Kværner og av utskillingen av de to nye selskapene fra Aker Solutions.

Aksjonæravtalen for Aker Kværner Holding

Aksjonæravtalen for AKH fra 2007 redegjøres for i St.prp. nr. 88 (2006–2007), der den opprinnelige avtalen er vedlagt. Som redegjort for ovenfor er avtalen senere justert. Hele avtaleverket med justeringene er offentlig tilgjengelig.

Aksjonæravtalen var en forutsetning for at staten kjøpte aksjer i AKH i 2007. Gjennom en eierandel på 30 pst. i AKH ble staten medeier i 40 pst. av aksjene i porteføljeselskapene, som normalt er tilstrekkelig for kontroll på generalforsamlingene i disse. Staten har slik, med en relativt liten indirekte eierandel på 12 pst., i praksis vetorett over AKHs stemmegivning i visse saker som må besluttes av porteføljeselskapenes generalforsamlinger. Dette gjelder f.eks. hovedkontorplassering, kapitalforhøyelser og fusjoner. Ut over dette har staten vetorett ved transaksjoner mellom porteføljeselskapene og Aker-systemet, i den utstrekning slike avtaler kreves forelagt for generalforsamlingen etter allmennaksjelovens regler for nærstående transaksjoner. Ved tilleggsavtalen i 2010 påtok Aker seg også å forelegge nærstående avtaler mellom Aker og porteføljeselskapenes datterselskaper for AKH-styret med vetorett for styremedlemmene oppnevnt av staten. AKH kan ikke selge (eller kjøpe) aksjer i porteføljeselskapene uten enighet mellom partene.

Siden Aker ASA har flertall i styret i AKH, er selskapets opptreden som aksjonær i porteføljeselskapene bestemt av Aker ASA, med unntak for de saker som er underlagt statens vetorett. Aker ASA kontrollerer dermed bl.a. styrevalg, utbytte og andre beslutninger i porteføljeselskapene som besluttes med simpelt flertall. Beslutninger i porteføljeselskapene som tilligger styrene og ikke skal behandles av generalforsamlingen er heller ikke undergitt noen vetorett, unntatt visse internt transaksjoner, jf. tilleggsavtalen fra 2010. Eksempelvis vil normalt salg eller emisjoner i datterselskaper og opptak av eksternt gjeld besluttes av styrene og ikke kunne kreves behandlet i AKH. En viss begrensning for styrenes myndighet til å selge eller avvikle virksomhet eller datterselskaper ligger i porteføljeselskapenes vedtektsbestemte formål. Styrene i porteføljeselskapene vil imidlertid normalt kunne beslutte f.eks. flytting av virksomhet og hovedkontor for datterselskapene ut av Norge.

Aksjonæravtalen er ikke uten videre oppsigelig. Det følger av avtalen at etter bindingstiden på ti år utløp i juni 2017, kan den avsluttes ved at en av partene setter i gang en prosess for børsnotering av aksjene i AKH. Staten eller Aker ASA kan også selge sine aksjer i AKH, men avtaleforpliktelsene skal da følge med til kjøperen. Det er bestemmelser om medsalgsrett og forkjøpsrett om noen part ønsker å selge sine aksjer i AKH.

Enighet med Aker ASA om avvikling av statens eierskap i Aker Kværner Holding

Det har de siste årene vært dialog mellom staten som eier og Aker ASA om eierskapet i AKH og begrensninger som følger av dagens eierstruktur. Partene ble sommeren 2020 enige om at det beste for selskapenes videre utvikling er å avvikle det felles eierskapet i AKH. Det vil gi de underliggende selskapene en mer oversiktlig og fleksibel eierstruktur. Nærings- og fiskeridepartementet og Aker har inngått en avtale datert 31. august 2020 om avvikling av det felles eierskapet i AKH, med forbehold om Stortingets samtykke. Avtalen er gjengitt i vedlegg 1.

Avviklingen skal etter planen gjennomføres ved at statens aksjer i AKH (30 pst.) overføres til AKH i bytte mot 30 pst. av AKH sine aksjer i Aker Solutions, Kværner, Akastor, Aker Carbon Capture og Aker Offshore Wind Holding. I tillegg mottar staten et kontantvederlag tilsvarende 30 pst. av netto kontanter i AKH. Dette innebærer at statens eierskap i AKH avvikles, og samtidig bortfaller aksjonæravtalen. En slik avvikling, der staten og Aker hver overtar sin forholdsmessige andel av aksjene i porteføljeselskapene følger ikke av en rettighet i aksjonæravtalen, og kan kun gjøres ved enighet mellom partene.

Etter avviklingen blir staten direkte eier i Aker Solutions og Kværner (som forventes slått sammen, med en eierandel på om lag 12 pst.), Akastor (eierandel på om lag 12 pst.), Aker Carbon Capture (eierandel på om lag 5,8 pst.) og Aker Offshore Wind Holding (eierandel på om lag 5,4 pst.).

Selv om aksjonæravtalen bortfaller, påtar Aker ASA seg for en periode enkelte forpliktelser knyttet til Aker Solutions (det forventet sammenslåtte selskapet Aker Solutions/Kværner) og Akastor, så lenge staten eier mer enn 5 pst. av aksjene i disse selskapene. Enigheten med Aker følger vedlagt, og er i korte trekk slik mht. statens rettigheter:

Sentrale vetoretter er videreført for en periode, mht.:

- a. Hovedkontorene i porteføljeselskapenes konsernspisser skal forbli i Norge i det minste frem til 31.12.2022 med mindre staten slutter seg til noe annet.
- b. Kapitalendringer som krever flertall som for andre vedtektsendringer, skal i en periode på 18 måneder, men senest 30.6.2022, kun gjennomføres dersom staten slutter seg til det.

- c. Nærstående transaksjoner som etter allmennaksjeloven krever generalforsamlingsbeslutning i Aker Solutions (det forventet sammenslåtte Aker Solutions/Kværner) eller Akastor, skal Aker ASA i en periode på 18 måneder, dog senest 30.6.2022, sondere med staten, men staten vil ikke ha vetorett. Dersom staten i dette tidsrommet ønsker å nominere et styremedlem i Aker Solutions (det forventet sammenslåtte Aker Solutions/Kværner) og/eller Akastor vil Aker ASA stemme *for* det.

Regjeringen har lagt særlig vekt på at en avvikling av statens eierskap i AKH vil gi selskapene en mer oversiktlig og fleksibel eierstruktur, som forventes å være til selskapenes beste. Regjeringen har også vektlagt at olje- og gassindustrien har endret seg vesentlig siden staten gikk inn på eiersiden i 2007. Bransjen er blitt mer internasjonal og utsiktene er endret. De siste årenes uro og lave oljepriser har krevd store omstillinger, og for mange selskaper har det vært behov for å forbedre kapital situasjonen. Det kan tilsi en annen type eierstruktur enn dagens. Aker ASA har utviklet seg som et investerings-selskap og kan ha andre perspektiver for sitt eierskap i underliggende selskaper enn staten. Dette kan være krevende å forene. Videre har regjeringen lagt vekt på at ved at staten får et direkte eierskap i porteføljeselskapene, kan eierpostene håndteres uavhengig av tredjepart fremover.

Det foreslås på denne bakgrunnen at Stortinget gir sin tilslutning til at statens eierskap i AKH avvikles ved at statens aksjer i AKH (30 pst.) overføres til AKH i bytte mot 30 pst. av AKH sine aksjer i hvert av porteføljeselskapene Aker Solutions (det forventet sammenslåtte Aker Solutions/Kværner), Akastor, Aker Carbon Capture og Aker Offshore Wind Holding. I tillegg mottar staten et kontantvederlag tilsvarende 30 pst. av netto kontanter i AKH. Alle aksjer skal overføres fri for heftelser og ellers «som de er». Det vises til forslag til romertallsfullmakt.

Staten og Aker er enige om at for det tilfellet at Stortinget ikke slutter seg til en avvikling av statens eierskap i AKH, skal regjeringen søke særskilt samtykke fra Stortinget til å eie aksjene i Aker Carbon Capture og Aker Offshore Wind Holding direkte, dvs. ikke gjennom AKH. I en slik situasjon vil ellers aksjonæravtalen og holdingsamarbeidet løpe videre for Aker Solutions (det forventet sammenslåtte Aker Solutions/Kværner) og Akastor. Aksjonæravtalen omfatter ikke Aker Carbon Capture og Aker Offshore Wind.

Begrunnelse, mål, kategorisering og salgsfullmakt

Eierskapet i holdingselskapet ligger i dag i kategori 2 som omfatter selskaper der staten har særskilte begrunnelser for eierskapet.

Regjeringen har vurdert statens begrunnelse for eierskapet på nytt. Regjeringen mener staten ikke lenger har noen særskilt begrunnelse for eierskapet i disse fire selskapene, og at eierskapet til hvert av disse følgelig legges i kategori 1. Videre foreslår regjeringen

fullmakter til helt eller delvis å avhende statens aksjer i de fire selskapene. Det legges særlig vekt på følgende:

- Som det fremgår av Meld. St. 8 (2019–2020) mener regjeringen at privat eierskap bør være hovedregelen i norsk næringsliv. Staten bør kun ha eierandeler i selskaper når det er den beste løsningen for å ivareta behov staten har. Staten bør ikke ha større eierandeler i enkelt-selskaper enn det som er nødvendig ut fra begrunnelsen for eierskapet. For å bidra til et mer spredt eierskap, ønsker regjeringen over tid å redusere statens eierskap. Det fremgår også av Meld. St. 8 (2019–2020) *Statens direkte eierskap i selskaper – bærekraftig verdiskaping*, som Stortinget har sluttet seg til, at regjeringen er åpen for å vurdere verdiskapende transaksjoner knyttet til eierskapet i AKH.
- Selskapene har kunnskap og teknologi som sysselsetter mange i Norge og har en rekke underleverandører. Det kan være positive effekter for norsk verdiskaping, teknologiutvikling og sysselsetting at bedriftene drives ut fra Norge. Praksis tilsier at formelt norsk forretningskontor innebærer et reelt norskbasert hovedkontor med tilhørende aktiviteter. Mulige positive effekter er at beslutningstakere i Norge i større grad kan være tilbøyelig til å prioritere nasjonale hensyn – særlig i tilspissede situasjoner, samt at det skaper etterspørsel etter arbeidskraft med høy kompetanse og bidrar til utvikling av produkter og teknologi i nasjonale næringsklynger. Samtidig er de aktuelle selskapene ikke eneleverandører på norsk sokkel. På lengre sikt er det i hovedsak underliggende forhold som nye funn og rammevilkår som avgjør hvor selskapene har aktivitet. Det viktigste staten gjør for norsk næringsliv er å sørge for gode rammebetingelser. Staten og Aker er dessuten enige om at det beste for selskapenes videre industrielle utvikling er en avvikling av det felles eierskapet i AKH for å gi et mer fleksibelt eierskap.
- Med dagens aksjonæravtale, og også etter en avvikling av statens eierskap i AKH, har staten begrenset innflytelse over de underliggende selskapene. Det kan i realiteten gjøres til dels store endringer i selskapene staten eier gjennom AKH, eller direkte etter en avvikling av statens eierskap i holdingselskapet. Dette kan være fisjon eller fusjon av store deler av selskapene med utenlandske selskaper uten at staten har innflytelse på transaksjoner eller hovedkontorenes lokalisering. I utgangspunktet er det nødvendig med en eierandel på over 33,3 pst. for å kontrollere plassering av forretningskontor, jf. aksjelovens krav ved vedtektsendringer. Samtidig kan styrene godkjenne salg av store deler av underliggende virksomhet uten at staten har formell innflytelse – så lenge det skjer i datterselskaper og ikke med nærstående aktører. Det kan tilsi at man ikke bør legge for stor vekt på statens vetorett i et selskap der staten har såpass liten eierandel og der det er en annen aktiv og dominerende eier.
- Statens eierandeler i porteføljeselskapene er relativt små, særlig sammenlignet med statens øvrige direkte eierskap. Det fremstår som unaturlig at staten skal ha strategiske begrunnelser for et eierskap i selskaper der den eier fra 12 til 5 pst. direkte eller indirekte, og der det er en annen dominerende og aktiv eier.

- Fullmakt fra Stortinget til å selge eierandelene, vil legge til rette for at eventuelle nedsalg kan gjennomføres på en måte som maksimerer statens verdier.

Regjeringen vil legge til grunn forretningsmessige hensyn ved den videre forvaltningen av aksjene i disse selskapene. Regjeringen legger til grunn at statens begrunnelse for eierskapet i hvert av selskapene Aker Solutions (det forventet sammenslåtte Aker Solutions/Kværner), Akastor, Aker Carbon Capture og Aker Offshore Wind Holding blir som følger: *Staten har ingen begrunnelse for eierskapet i [selskapet]. Statens mål som eier er høyest mulig avkastning over tid.*

Regjeringen ber om Stortingets fullmakt til, etter avvikling av statens eierskap i AKH, i 2021 å kunne avhende statens eierskap helt eller delvis i hhv. Aker Solutions (det forventet sammenslåtte Aker Solutions/Kværner), Akastor, Aker Carbon Capture og Aker Offshore Wind Holding, jf. forslag til romertallsfullmakt.

Fullmakter til å redusere statens eierskap i enkeltelskaper

Nærings- og fiskeridepartementet har siden 2015 hatt fullmakt til å kunne redusere statens eierskap i Telenor ASA ned mot 34 pst. Fullmakten har blitt foreslått og vedtatt i forbindelse med de årlige statsbudsjettene. I forbindelse med Meld. St. 8 (2019–2020) *Statens eierskap i selskaper – Bærekraftig verdiskaping* (eierskapsmeldingen) varslet regjeringen at den ikke ser behov for å forlenge fullmakten. Regjeringen legger fremdeles dette til grunn og viser til eierskapsmeldingen for vurderinger av statens eierskap i Telenor ASA. Ved en feil ble fullmakten til å redusere eierskapet i Telenor ASA ned mot 34 pst. likevel lagt frem i Gul bok 2021. Regjeringen foreslår derfor ny fullmakt om endring i statlige eierposter som retter opp denne feilen og inkluderer forslag om å oppheve Aker Kværner Holding AS og redusere eierskapet i Aker-selskapene, jf. forslag til romertallsvedtak om endring i statlige eierposter som erstatter fullmakten XIV i Prop. 1 S for 2021. Forslag om fullmakter til å redusere statens eierskap helt eller delvis i Ambita AS, Baneservice AS, Entra ASA og Mesta AS i 2021 opprettholdes.

2.10 Landbruks- og matdepartementet

Kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 163,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,6 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1115 Mattilsynet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 1 366,5 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 4,7 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 240,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,7 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

2.11 Samferdselsdepartementet

Kap. 1300 Samferdselsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul Bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 190,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,6 mill. kroner som følge av virkningene av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1310 Flytransport

Post 70 Kjøp av innenlandske flyruter, kan overføres

I Gul Bok 2021 ble det foreslått å bevilge 690 mill. kroner til kjøp av innenlandske flyruter. Regjeringen foreslår å øke bevilgningsforslaget med 1 000 mill. kroner til 1 690 mill. kroner.

Pandemien har medført et betydelig fall i etterspørselen etter flyreiser. For å ivareta nødvendige transportbehov for samfunnet, har staten kjøpt et minstilbud av flyruter på strekninger som før pandemien ble drevet på kommersielle vilkår, samt gitt merkompensasjon til de eksisterende kjøpsrutene omfattet av ordningen med forpliktelser

til offentlig tjenesteytelse (FOT). Stortinget har til sammen bevilget 2 mrd. kroner til disse formålene i 2020, jf. Prop. 57 S (2019–2020) og Prop. 127 S (2019–2020).

Minstetilbudskontraktene som ble inngått med SAS, Norwegian og Widerøe i mars 2020, er videreført ut året. Fra et nivå på i overkant av 60 mill. kroner per uke da kjøpet var på sitt mest omfattende, er kjøpet fra oktober redusert til 12,5 mill. kroner per uke. Staten har faset ut kjøp av ruter som igjen kan drives kommersielt, og redusert nivået på kompensasjonen per rute etter hvert som trafikken har tatt seg opp. Utgiftene for minstetilbudskjøpet er ventet å bli om lag 1 300 mill. kroner i 2020. Utgiftene til merkompensasjon av FOT-ruter er ventet å bli 200–220 mill. kroner i 2020, men dette kan endre seg ved senere avregning og ev. endringer i modellen for fastsettelse av merkompensasjon.

Smitteutviklingen og markedssituasjonen i luftfartssektoren medfører at det også i 2021 kan være behov for offentlig kjøp av et minstetilbud av flyruter på tidligere kommersielle strekninger og merkompensasjon til FOT-rutene. Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås derfor økt med 1 000 mill. kroner for å ta høyde for dette.

Kap. 1313 Luftfartstilsynet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul Bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 254,5 mill. kroner på posten. Forslaget til bevilgning økes med 800 000 kroner som følge av virkningen av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1314 Statens havarikommisjon

Post 01 Driftsutgifter

I Gul Bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 88,0 mill. kroner på posten. Forslaget til bevilgning økes med 260 000 kroner som følge av virkningen av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1320 Statens vegvesen

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 3 924,5 mill. kroner på posten. Forslaget til bevilgning økes med 8,0 mill. kroner som følge av virkningen av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1323 Vegtilsynet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 19,3 mill. kroner på posten. Forslaget til bevilgning økes med 60 000 kroner som følge av virkningen av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul Bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 367,5 mill. kroner på posten. Forslaget til bevilgning økes med 1,0 mill. kroner som følge av virkningen av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1354 Statens jernbanetilsyn

Post 01 Driftsutgifter

I Gul Bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 96,6 mill. kroner på posten. Forslaget til bevilgning økes med 250 000 kroner som følge av virkningen av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1360 Kystverket

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 45

I Gul Bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 1 878,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 4,6 mill. kroner som følge av virkningene av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 5577 Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet

Post 74 Sektoravgifter Kystverket

Lønnsoppgjøret for 2020 har også virkning for Kystverkets sektoravgifter i 2021. For den delen av Kystverket som er avgiftsfinansiert, medfører lønnsoppgjøret en økt utgift på

2,2 mill. kroner over kap. 1360, post 01 Driftsutgifter. Bevilgningen på kap. 5577, post 74 Sektoravgifter Kystverket, må derfor økes tilsvarende til 798,9 mill. kroner.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås økt med 2,2 mill. kroner.

Andre saker

Utviklingen fremover for luftfarten og Avinor AS

Pandemien har medført at flytrafikken har falt kraftig. Regjeringen har som hovedmål at flytilbudet innenlands skal være tilstrekkelig, også i perioder der reiseaktiviteten er midlertidig redusert. På lengre sikt er målet at flytilbudet i Norge er godt, at etterspørselen innenlands og på hovedrutene inn og ut av Norge dekkes, med sunn konkurranse på stamrutene. Regjeringen har gjennomført en rekke tiltak rettet mot luftfarten, blant annet:

- Kjøp av et minstilbud av flyruter
- Økt kompensasjon på ordinære kjøpsruter (FOT-ruter)
- Lånegarantier til flyselskapene
- Midlertidige avgiftsreduksjoner
- Støtte, utbyttefritak og avdragsfrihet for Avinor AS

Gjennom 2020 er det bevilget til sammen om lag 14 mrd. kroner til tiltak for luftfarten. I tillegg har sektoren mottatt betydelig hjelp gjennom generelle ordninger, som utvidelsen av permitteringsregelverket. Regjeringen har søkt å tilpasse og målrette tiltakene underveis etter hvert som situasjonen har utviklet seg. Regjeringen registrerer at det er betydelig interesse blant ulike flyselskaper for det norske luftfartsmarkedet, selv om utviklingen fremover er usikker.

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020 bevilget Stortinget 4 270 mill. kroner for å ta høyde for tilskudd til Avinor i 2020, jf. Prop. 117 S (2019–2020). Midlene skal legge til rette for omstilling, langsiktig lønnsomhet og avhjelpe den økonomiske situasjonen i selskapet. Det var betydelig usikkerhet om tilskuddsbehovet, og bevilgningen ble derfor lagt opp som en øvre ramme. Regjeringen har gjennom året vurdert tilskuddsbehovet nærmere og ved hjelp av ekstern rådgiver gjennomført kvalitetssikring. Første transje av tilskuddet på 2 170 mill. kroner ble utbetalt til Avinor 30. juni. Dette inkluderte midler til drift av Haugesund lufthavn. Andre transje på 400 mill. kroner ble utbetalt 30. september. Avinor har samtidig redusert sine kostnader og gjort tilpasninger i virksomheten. Regjeringen vurderer i samråd med rådgiver innretning for siste transje, men det er sannsynlig at det vil være behov for å utbetale gjenværende del av bevilgningen.

Reduksjonen i flytrafikken og dermed inntektsfallet for Avinor ser ut til å bli langvarig. Avinors basisscenario i høst var at flytrafikken i 2021 vil være om lag halvert

sammenlignet med 2019, og at trafikken først etter 2024 kan være tilbake på 2019-nivå. Disse anslagene ble gjort før den siste tidens økning i smitte. Det er betydelig usikkerhet om utviklingen, og luftfarten vil trolig gjennomgå store endringer i årene fremover. En konsekvens av pandemien er at reisevaner og etterspørselen etter flyreiser vil kunne bli varig endret.

Regjeringen vil sørge for at Norge har en god og fremtidsrettet infrastruktur for luftfart. Dette innebærer at det må planlegges for at luftfarten vil kunne endre seg som følge av pandemien. Regjeringens mål er at Avinor så raskt som mulig omstiller seg for å begrense de økonomiske tapene og for å kunne drive selskapet med den trafikken og de inntektene man kan se for seg etter pandemien. Gitt den siste tidens utvikling, vurderer regjeringen det som sannsynlig at Avinor vil ha behov for økonomisk støtte også i løpet av 2021. På grunn av høy usikkerhet er det ikke grunnlag for å anslå beløp eller fastsette innretning nå. Regjeringen vil vurdere dette nærmere og komme tilbake til Stortinget på egnet måte i 2021.

Kystruten

I statens nye kontrakt for kystruten fra 1. januar 2021 er det satt krav om maksimale årlige CO₂-utslipp fra tjenesten fra oppstart, og som et gjennomsnitt i kontraktsperioden 2021–2030.

Hurtigruten Cruise AS har informert Samferdselsdepartementet om endringer i planlagte tiltak for å overholde kravet til maksimale CO₂-utslipp. Opprinnelig skulle seks av rederiets syv skip bygges om til LNG/LBG-drift. Selskapet har opplyst at det i planleggingen kom frem at den tekniske risikoen knyttet til å legge om til gassdrift var for stor for tre av fartøyene. For å tilfredsstille CO₂-kravene, vil de tre skipene seile på drivstoff med lavt svovelinnhold med innblanding av avansert biodiesel.

På oppdrag fra Samferdselsdepartementet har ekstern spesialkompetanse vurdert om Hurtigruten nå vil holde seg innenfor kontraktens krav til maksimale CO₂-utslipp. Ut fra denne gjennomgangen mener departementet det er sannsynliggjort at Hurtigruten vil oppfylle kontraktens krav. Utgangspunktet for vurderingene er at Hurtigruten stiller med samtlige syv skip ved oppstarten av den nye kontrakten. Samferdselsdepartementet godkjente 18. september 2020 at driften på kystruten midlertidig reduseres til to skip. Behovet for kapasitet ved oppstart av den nye kontrakten er usikkert. Departementet jobber med å avklare dette i samråd med Hurtigruten Cruise AS og Havila Kystruten AS.

2.12 Klima- og miljødepartementet

Kap. 1400 Klima- og miljødepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 293,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1411 Artsdatabanken

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 32,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1420 Miljødirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 717,9 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 2,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1423 Radioaktiv forurensning i det ytre miljø

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 28,8 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1429 Riksantikvaren

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 145,8 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1471 Norsk Polarinstitutt

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 240,8 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1482 Internasjonale klima- og utviklingstiltak

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 99,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

2.13 Finansdepartementet

Kap. 20 Statsministerens kontor

Post 01 Driftsutgifter

Det er besluttet at Regjeringens biltjeneste overføres fra Statsministerens kontor til Politiets sikkerhetstjeneste fra 1. januar 2021, jf. kgl. res. av 16. oktober 2020.

Som følge av overføringen reduseres bevilgningsforslaget på kap. 20 Statsministerens kontor, post 01 Driftsutgifter med 30,4 mill. kroner fra 2021, mot tilsvarende økning av bevilgningsforslaget på kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste, post 01 Driftsutgifter.

Videre foreslås det at bevilgningsforslaget økes med 0,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Til sammen foreslås det at bevilgningsforslaget på posten reduseres med 30,1 mill. kroner.

Kap. 21 Statsrådet

Post 01 Driftsutgifter

Overføringen av Regjeringens biltjeneste, som omtalt under kap. 20 ovenfor, reduserer også bevilgningsbehovet under kap. 21 Statsrådet, post 01 Driftsutgifter, med 18 mill. kroner. Bevilgningsforslaget på posten reduseres derfor med dette beløpet mot tilsvarende økning i bevilgningsforslaget under kap. 444, post 01.

Kap. 24 Regjeringsadvokaten

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 108,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,4 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 43 Stortingets ombudsmann for forvaltningen

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 92,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 51 Riksrevisjonen

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 550,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1600 Finansdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 416,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1602 Finanstilsynet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 424,3 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 840,2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 2,7 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1610 Tolletaten

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 1 590,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 5,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1618 Skatteetaten

Post 01 Driftsutgifter

En teknisk feil i beregningen av konsekvensene av overføringen av skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten har medført at foreslått bevilgning på posten er 58,9 mill. kroner for høyt. Feilen skyldes at det ved beregningen av bevilgningsbehovet ble lagt til grunn et anslag på de totale utgiftene til skatteoppkrevingen i 2021, uten å justere for 68 årsverk i Skatteetaten som fra før av er benyttet til oppfølging av de kommunale skatteoppkreverne, og som vil være en del av skatteoppkrevingen også i ny organisering. Beregningene som ligger til grunn for gjeldende bevilgning i 2020 og for foreslått uttrekk fra kommunerammen i 2021 er korrekte. Feilen påvirker ikke de anslåtte gevinstene ved overføringen. Bevilgningsforslaget på posten foreslås på denne bakgrunn redusert med 58,9 mill. kroner.

Videre foreslås det at bevilgningsforslaget økes med 26,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Samlet foreslås bevilgningsforslaget på kap. 1618, post 01 redusert med 32,8 mill. kroner.

Kap. 1619 Skatteklagenemnda

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 71,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 610,3 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 2,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift

Post 61 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, overslagsbevilgning

I forbindelse med behandlingen av Prop. 142 S (2019–2020) vedtok Stortinget at den lave merverdiavgiftssatsen blir redusert fra 12 til 6 pst. fra 1. november til 31. desember 2020. Se også omtale under kap. 5521 Merverdiavgift. Forslaget innebærer redusert merverdiavgiftsbelastning for kommunesektoren og kompensasjonsutbetalingene forventes dermed å gå ned med om lag 10 mill. kroner i 2021.

Bevilgningsforslaget for 2021 foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Kap. 2309 Tilfeldige utgifter

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen står som motpost til tilleggsbevilgninger gjennom året knyttet til blant annet forhandlinger hvor staten er part, herunder til lønnsoppgjøret for statsansatte og takstforhandlinger for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, og til

uforutsette utgifter. Årets lønnsoppgjør for det statlige tariffområdet og takstforhandlingene for leger, psykologer og fysioterapeuter ble utsatt fra våren til høsten 2020. Som følge av dette ble virkninger for 2021-budsjettet av inneværende års lønnsoppgjør og takstoppgjør ikke innarbeidet i de statlige virksomhetenes budsjetttrammer i budsjettforslaget i Prop. 1 S (2020–2021), men er innarbeidet i denne proposisjonen.

Samlet utgjør de foreslåtte bevilgningsøkningene som følge av lønnsoppgjøret og takstoppgjørene 556,8 mill. kroner. Bevilgningsforslaget på kap. 2309, post 01 foreslås redusert tilsvarende.

Kap. 5501 Skatter på formue og inntekt

Endringer i regler for utsatt betaling av skatte- og avgiftskrav mv.

I forbindelse med pandemien ble det iverksatt flere tiltak for å bedre likviditeten til bedrifter og selvstendig næringsdrivende. Det ble gitt utsatt forfall på merverdiavgift, forskuddsskatt, arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn og visse særavgifter. Den samlede likviditetseffekten ble anslått til drøye 130 mrd. kroner da nivået på utsettelsene var på det høyeste i mai/juni 2020.

Videre ble det i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020 innført en midlertidig ordning med betalingsutsettelse for de fleste skatte- og avgiftskrav, og for krav som innkreves etter lov om Statens innkrevingsentral, se omtale i Prop. 107 LS (2019–2020) *Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga*. Etter den midlertidige ordningen kan betalingsutsettelse gis i perioden 10. juni og frem til 31. desember 2020. Ordningen stiller lempeligere vilkår for å innvilge betalingsutsettelse enn de ordinære reglene.

Forsinkelsesrenten er satt ned til 6 pst. i perioden 10. juni til 31. desember 2020 for de fleste skatte- og avgiftskrav mv. Ordinær forsinkelsesrente er per i dag 8 pst. Den lavere forsinkelsesrenten gjelder uavhengig av om det er søkt om utsettelse.

Skatteetaten har mottatt over 16 000 søknader etter den midlertidige ordningen, og utsettelse er innvilget i over 14 000 av sakene. Ifølge tall fra Skattedirektoratet (SKD) er det per 23. oktober 2020 utsettelser i ordningen på samlet om lag 4,0 mrd. kroner. Departementet anslår på usikkert grunnlag at gjenstående skatte- og avgiftskrav innenfor ordningen vil være om lag 6 mrd. kroner mot slutten av 2020.

Så langt har det vært en moderat nedgang i antall konkurser under pandemien. En årsak er at skattemyndighetene ikke iverksetter tvangsinnfordring eller begjærer konkurs de bedriftene som er innvilget en betalingsutsettelse, se omtale i Prop. 142 S (2019–2020). Skattemyndighetene har også utvist varsomhet med innkrevingen av forfalte krav. I perioden 13. mars til 23. oktober i år begjærte skattemyndighetene om lag 1 000 konkurser, mens de begjærte over 2 700 konkurser i samme periode i 2019. At skattemyndighetene ikke har benyttet de tyngste innfordringstiltakene i en periode, kan

ha bidratt til å unngå konkurser i ellers levedyktige bedrifter, men kan også ha ført til at ikke-levedyktige bedrifter midlertidig har kunnet drive videre. Færre konkursbegjæringer nå vil derfor kunne motsvares av flere begjæringer for ikke-levedyktige bedrifter senere.

For mange bedrifter kan den kommende tiden bli svært krevende. Det må fortsatt unngås at ellers bærekraftige bedrifter unødige slås konkurs. Samtidig må en unngå at ikke-levedyktige bedrifter holdes kunstig i live, noe som ville hindre nødvendig omstilling.

Departementet mener det bør prioriteres mer målrettede tiltak enn brede skatteutsettelsesordninger, jf. blant annet forslaget om en kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall. Store deler av skatte- og avgiftskravene det er gitt betalingsutsettelse for etter den midlertidige ordningen, er direkte relatert til aktivitet. De næringsdrivende som er mest rammet, er derimot ikke i stand til å opprettholde aktiviteten. Det er samtidig en stor risiko for at ikke-levedyktige bedrifter holdes kunstig i live når skattemyndighetene ikke driver vanlig tvangsinnfordring. Den midlertidige utsettelsesordningen kan videre benyttes av skattytere som kunne betalt til forfall, men som i stedet har prioritert private kreditorer. Unnlatt tvangsinnfordring og den lave forsinkelsesrenten, gir skyldnere insentiver til å prioritere private krav foran skatte- og avgiftskrav.

Når den midlertidige utsettelsesordningen opphører 31. desember 2020, må skyldnere som har et midlertidig likviditetsproblem som følge av pandemien, søke om utsettelse etter de ordinære reglene for betalingsutsettelse. Departementet mener de ordinære reglene vil gi bedre grunnlag for å målrette utsettelse mot levedyktige bedrifter med behov for utsettelse, og vil ikke anbefale å forlenge den midlertidige utsettelsesordningen. En forlengelse av ordningen ville medføre betydelig søknadsbehandling som vil få store konsekvenser for Skatteetatens muligheter til å gjennomføre ordinær innkreving. Det ville også kunne få betydning for skatteinntektene, blant annet ved at staten taper prioritet ved konkurs på flere krav. I tillegg er innkreving tyngre jo eldre restanser er. Dessuten hindrer utsettelse Skatteetaten i å begjære konkurs og å beramme utlegg, som i seg selv er effektive innkrevingstiltak ved at om lag halvparten gjør opp for seg før konkurs åpnes eller utleggsforretning avholdes.

Departementet vil imidlertid foreslå at de som har fått utsatt betalingen etter den midlertidige utsettelsesordningen, skal kunne betale inn kravene over tid. Ordningen bør ikke være for kortvarig dersom den skal virke reelt avlastende for de berørte bedriftene, og redusere risikoen for at ellers levedyktige bedrifter slås konkurs. Ordningen bør løpe over en periode på seks måneder med seks like avdrag. Et første avdrag settes til 1. februar 2021. Betales ikke avdragene til rett tid, vil ordningen bortfalle og ordinær innkreving bli iverksatt. Med en slik innretning unngår vi at dekningsmulighetene hos ikke-levedyktige bedrifter svekkes ytterligere i avdragsperioden. Det legges opp til å bruke ordinær forsinkelsesrente, som for tiden er 8 pst., for å unngå at skyldnere nedprioriterer skatte- og avgiftskrav mv. til fordel for private krav. Den nærmere utformingen av avdragsordningen vil bli fastsatt i forskrift med hjemmel i skattebetalingsloven § 15-4 og SI-loven § 8, og i retningslinjer.

Regjeringen vurderer løpende behovet for betalingsutsettelse opp mot ulempene med å gi slike utsettelse. Ordningen med midlertidige betalingsutsettelse vil kunne gjeninnføres på svært kort varsel dersom situasjonen tilsier det.

Med ordinær forsinkelsesrente legges det til grunn at forslaget om en avdragsordning ikke påvirker samlede inntekter. Ordningen vil imidlertid påvirke hvilket budsjettår inntektene bokføres. På usikkert grunnlag anslås ordningen med midlertidige betalingsutsettelse å omfatte om lag 6 mrd. kroner mot slutten av året. Hvis alt dette først innbetales i 2021, øker skatteinntektene med 6 mrd. kroner i 2021, og reduseres tilsvarende i 2020. En slik forskyvning av skatteinntekter mellom år påvirker ikke det strukturelle skattenivået. Staten kan få noe reduserte inntekter som følge av tapt prioritet, men virkningen antas å være begrenset.

Det er først og fremst statens skatteinntekter som påvirkes. Virkningene for kommunesektoren antas å være relativt beskjedne. Samlet anslås det at kommunesektorens andel vil være om lag 180 mill. kroner av betalingsutsettelsene på 6 mrd. kroner ved utgangen av året. Tabell 2.1 oppsummerer virkningene fordelt på kapittel og post. Det vises til forslag til bevilgningsvedtak under de enkelte postene.

Tabell 2.1 Forslag til bevilgningsendringer i statsbudsjettet for 2021 og virkning for kommunesektoren som følge av avdragsordning for skatte- og avgiftskrav mv. i den midlertidige utsettelsesordningen

Kapittel/post	Skatte- og avgiftsart	Provenyøkning i 2021
5501/70	Trinnskatt mv.	120
5501/72	Fellesskatt mv. fra personer.....	190
5501/74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere.....	100
5521/70	Merverdiavgift	4 850
5700/72	Arbeidsgiveravgift	560
Kommune- sektor	Skatt fra personer	180
Totalt		6 000

Kilde: Finansdepartementet.

Post 70 Trinnskatt mv.

Det vises til omtalen av endringer i regler for utsatt betaling av skatte- og avgiftskrav mv. under kapittel 5501. Endringene innebærer at bevilgningsforslaget på kap. 5501, post 72 økes med 120 mill. kroner.

Post 72 Fellesskatt mv. fra personlige skattytere

Det vises til omtalen av endringer i regler for utsatt betaling av skatte- og avgiftskrav mv. under kapittel 5501. Endringene innebærer at bevilgningsforslaget på kap. 5501, post 72 økes med 190 mill. kroner.

Post 74 Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum

Det vises til omtalen av endringer i regler for utsatt betaling av skatte- og avgiftskrav mv. under kapittel 5501. Endringene innebærer at bevilgningsforslaget på kap. 5501, post 74 økes med 100 mill. kroner.

Post 78 Kildeskatt på royaltybetalinger

På grunn av en feil ble anslåtte skatteinntekter på kap. 5501, postene 78 og 79 i Prop. 1 S (2020–2021) forvekslet. For å rette opp feilen foreslås bevilgningsforslaget på posten for 2021 redusert med 195 mill. kroner. Tilsvarende økning foreslås på post 79.

Post 79 Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler

På grunn av en feil ble anslåtte skatteinntekter på kap. 5501, postene 78 og 79 i Prop. 1 S (2020–2021) forvekslet. For å rette opp feilen foreslås bevilgningsforslaget på posten for 2021 økt med 195 mill. kroner. Tilsvarende reduksjon foreslås på post 78.

Kap. 5521 Merverdiavgift

Post 70 Merverdiavgift

Den lave satsen i merverdiavgiften gjelder for enkelte tjenester som persontransport, overnatting, allmennkringkasting samt adgang til kino, museer, fornøylesparker og store idrettsarrangement. Den lave merverdiavgiftssatsen ble midlertidig satt ned fra 12 til 6 pst. i perioden fra og med 1. april til og med 31. oktober 2020, jf. Innst. 216 S (2019–2020). I forbindelse med behandlingen av Prop. 142 S (2019–2020) vedtok Stortinget at den lave merverdiavgiftssatsen skal være 6 pst. ut 2020.

Frist for å betale merverdiavgift som påløper i november og desember 2020, er 10. februar 2021. Inntektstapet ved satsreduksjonen bokføres dermed i 2021. Siden satsreduksjonen ble vedtatt etter at regjeringen la frem sitt budsjettforslag, må regjeringens forslag til bevilgningsvedtak for 2021 endres. Satsreduksjonen anslås å medføre at merverdiavgiftsinntektene reduseres med 320 mill. kroner i 2021.

Regjeringen foreslår at budsjettposter på utgiftssiden som påvirkes av den lave merverdiavgiftssatsen justeres slik det ble gjort i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020. Det innebærer at bevilgningen til NRK foreslås redusert, jf.

omtale under kap. 335, post 79. Samtidig foreslås det å redusere bevilgningen til merverdiavgiftskompensasjonsordningen for kommunesektoren, jf. omtale under kap. 1632, post 61.

Det vises til omtalen av endringer i regler for utsatt betaling av skatte- og avgiftskrav mv. under kap. 5501. Endringene innebærer at bevilgningsforslaget på kap. 5521, post 70 økes med 4 850 mill. kroner.

Samlet innebærer dette at bevilgningsforslaget for kap. 5521, post 70 foreslås økt med 4 530 mill. kroner.

Kap. 5541 Avgift på elektrisk kraft

Post 70 Avgift på elektrisk kraft

For elektrisk kraft til industri mv. skal det betales avgift på elektrisk kraft med redusert sats. Den reduserte satsen anses forenlig med EØS-avtalen dersom den ikke er lavere enn minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Minstesatsen er 0,5 euro per MWh fastsatt i nasjonal valuta per første virkedag i oktober året før budsjettåret. I Prop. 1 LS (2020–2021) *Skatter, avgifter og toll 2021* ble den reduserte satsen foreslått økt til 0,532 øre per kWh, for å være i tråd med minstesatsen i EUs energiskattedirektiv. Etter at budsjettforslaget ble ferdigstilt i september, svekket kronen seg ytterligere. Første virkedag i oktober var kursen 10,91 kroner per euro. Den foreslåtte satsen i statsbudsjettet for 2021 er dermed ikke i tråd med EØS-avtalen, og det er nødvendig å øke satsen ytterligere. For 2021 foreslås det derfor å øke den reduserte satsen i avgiften på elektrisk kraft til 0,546 øre per kWh. Forslaget anslås å gi et merproveny på om lag 3 mill. kroner påløpt og 2 mill. kroner bokført. Bevilgningsforslaget på kap. 5541, post 70 for 2021 foreslås økt med 2 mill. kroner. Saken er nærmere omtalt i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021).

Kap. 5543 Miljøavgift på mineralske produkter mv.

Post 70 CO₂-avgift

I CO₂-avgiften på mineralske produkter er det reduserte satser for naturgass og LPG til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven. De reduserte satsene anses forenlig med EØS-avtalen dersom de ikke er lavere enn minstesatsene i EUs energiskattedirektiv. Minstesatsene er 0,15 euro per GJ naturgass (tilsvarende om lag 0,006 euro per Sm³) og 0 euro per tonn LPG. Ved omregning fra euro til nasjonal valuta skal valutakursen per første virkedag i oktober benyttes.

I Prop. 1 LS (2020–2021) *Skatter, avgifter og toll 2021* ble den reduserte satsen for naturgass foreslått økt til 0,065 kroner per Sm³, for å være i tråd med minstesatsen i EUs

energiskattedirektiv. Etter at budsjettforslaget ble ferdigstilt i september, svekket kronen seg ytterligere og første virkedag i oktober var kursen 10,91 kroner per euro. Den foreslåtte satsen i statsbudsjettet for 2021 er dermed ikke i tråd med EØS-avtalen, og det er nødvendig å øke satsen ytterligere. For 2021 foreslås det derfor å øke den reduserte satsen i CO₂-avgiften på naturgass ytterligere til 0,066 kroner per Sm³. Forslaget anslås å gi et merproveny på 2 mill. kroner påløpt og bokført. Bevilgningsforslaget på kap. 5543, post 70 for 2021 foreslås økt med 2 mill. kroner. Saken er nærmere omtalt i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021).

Kap. 5561 Flypassasjeravgift

Post 70 Flypassasjeravgift

I mars 2020 ble flypassasjeravgiften opphevet for flyginger i perioden fra 1. januar 2020 til og med 31. oktober 2020. Tiltaket var ment som en midlertidig lettelse for flyselskapene i forbindelse med pandemien. Avviklingen av flypassasjeravgiften er i Stortingets vedtak av 9. oktober 2021 utvidet til å gjelde resten av 2020. Provenytapet ved å ikke gjeninnføre flypassasjeravgiften i 2020 er anslått til 170 mill. kroner påløpt og 85 mill. kroner bokført i 2020. De resterende 85 mill. kronene bokføres i 2021. Bevilgningsforslaget på kap. 5561, post 70 foreslås redusert med 85 mill. kroner.

Kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet

Post 70 Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 451,8 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 1,5 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 5700 Folketrygdens inntekter

Post 72 Arbeidsgiveravgift

Det vises til forslag til endring av forslag til stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2021 i Prop. 1 LS (2020–2021) Tillegg 1 punkt 5.

Bevilgningsforslaget for arbeidsgiveravgift på kap. 5700, post 72 i 2021-budsjettet foreslås redusert med 170 mill. kroner bokført.

Det vises til omtalen av endringer i regler for utsatt betaling av skatte- og avgiftskrav mv. under kap. 5501. Endringene innebærer at bevilgningsforslaget på kap. 5700, post 72 økes med 560 mill. kroner.

Samlet innebærer dette at bevilgningsforslaget på kap. 5700, post 72 økes med 390 mill. kroner.

Kap. 5800 Statens pensjonsfond utland

Post 50 Overføring fra fondet

Det er i Prop. 1 S (2020–2021) foreslått bevilget 371 194,3 mill. kroner som overføring fra Statens pensjonsfond utland til å dekke det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet. Medregnet forslagene i dette tilleggsnummeret, anslås det oljekorrigerte underskuddet i 2021 nå til 383 057,7 mill. kroner. Overføringen fra Statens pensjonsfond utland foreslås derfor økt med 11 863,4 mill. kroner, til 383 057,7 mill. kroner.

2.14 Forsvarsdepartementet

Kap. 1700 Forsvarsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 878,1 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 2,6 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg

Post 01 Driftsutgifter, kan overføres

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 4,8 mrd. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 6,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1720 Forsvaret

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 30,6 mrd. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 75,8 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1735 Etterretningstjenesten

Post 21 Spesielle driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 2,4 mrd. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 9,2 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1760 Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 1760, post 45

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 1,8 mrd. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 5,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1791 Redningshelikoptertjenesten

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 822,7 mrd. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,1 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Andre saker

Etterretningstjenesteloven

Ny etterretningstjenestelov (lov 19. juni 2020 nr. 77 om Etterretningstjenesten) omtales i budsjettkapittel 1735 Etterretningstjenesten i Forsvarsdepartementets Prop. 1 S (2020–2021) og i budsjettkapittel 410 i Justis- og beredskapsdepartementets Prop. 1 S (2020–2021). Her fremkommer det at Stortinget vedtok ny lov i juni 2020 og at loven trer i kraft 1. januar 2021. Det vises til at loven hjemler tilrettelagt innhenting av grenseoverskridende elektronisk kommunikasjon, men at dette er et system som krever en anskaffelse, og som det derfor vil ta noe tid før er operativt. Den nye etterretningstjenesteloven omtales også i regjeringens forslag til langtidsplan for forsvarssektoren, jf. Prop. 14 S (2020–2021) pkt. 9.8.2.

EU-domstolen avsa 6. oktober 2020 avgjørelser i sak C-623/17 *Privacy International*, og i de forente sakene C-511/18, *La Quadrature du Net and Others*, C-512/18, *French Data Network and Others* og C-520/18, *Ordre des barreaux francophones et germanophone and Others*. Avgjørelsene er ikke direkte bindende for Norge, men gjelder henholdsvis

britisk, fransk og belgisk rett. Avgjørelsene omhandler tolkingen av EUs kommunikasjonsverndirektiv (Directive 2002/58), som er EØS-relevant. Sakene er nærmere omtalt i Prop. 80 L (2019–2020) pkt. 11.6.

Avgjørelsene fra EU-domstolen må analyseres grundig for å se i hvilken utstrekning de har betydning for den norske lovgivningen. Det blir også nødvendig å vurdere de forestående avgjørelsene fra storkammeret i Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) i sakene *Big Brother Watch mfl. mot UK* og *Centrum for rättvisa mot Sverige*. Sakene ventes å avklare menneskerettslige rammer for innhenting av data i bulk av hensyn til nasjonal sikkerhet. Begge sakene ble avgjort av EMD i kammer i 2018. EMD kom da til at slik innhenting var tillatt. Det ble oppstilt krav til tilstrekkelige kontrollmekanismer, og reguleringen av tilrettelagt innhenting av grenseoverskridende elektronisk kommunikasjon er utformet i tråd med disse kravene. Kammerdommene ble anket til EMDs storkammer og er derfor ikke rettskraftige. Norge innga skriftlig innlegg til storkammeret med sikte på å bevare norske myndigheters handlingsrom. Det ble avholdt muntlig høring i sakene 10. juli 2019. Det er foreløpig uklart når avgjørelsene vil foreligge.

I påvente av analysen av nevnte overnasjonale rettsavgjørelser har regjeringen besluttet å utsette ikrafttredelse av etterretningstjenesteloven kapittel 7 og 8. Det vises i denne forbindelse til at Stortingets utenriks- og forsvarskomiteé på side 5 i Innst. 357 L (2019–2020), jf. Prop. 80 L (2019–2020), refererer til muligheten for delt ikrafttredelse som følge av overnasjonale rettsavgjørelser, og til lovens § 12-1. Lovens øvrige kapitler trer i kraft 1. januar 2021. Dersom analysen viser at det er påkrevd å endre etterretningstjenestelovens kapittel 7 og 8 på ett eller flere punkter, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte, jf. Prop. 80 L (2019–2020) pkt. 11.5.3.5 og pkt. 11.6.

Det vises videre til anmodningsvedtak 676 i forbindelse med lovvedtak 134 (2019–2020), hvor det heter:

«Stortinget ber regjeringen sørge for en uavhengig evaluering av den nye etterretningstjenesteloven fra full ikrafttredelse. Evalueringen skal være offentlig og foreligge senest fire år etter at loven er satt i kraft. Evalueringen skal gjelde lovens virke og mulighet for kontroll av dens bestemmelser, inkludert ressursituasjonen, kompetanse og virkemidler hos EOS-utvalget og domstolene.»

Regjeringen vurderer at en utsatt ikrafttredelse av kapittel 7 og 8 medfører en forskyvning i når evalueringen skal foreligge, da fristen er formulert å løpe fra full ikrafttredelse.

Prosjekt 0011 Tilrettelagt innhenting

Investeringsprosjektet for tilrettelagt innhenting er fremmet for Stortinget i Prop. 1 S (2020–2021). Systemet for tilrettelagt innhenting er en kapasitet som det tar tid å utvikle. Den planlagte gjennomføringen er i Prop. 1 S (2020–2021) for Forsvarsdepartementet

angitt til perioden 2021–2025. Det foreligger en alvorlig og vedvarende trussel i det digitale rom som Norge som nasjon må kunne beskytte seg mot. Utsatt ikrafttredelse av kapittel 7 og 8 i etterretningstjenesteloven endrer ikke dette.

En eventuell utsettelse av beslutningen om investeringsprosjektet vil resultere i en betydelig forsinkelse som ville være uheldig med hensyn til fremdriften til et svært viktig tiltak for ivaretagelsen av nasjonal sikkerhet, jf. også Prop. 14 S (2020–2021), pkt. 7.1.4 og 9.8.2. Som angitt over vil regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte dersom analysen av de overnasjonale domstolenes avgjørelser viser at disse gjør det påkrevd å endre etterretningstjenestelovens kapittel 7 og 8 på ett eller flere punkter, jf. Prop. 80 L (2019–2020) pkt. 11.5.3.5 og pkt. 11.6. Det legges derfor til rette for at prosjektaktivitetene tilknyttet Prosjekt 0011 Tilrettelagt innhenting i 2021 settes i gang som planlagt. Det presiseres at oppstarten av investeringsprosjektet vil hensynta den utsatte ikrafttredelsen av kapittel 7 og 8. Prosjektaktivitetene planlagt for 2021 vurderes å ha verdi for Etterretningstjenesten også dersom prosjektet må justeres. All aktivitet som gjennomføres i 2021 vil således ta høyde for at enkelte rettslige spørsmål ikke er avklart og at kapittel 7 og 8 i etterretningstjenesteloven ikke trer i kraft 1. januar 2021.

Prosjektets foreslåtte kostnadsramme endres ikke.

I forbindelse med Prop. 80 L (2019–2020) og forslaget om tilrettelagt innhenting foreslår regjeringen i Prop. 1 S (2020–2021) for Justis- og beredskapsdepartementet å bevilge 7 mill. kroner til bygging av lokaler i Oslo tingrett for å håndtere informasjon på graderingsnivå «Strengt hemmelig» etter sikkerhetsloven, jf. anmodningsvedtak nr. 678 (2019–2020). Beslutningen om å utsette ikrafttredelse av etterretningstjenesteloven kapittel 7 og 8 medfører ingen endring i dette bevilgningsforslaget, da det vil ta tid å ferdigstille lokalene.

2.15 Olje- og energidepartementet

Kap. 1800 Olje- og energidepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 191,6 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,7 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1810 Oljedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 309,5 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,9 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Kap. 1820 Noregs vassdrags- og energidirektorat

Post 01 Driftsutgifter

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 607,5 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 2,0 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Post 26 Driftsutgifter, Reguleringsmyndigheten for energi

I Gul bok 2021 er det foreslått en bevilgning på 62,0 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning økes med 0,3 mill. kroner som følge av virkninger av årets lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet.

Foreløpig utgave

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endring av Prop. 1 S (2020–2021) Statsbudsjettet 2021 (saldering).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endring av Prop. 1 S (2020–2021) Statsbudsjettet 2021 (saldering) i samsvar med et vedlagt forslag.

Foreløpig utgave

**Forslag
til vedtak om endring av Prop. 1 S (2020–2021)
Statsbudsjettet 2021 (saldering)**

I

I statsbudsjettet for 2021 blir bevilget under følgende kapittel:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
20		Statsministerens kontor:	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 123 515 000	93 439 000
21		Statsrådet:	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 195 450 000	177 450 000
24		Regjeringsadvokaten:	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 108 070 000	108 463 000
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen:	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 92 200 000	92 511 000
51		Riksrevisjonen:	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 550 600 000	552 491 000
61		Høyesterett:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410, post 01</i> mot tidligere foreslått kr 121 027 000	121 211 000
100		Utenriksdepartementet:	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 2 451 214 000	2 454 742 000
140		Utenriksdepartementet:	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 1 708 482 000	1 711 247 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> mot tidligere foreslått kr 140 208 000	136 298 000
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad):	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 290 264 000	291 241 000
144		Norsk senter for utvekslingssamarbeid (Norec):	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 54 654 000	54 822 000
200		Kunnskapsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 394 257 000	395 465 000
220		Utdanningsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 356 265 000	357 458 000
221		Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene:	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 16 014 000	16 053 000
222		Statlige skoler og fjernundervisningstjenester:	
	1	Driftsutgifter	143 555 000

225	mot tidligere foreslått kr 143 126 000 Tiltak i grunnopplæringen:	
	1 Driftsutgifter	23 993 000
	mot tidligere foreslått kr 23 973 000	
228	Tilskudd til frittstående skoler mv.:	
(NY) 85	Kompensasjon for merutgifter knyttet til covid-19	40 000 000
230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem:	
	1 Driftsutgifter	648 889 000
	mot tidligere foreslått kr 646 680 000	
242	Norges grønne fagskole - Vea:	
	1 Driftsutgifter	30 455 000
	mot tidligere foreslått kr 30 349 000	
251	22. juli-senteret:	
	1 Driftsutgifter	15 725 000
	mot tidligere foreslått kr 15 675 000	
256	Kompetanse Norge:	
	1 Driftsutgifter	119 469 000
	mot tidligere foreslått kr 119 118 000	
271	Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen:	
	1 Driftsutgifter	175 626 000
	mot tidligere foreslått kr 175 020 000	
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning:	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	187 135 000
	mot tidligere foreslått kr 177 135 000	
284	De nasjonale forskningsetiske komiteene:	
	1 Driftsutgifter	19 444 000
	mot tidligere foreslått kr 19 392 000	
290	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet:	
	1 Driftsutgifter	305 884 000
	mot tidligere foreslått kr 304 983 000	
291	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:	
	71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	173 748 000
	mot tidligere foreslått kr 153 748 000	
300	Kulturdepartementet:	
	1 Driftsutgifter	175 385 000
	mot tidligere foreslått kr 174 736 000	
320	Norsk kulturråd:	
	1 Driftsutgifter	190 247 000
	mot tidligere foreslått kr 189 750 000	
	55 Norsk kulturfond	860 890 000
	mot tidligere foreslått kr 861 890 000	
	74 Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m.	323 875 000
	mot tidligere foreslått kr 322 875 000	
322	Bygg og offentlige rom:	
	1 Driftsutgifter	23 843 000
	mot tidligere foreslått kr 23 780 000	
323	Musikk og scenekunst:	
	1 Driftsutgifter	99 443 000
	mot tidligere foreslått kr 99 140 000	
325	Allmenne kulturformål:	
	1 Driftsutgifter	74 799 000
	mot tidligere foreslått kr 74 623 000	
326	Språk- og bibliotekformål:	
	1 Driftsutgifter	734 050 000
	mot tidligere foreslått kr 732 123 000	

327	Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.:	
	1 Driftsutgifter	79 770 000
	mot tidligere foreslått kr 79 566 000	
329	Arkivformål:	
	1 Driftsutgifter	396 831 000
	mot tidligere foreslått kr 395 876 000	
334	Film- og dataspillformål:	
	1 Driftsutgifter	120 755 000
	mot tidligere foreslått kr 120 414 000	
335	Medieformål:	
	1 Driftsutgifter	55 704 000
	mot tidligere foreslått kr 55 561 000	
79	Norsk rikskringkasting AS - NRK	6 527 586 000
	mot tidligere foreslått kr 6 584 886 000	
339	Pengespill, lotterier og stiftelser:	
	1 Driftsutgifter	88 928 000
	mot tidligere foreslått kr 88 685 000	
350	Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda:	
	1 Driftsutgifter	22 306 000
	mot tidligere foreslått kr 22 240 000	
400	Justis- og beredskapsdepartementet:	
	1 Driftsutgifter	481 123 000
	mot tidligere foreslått kr 479 519 000	
410	Domstolene:	
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 61, post 01</i>	2 765 875 000
	mot tidligere foreslått kr 2 760 973 000	
414	Forliksråd og andre domsutgifter:	
	1 Driftsutgifter	248 433 000
	mot tidligere foreslått kr 248 045 000	
430	Kriminalomsorgen:	
	1 Driftsutgifter	4 912 066 000
	mot tidligere foreslått kr 4 872 334 000	
432	Kriminalomsorgens høyskole og utdanningssenter:	
	1 Driftsutgifter	179 972 000
	mot tidligere foreslått kr 179 195 000	
433	Konfliktråd:	
	1 Driftsutgifter	138 593 000
	mot tidligere foreslått kr 138 083 000	
440	Politiet:	
	1 Driftsutgifter	19 624 092 000
	mot tidligere foreslått kr 19 535 578 000	
442	Politihøgskolen:	
	1 Driftsutgifter	633 778 000
	mot tidligere foreslått kr 631 994 000	
444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST):	
	1 Driftsutgifter	1 023 388 000
	mot tidligere foreslått kr 967 936 000	
445	Den høyere påtalemyndighet:	
	1 Driftsutgifter	302 170 000
	mot tidligere foreslått kr 300 999 000	
446	Den militære påtalemyndighet:	
	1 Driftsutgifter	9 108 000
	mot tidligere foreslått kr 9 079 000	
448	Grensekommisæreren:	
	1 Driftsutgifter	5 781 000
	mot tidligere foreslått kr 5 762 000	

451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:	
	1 Driftsutgifter	927 373 000
	mot tidligere foreslått kr 924 603 000	
(NY) 60	Refusjoner til kommunene	120 000 000
452	Sentral krisehåndtering:	
	1 Driftsutgifter	27 009 000
	mot tidligere foreslått kr 26 927 000	
453	Sivil klareringsmyndighet:	
	1 Driftsutgifter	47 245 000
	mot tidligere foreslått kr 47 123 000	
454	Redningshelikoptertjenesten:	
	1 Driftsutgifter	682 922 000
	mot tidligere foreslått kr 681 925 000	
455	Redningstjenesten:	
	1 Driftsutgifter	113 818 000
	mot tidligere foreslått kr 113 475 000	
457	Nasjonal sikkerhetsmyndighet:	
	1 Driftsutgifter	344 961 000
	mot tidligere foreslått kr 343 768 000	
460	Spesialenheten for politisaker:	
	1 Driftsutgifter	54 502 000
	mot tidligere foreslått kr 54 297 000	
468	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker:	
	1 Driftsutgifter	17 560 000
	mot tidligere foreslått kr 17 500 000	
469	Vergemålsordningen:	
	1 Driftsutgifter	260 816 000
	mot tidligere foreslått kr 259 861 000	
470	Fri rettshjelp:	
	1 Driftsutgifter	608 561 000
	mot tidligere foreslått kr 608 502 000	
473	Statens sivilrettsforvaltning:	
	1 Driftsutgifter	79 235 000
	mot tidligere foreslått kr 78 950 000	
475	Bobehandling:	
	1 Driftsutgifter	150 066 000
	mot tidligere foreslått kr 149 853 000	
490	Utlendingsdirektoratet:	
	1 Driftsutgifter	1 063 648 000
	mot tidligere foreslått kr 1 060 401 000	
491	Utlendingsnemnda:	
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	278 560 000
	mot tidligere foreslått kr 277 709 000	
500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet:	
	1 Driftsutgifter	415 486 000
	mot tidligere foreslått kr 413 942 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	83 215 000
	mot tidligere foreslått kr 73 215 000	
	23 Husleie for fellesarealer m.m.	118 357 000
	mot tidligere foreslått kr 122 327 000	
502	Tariffavtalte avsetninger:	
(NY) 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	2 000 000
(NY) 70	Kompetanseutvikling mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	33 000 000
	71 Opplæring og utvikling av tillitsvalgte	203 900 000
	mot tidligere foreslått kr 195 000 000	

510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon:	
	1 Driftsutgifter	673 110 000
	mot tidligere foreslått kr 669 775 000	
525	Fylkesmannsembetene:	
	1 Driftsutgifter	1 895 943 000
	mot tidligere foreslått kr 1 889 021 000	
531	Eiendommer til kongelige formål:	
	1 Driftsutgifter	27 556 000
	mot tidligere foreslått kr 27 512 000	
533	Eiendommer utenfor husleieordningen:	
	1 Driftsutgifter	21 362 000
	mot tidligere foreslått kr 21 347 000	
540	Digitaliseringsdirektoratet:	
	1 Driftsutgifter	158 630 000
	mot tidligere foreslått kr 158 105 000	
542	Internasjonalt samarbeid:	
	1 Driftsutgifter	4 880 000
	mot tidligere foreslått kr 4 858 000	
543	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet:	
	1 Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	235 516 000
	mot tidligere foreslått kr 234 741 000	
545	Datatilsynet:	
	1 Driftsutgifter	66 727 000
	mot tidligere foreslått kr 66 487 000	
546	Personvernemnda:	
	1 Driftsutgifter	2 573 000
	mot tidligere foreslått kr 2 564 000	
554	Kompetansesenter for distriktsutvikling:	
	1 Driftsutgifter	32 983 000
	mot tidligere foreslått kr 32 869 000	
563	Internasjonalt reindriftssenter:	
	1 Driftsutgifter	6 264 000
	mot tidligere foreslått kr 6 244 000	
571	Rammetilskudd til kommuner:	
	60 Innbyggertilskudd	139 179 338 000
	mot tidligere foreslått kr 134 458 338 000	
	64 Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572, post 64</i>	2 525 000 000
	mot tidligere foreslått kr 1 025 000 000	
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner:	
	60 Innbyggertilskudd	37 016 160 000
	mot tidligere foreslått kr 36 916 160 000	
	64 Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571, post 64</i>	2 582 000 000
	mot tidligere foreslått kr 1 632 000 000	
577	Tilskudd til de politiske partier:	
	1 Driftsutgifter	8 745 000
	mot tidligere foreslått kr 8 739 000	
578	Valgdirektoratet:	
	1 Driftsutgifter	111 322 000
	mot tidligere foreslått kr 111 201 000	
579	Valgutgifter:	
	1 Driftsutgifter	11 801 000
	mot tidligere foreslått kr 11 780 000	
581	Bolig- og bomiljøtiltak:	
	70 Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	3 044 608 000
	mot tidligere foreslått kr 3 048 808 000	

585	Husleietvistutvalget:	
	1 Driftsutgifter	35 964 000
	mot tidligere foreslått kr 35 859 000	
587	Direktoratet for byggkvalitet:	
	1 Driftsutgifter	103 723 000
	mot tidligere foreslått kr 103 364 000	
595	Statens kartverk:	
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21 og 45</i>	917 241 000
	mot tidligere foreslått kr 914 320 000	
600	Arbeids- og sosialdepartementet:	
	1 Driftsutgifter	223 104 000
	mot tidligere foreslått kr 222 309 000	
605	Arbeids- og velferdsetaten:	
	1 Driftsutgifter	12 660 872 000
	mot tidligere foreslått kr 12 619 970 000	
606	Trygderetten:	
	1 Driftsutgifter	91 320 000
	mot tidligere foreslått kr 91 015 000	
640	Arbeidstilsynet:	
	1 Driftsutgifter	728 212 000
	mot tidligere foreslått kr 725 750 000	
642	Petroleumstilsynet:	
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	309 621 000
	mot tidligere foreslått kr 308 600 000	
648	Arbeidsretten, Riksmekleren mv.:	
	1 Driftsutgifter	20 962 000
	mot tidligere foreslått kr 20 910 000	
700	Helse- og omsorgsdepartementet:	
	1 Driftsutgifter	240 956 000
	mot tidligere foreslått kr 240 073 000	
702	Beredskap:	
	22 Beredskapslagring legemidler og smittevernsutstyr	1 981 000 000
	mot tidligere foreslått kr 1 100 000 000	
704	Norsk helsearkiv:	
	1 Driftsutgifter	65 216 000
	mot tidligere foreslått kr 65 064 000	
708	Eldreombud:	
	1 Driftsutgifter	10 067 000
	mot tidligere foreslått kr 10 035 000	
709	Pasient- og brukerombud:	
	1 Driftsutgifter	73 780 000
	mot tidligere foreslått kr 73 562 000	
712	Bioteknologirådet:	
	1 Driftsutgifter	12 487 000
	mot tidligere foreslått kr 12 432 000	
734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak:	
	1 Driftsutgifter	82 760 000
	mot tidligere foreslått kr 82 452 000	
740	Helsedirektoratet:	
	1 Driftsutgifter	1 323 085 000
	mot tidligere foreslått kr 1 311 448 000	
741	Norsk pasientskadeerstatning:	
	1 Driftsutgifter	221 951 000
	mot tidligere foreslått kr 221 349 000	
742	Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten:	
	1 Driftsutgifter	161 736 000

744	mot tidligere foreslått kr 161 162 000 Direktoratet for e-helse:	
	1 Driftsutgifter	179 026 000
745	mot tidligere foreslått kr 178 643 000 Folkehelseinstituttet:	
	1 Driftsutgifter	1 264 811 000
746	mot tidligere foreslått kr 1 259 971 000 Statens legemiddelverk:	
	1 Driftsutgifter	323 964 000
747	mot tidligere foreslått kr 322 981 000 Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet:	
	1 Driftsutgifter	111 476 000
748	mot tidligere foreslått kr 111 181 000 Statens helsetilsyn:	
	1 Driftsutgifter	162 209 000
749	mot tidligere foreslått kr 161 669 000 Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten:	
	1 Driftsutgifter	40 298 000
761	mot tidligere foreslått kr 40 174 000 Omsorgstjeneste:	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	290 937 000
762	mot tidligere foreslått kr 215 937 000 Primærhelsetjeneste:	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	252 241 000
	63 Allmennlegetjenester	874 787 000
765	mot tidligere foreslått kr 857 787 000 Psykisk helse, rus og vold:	
	72 Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	474 245 000
	73 Utviklingstiltak mv.	177 459 000
800	mot tidligere foreslått kr 167 459 000 Barne- og familiedepartementet:	
	1 Driftsutgifter	151 613 000
840	mot tidligere foreslått kr 151 059 000 Tiltak mot vold og overgrep:	
	70 Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under post 21 og kap. 858, post 1</i>	110 613 000
842	mot tidligere foreslått kr 108 813 000 Familievern:	
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	361 195 000
846	mot tidligere foreslått kr 359 875 000 Familie- og oppveksttiltak:	
	61 Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71</i>	516 597 000
	62 Utvikling i kommunene	119 159 000
	71 Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	74 278 000
847	mot tidligere foreslått kr 67 278 000 EUs ungdomsprogram:	
	1 Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 636 000
848	mot tidligere foreslått kr 10 605 000 Barneombudet:	
	1 Driftsutgifter	22 455 000
	mot tidligere foreslått kr 22 377 000	

853	Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker:	
	1 Driftsutgifter	235 548 000
	mot tidligere foreslått kr 234 765 000	
855	Statlig forvaltning av barnevernet:	
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	3 990 228 000
	mot tidligere foreslått kr 3 960 974 000	
856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:	
	1 Driftsutgifter	119 878 000
	mot tidligere foreslått kr 118 693 000	
858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten:	
	1 Driftsutgifter	595 086 000
	mot tidligere foreslått kr 592 934 000	
865	Forbrukerpolitiske tiltak:	
(NY) 71	Tilskudd til Reisegarantifondet	104 000 000
868	Forbrukertilsynet:	
	1 Driftsutgifter	104 541 000
	mot tidligere foreslått kr 104 370 000	
900	Nærings- og fiskeridepartementet:	
	1 Driftsutgifter	445 358 000
	mot tidligere foreslått kr 444 003 000	
(NY) 25	Forvaltning og utvikling av kompensasjonsordning mv.	50 000 000
(NY) 80	Kompensasjonsordning for utgifter til innreisekarantene ved bruk av utenlandsk arbeidskraft	480 000 000
(NY) 82	Midlertidig støtteordning for publikumsåpne arrangementer	300 000 000
(NY) 85	Midlertidig kompensasjonsordning for foretak med stort omsetningsfall som følge av koronapandemien, <i>overslagsbevilgning</i>	5 000 000 000
902	Justervesenet:	
	1 Driftsutgifter	123 865 000
	mot tidligere foreslått kr 123 550 000	
903	Norsk akkreditering:	
	1 Driftsutgifter	54 125 000
	mot tidligere foreslått kr 54 000 000	
904	Brønnøysundregistrene:	
	1 Driftsutgifter	396 915 000
	mot tidligere foreslått kr 395 700 000	
905	Norges geologiske undersøkelse:	
	1 Driftsutgifter	190 065 000
	mot tidligere foreslått kr 189 400 000	
906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard:	
	1 Driftsutgifter	60 210 000
	mot tidligere foreslått kr 60 000 000	
907	Norsk nukleær dekommisjonering:	
	1 Driftsutgifter	44 745 000
	mot tidligere foreslått kr 44 600 000	
910	Sjøfartsdirektoratet:	
	1 Driftsutgifter	441 745 000
	mot tidligere foreslått kr 440 400 000	
911	Konkurransetilsynet:	
	1 Driftsutgifter	121 250 000
	mot tidligere foreslått kr 120 800 000	
912	Klagenemndssekretariatet:	
	1 Driftsutgifter	34 785 000
	mot tidligere foreslått kr 34 690 000	
915	Regelrådet:	
	1 Driftsutgifter	11 135 000

917	mot tidligere foreslått kr 11 100 000 Fiskeridirektoratet:	
	1 Driftsutgifter	458 425 000
923	mot tidligere foreslått kr 457 000 000 Havforskningsinstituttet:	
	1 Driftsutgifter	605 205 000
926	mot tidligere foreslått kr 603 600 000 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy:	
	1 Driftsutgifter	180 415 000
935	mot tidligere foreslått kr 179 900 000 Patentstyret:	
	1 Driftsutgifter	279 741 000
936	mot tidligere foreslått kr 278 721 000 Klagenemnda for industrielle rettigheter:	
	1 Driftsutgifter	8 130 000
1100	mot tidligere foreslått kr 8 100 000 Landbruks- og matdepartementet:	
	1 Driftsutgifter	164 141 000
1115	mot tidligere foreslått kr 163 588 000 Mattilsynet:	
	1 Driftsutgifter	1 371 136 000
1142	mot tidligere foreslått kr 1 366 485 000 Landbruksdirektoratet:	
	1 Driftsutgifter	240 904 000
1300	mot tidligere foreslått kr 240 203 000 Samferdselsdepartementet:	
	1 Driftsutgifter	191 238 000
1310	mot tidligere foreslått kr 190 600 000 Flytransport:	
	70 Kjøp av innenlandske flyruter, <i>kan overføres</i>	1 690 000 000
1313	mot tidligere foreslått kr 690 000 000 Luftfartstilsynet:	
	1 Driftsutgifter	255 300 000
1314	mot tidligere foreslått kr 254 500 000 Statens havarikommisjon:	
	1 Driftsutgifter	88 260 000
1320	mot tidligere foreslått kr 88 000 000 Statens vegvesen:	
	1 Driftsutgifter	3 932 500 000
1323	mot tidligere foreslått kr 3 924 500 000 Vegtilsynet:	
	1 Driftsutgifter	19 360 000
1352	mot tidligere foreslått kr 19 300 000 Jernbanedirektoratet:	
	1 Driftsutgifter	368 500 000
1354	mot tidligere foreslått kr 367 500 000 Statens jernbanetilsyn:	
	1 Driftsutgifter	96 850 000
1360	mot tidligere foreslått kr 96 600 000 Kystverket:	
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	1 882 760 000
1400	mot tidligere foreslått kr 1 878 200 000 Klima- og miljødepartementet:	
	1 Driftsutgifter	294 801 000
	mot tidligere foreslått kr 293 936 000	

1411	Artsdatabanken:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 32 639 000	32 748 000
1420	Miljødirektoratet:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 717 944 000	720 447 000
1423	Radioaktiv forurensning i det ytre miljø:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 28 772 000	28 828 000
1429	Riksantikvaren:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 145 828 000	146 336 000
1471	Norsk Polarinstitutt:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 240 809 000	241 349 000
1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 99 075 000	99 322 000
1600	Finansdepartementet:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 416 600 000	418 088 000
1602	Finanstilsynet:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 424 342 000	425 798 000
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 840 184 000	842 913 000
1610	Tolletaten:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 1 589 675 000	1 594 827 000
1618	Skatteetaten:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 7 104 910 000	7 072 098 000
1619	Skatteklagenemnda:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 70 966 000	71 285 000
1620	Statistisk sentralbyrå:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 610 266 000	612 428 000
1632	Kompensasjon for merverdiavgift:	
61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i> mot tidligere foreslått kr 29 000 000 000	28 990 000 000
1700	Forsvarsdepartementet:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 878 085 000	880 729 000
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:	
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i> mot tidligere foreslått kr 4 849 692 000	4 856 033 000
1720	Forsvaret:	
1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 30 604 510 000	30 680 287 000
1735	Etterretningstjenesten:	
21	Spesielle driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 2 365 616 000	2 374 842 000
1760	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold:	
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i>	1 820 354 000

1791	mot tidligere foreslått kr 1 814 461 000 Redningshelikoptertjenesten:	
	1 Driftsutgifter	822 847 000
1800	mot tidligere foreslått kr 822 712 000 Olje- og energidepartementet:	
	1 Driftsutgifter	192 337 000
1810	mot tidligere foreslått kr 191 626 000 Oljedirektoratet:	
	1 Driftsutgifter	310 400 000
1820	mot tidligere foreslått kr 309 500 000 Norges vassdrags- og energidirektorat:	
	1 Driftsutgifter	609 500 000
	26 Driftsutgifter, Reguleringsmyndigheten for energi	62 300 000
	mot tidligere foreslått kr 62 000 000	
2309	Tilfeldige utgifter:	
	1 Driftsutgifter	4 643 232 000
2410	mot tidligere foreslått kr 5 200 000 000 Statens lånekasse for utdanning:	
	1 Driftsutgifter	400 095 000
2412	mot tidligere foreslått kr 398 943 000 Husbanken:	
	1 Driftsutgifter	362 431 000
2421	mot tidligere foreslått kr 361 232 000 Innovasjon Norge:	
	50 Innovasjon - prosjekter, fond	757 600 000
	mot tidligere foreslått kr 507 600 000	
	74 Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	485 300 000
	mot tidligere foreslått kr 1 165 300 000	
2460	Garantiinstituttet for eksportkreditt:	
	51 Tilskudd til forvaltning av ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring	6 500 000
	mot tidligere foreslått kr 5 000 000	
2541	Dagpenger:	
	70 Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	19 086 000 000
	mot tidligere foreslått kr 18 386 000 000	
2543	Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger:	
(NY)	70 Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000
2650	Sykepenger:	
	70 Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	40 565 000 000
	mot tidligere foreslått kr 39 640 000 000	
	71 Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 575 000 000
	mot tidligere foreslått kr 1 500 000 000	
	72 Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning</i>	1 445 000 000
	mot tidligere foreslått kr 1 250 000 000	
2711	Spesialisthelsetjeneste mv.:	
	71 Psykologhjelp	354 300 000
	mot tidligere foreslått kr 345 000 000	
	76 Private laboratorier og røntgeninstitutt	1 317 674 000
	mot tidligere foreslått kr 1 364 674 000	
2751	Legemidler mv.:	
	70 Legemidler	11 141 000 000
	mot tidligere foreslått kr 11 031 000 000	
2752	Refusjon av egenbetaling:	
	72 Egenandelstak	6 756 170 000

2755	mot tidligere foreslått kr 6 636 170 000	
	Helsetjenester i kommunene mv.:	
62	Fastlønsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i>	475 000 000
	mot tidligere foreslått kr 472 000 000	
70	Allmennlegehjelp	5 410 825 000
	mot tidligere foreslått kr 5 358 225 000	
71	Fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i>	1 223 300 000
	mot tidligere foreslått kr 1 155 000 000	

Inntekter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
5460		Garantiinstituttet for eksportkreditt:	
	73	Inntekter under ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring	127 000 000
		mot tidligere foreslått kr 30 000 000	
5501		Skatter på formue og inntekt:	
	70	Trinnskatt mv.	68 620 000 000
		mot tidligere foreslått kr 68 500 000 000	
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	107 460 000 000
		mot tidligere foreslått kr 107 270 000 000	
	74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum	68 000 000 000
		mot tidligere foreslått kr 67 900 000 000	
	78	Kildeskatt på royaltybetalinger	5 000 000
		mot tidligere foreslått kr 200 000 000	
	79	Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler	200 000 000
		mot tidligere foreslått kr 5 000 000	
5521		Merverdiavgift:	
	70	Merverdiavgift	325 830 000 000
		mot tidligere foreslått kr 321 300 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft:	
	70	Avgift på elektrisk kraft	11 402 000 000
		mot tidligere foreslått kr 11 400 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.:	
	70	CO ₂ -avgift	8 672 000 000
		mot tidligere foreslått kr 8 670 000 000	
5561		Flypassasjeravgift:	
	70	Flypassasjeravgift	1 515 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 600 000 000	
5570		Sektoravgifter under Kommunal- og moderniseringsdepartementet:	
	70	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	242 923 000
		mot tidligere foreslått kr 242 148 000	
5577		Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet:	
	74	Sektoravgifter Kystverket	798 915 000
		mot tidligere foreslått kr 796 700 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet:	
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	453 256 000
		mot tidligere foreslått kr 451 800 000	
5700		Folketrygdens inntekter:	
	72	Arbeidsgiveravgift	203 390 000 000
		mot tidligere foreslått kr 203 000 000 000	
5800		Statens pensjonsfond utland:	
	50	Overføring fra fondet	383 057 658 000
		mot tidligere foreslått kr 371 194 304 000	

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

II

Garantifullmakter

1. Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet kan gi Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) fullmakt til å gi tilsagn om garantier for re-forsikring av kredittforsikringer frem til 30. juni 2021, hvor garantiene samlet kan dekke risiko for tap innenfor ordningens ramme på 20 mrd. kroner.
2. Stortinget samtykker i at det kan gis tilsagn om garantier frem til 30. juni 2021 for lån innenfor rammen på 6 000 mill. kroner til flyselskaper med norsk driftstillatelse (AOC), og innenfor vilkår som settes av Nærings- og fiskeridepartementet. Garantiene skal ha maksimal løpetid på tre år.

Andre fullmakter

III

Endring i statlige eierposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021;

1. kan avvikle eierskapet i Aker Kværner Holding AS ved at statens aksjer i Aker Kværner Holding AS (30 pst.) overføres til Aker Kværner Holding AS i bytte mot 30 pst. av Aker Kværner Holding AS' aksjer i hvert av porteføljeselskapene Aker Solutions ASA/Kværner ASA, Akastor ASA, Aker Carbon Capture AS og Aker Offshore Wind Holding AS. Alle aksjer skal overføres fri for heftelser og ellers «som de er». Staten vil ved avviklingen også motta et kontantvederlag tilsvarende 30 pst. av netto kontanter i Aker Kværner Holding.
2. gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner kan:
 - a. redusere eierskapet i Ambita AS helt eller delvis.
 - b. redusere eierskapet i Baneservice AS helt eller delvis.
 - c. redusere eierskapet i Entra ASA helt eller delvis.
 - d. redusere eierskapet i Mesta AS helt eller delvis.
 - e. redusere eierskapet i Aker Solutions ASA/Kværner ASA helt eller delvis.
 - f. redusere eierskapet i Akastor ASA helt eller delvis.
 - g. redusere eierskapet i Aker Carbon Capture AS helt eller delvis.
 - h. redusere eierskapet i Aker Offshore Wind Holding AS helt eller delvis.

Vedlegg 1

**Avtale
mellom
Aker ASA («Aker»)
og
Staten v/Nærings- og fiskeridepartementet («Staten»)
vedrørende
oppheør av felles eierskap i Aker Kværner Holding («AKH»)**

Bakgrunn

1. Aker og Staten eier henholdsvis 70% og 30% av aksjene i AKH. Partenes samarbeid som aksjonærer i AKH reguleres av aksjonæravtale datert 22. juni 2007 med senere endringer («Aksjonæravtalen»).
2. AKHs virksomhet består i å eie 40,56% i Aker Solutions ASA («AKSO»), 41,02% i Kværner ASA («Kværner») og 40,27% i Akastor ASA («Akastor»). AKSO, Kværner og Akastor er heretter samlet omtalt som «Porteføljeselskapene». AKH er største aksjonær i de tre Porteføljeselskapene.
3. Partene har gjennom sommeren 2020 hatt tett dialog om ulike foreslåtte transaksjoner i Porteføljeselskapene, herunder (i) fusjon mellom AKSO og Kværner («Fusjonen»), (ii) utskillelse av AKSOs vindutviklings-virksomhet og karbonfangst-virksomhet inn i to nye datterselskaper av AKSO, Aker Offshore Wind Holding AS («AOW») og Aker Carbon Capture («ACC»), med etterfølgende rettede emisjoner i de to datterselskapene («Emisjonene») og utdeling av AKSOs aksjer i AOW og ACC til AKSO sine aksjonærer i form av utbytte, og deretter notering av aksjene i AOW og ACC på Merkur. Fusjonen og Emisjonene er heretter samlet referert til som «Transaksjonene».
4. Transaksjonene ble annonsert til markedet den 17. juli. I forkant av dette ble Aker og Staten enige om en rekke elementer i tilknytning til Transaksjonene, samt at samarbeidet via AKH skal oppløses. Flere av avtaleelementene er betinget av stortingsgodkjennelse. Enigheten ble nedfelt skriftlig i form av en rekke avtaleelementer (i endelig form den 16. juli), og formålet med denne avtalen er å dokumentere partenes enighet i et mer formelt avtaledokument.

Tilslutning til Transaksjonene

5. Aker støtter de foreslåtte Transaksjonene.
6. Staten og AKH er innstilt på å støtte de foreslåtte Transaksjonene og Statens styremedlemmer i AKH vil ta endelig standpunkt til disse når AKH som aksjonær har mottatt den dokumentasjon som er gjort/skal gjøres tilgjengelig for aksjonærene forut for, og i forbindelse med, generalforsamlingsbehandlingen i AKSO og Kværner. I tråd med Statens diskusjoner med Aker er støtten gitt med følgende presiseringer:

- (a) Tilslutning til utskillelsen av AOW og ACC og Emisjonene gis forutsatt 1) at det innhentes en uavhengig verdivurdering av emisjonskursen (for ordens skyld, vilkåret er oppfylt gjennom verdivurderingene fra SEB for henholdsvis AOW og ACC begge datert 5. august 2020), og at 2) Staten gis en rett til å kjøpe aksjer i de utskilte selskapene fra Aker etter foreleggelse for Stortinget senest 30.12.20, som om Staten hadde deltatt i Emisjonene med en andel tilsvarende statens indirekte eierandel i AKSO. For ordens skyld, mot at Aker garanterer fulltegning, vil emisjonene tilrettelegges slik at Aker oppnår minimum 51% eierandel (etter emisjonene, evt. salg til Staten og utdelingen av aksjer fra AKSO). Kjøpesummen for aksjene skal tilsvare Akers kostpris tillagt 2,5 % rente p.a. Punkt 2 gjelder bare dersom Departementet bindende bekrefter sin interesse om å delta i en eller begge Emisjonene før tegningsperioden for den eller de Emisjonene hvor staten ønsker å delta.
- (b) Aksjene i AOW og ACC som deles ut til AKH som utbytte som ledd i Transaksjonene skal, for Statens del, eies av AKH inntil det tidligste av følgende tidspunkt: (i) tidspunkt hvor samarbeidet via AKH oppløses og (ii) utløpet av Stortingets høstsesjon 2020. Utdeling av aksjer i AOW og ACC fra AKH til aksjonærene i AKH vil for Statens del kreve samtykke fra Stortinget. Dersom AKH ikke skulle bli vedtatt oppløst, må departementet søke særskilt samtykke fra Stortinget til direkte eierskap i AOW og ACC fra Statens side. Aksjene i AOW og ACC som Aker skal motta som ledd i Transaksjonene skal dels tegnes direkte av Aker (eller relevant datterselskap), og dels deles ut fra AKH til Aker umiddelbart etter mottak av aksjene.

Opphør av samarbeidet via AKH

7. Partene er enige om samarbeidet via AKH, samt Aksjonæravtalen, skal opphøre. Avviklingen gjennomføres så snart det er praktisk mulig. Oppløsningen krever Stortingets godkjenning. Partene vil samarbeide for at vedtak i Stortinget skjer ved første praktiske anledning og senest innen utløpet av høstsesjonen 2020. Dersom Stortinget ikke godkjenner oppløsningen, løper AKH-samarbeidet videre i henhold til Aksjonæravtalen for AKSO/Kværner og Akastor.
8. Avviklingen av AKH skal teknisk sett gjennomføres ved at Statens aksjer i AKH (30%) overføres til AKH i bytte mot 30% av AKHs aksjer i hvert av AKSO/Kværner og Akastor, samt et kontant vederlag tilsvarende 30% av netto cash i AKH. Alle aksjer overføres fri for heftelser og «som de er». Staten opphører dermed å være aksjonær i AKH, og blir i stedet direkte eier av aksjene i både AKSO/Kværner og Akastor. I den grad Staten på tidspunktet for oppløsning av AKH også eier aksjer i AOW og ACC via AKH, skal opphøret gjennomføres slik at Staten også mottar disse aksjene. Samtidig med at Staten opphører å være aksjonær i AKH, bortfaller Aksjonæravtalen mellom Aker og Staten, jf. Aksjonæravtalen punkt 6.3.

Tidsbegrensede særrettigheter

9. Til tross for at Aksjonæravtalen bortfaller, påtar Aker seg følgende forpliktelser (så langt Aker i praksis kan kontrollere de aktuelle beslutningene), gjeldende så lenge Staten er eier av mer enn 5% i AKSO/Kværner og Akastor, dog ikke lenger enn til de tidspunkter som fremgår nedenfor:

- 31.12.2022: Aker vil ikke uten Statens godkjenning foreslå eller stemme for at hovedkontor for AKSO/Kværner og Akastor skal flyttes ut av Norge.
- 18 måneder etter at Aksjonæravtalen er opphørt og Staten ikke lenger eier aksjer i AKH, dog senest 30.06.2022:
 - Aker vil ikke uten Statens godkjenning foreslå eller stemme for aksjekapitalforhøyelse, fusjon, fisjon, kapitalnedsettelse eller andre kapitalendringer som skal vedtas med flertall som for vedtektsendringer i AKSO/Kværner eller Akastor.
 - Aker vil ikke foreslå eller stemme for en nærstående transaksjon som krever vedtak på generalforsamlingen iht. bestemmelsene i allmennaksjeloven §§ 3-10 - 3-19 (slik bestemmelsene til enhver tid gjelder) i henholdsvis AKSO/Kværner eller Akastor, uten først å ha informert og diskutert saken med Staten.
 - Porteføljeselskapene vil beholde sine gjeldende «Related parties principles» som supplerer lovgivningen om nærstående-transaksjoner.
 - Dersom Staten ønsker å nominere et styremedlem i AKSO/Kværner og/eller Akastor vil Aker stemme for det. Staten vil på forhånd diskutere nominasjonen med Aker for å bidra til at styrene får en hensiktsmessig sammensetning og kompetanseprofil, samt at krav om kjønnsfordeling blir overholdt.

Avsluttende punkter

10. Aker og Staten forplikter seg til å medvirke til gjennomføring av denne avtalen så raskt som mulig, herunder å stemme for relevante selskapsvedtak på generalforsamlingen i AKH, samt medvirke til at relevante selskapsvedtak i AKH-styret kommer på plass.
11. Denne avtalen er regulert av norsk rett. Eventuelle tvister i tilknytning til avtalen skal løses ved voldgift i Oslo, i henhold til reglene i Voldgiftsloven fra 2004.

31. august 2020

Aker ASA

Staten v/ Nærings- og
fiskeridepartementet

Ved: (sign)

Navn: Øyvind Eriksen

Ved: (sign)

Navn: Jan Tore Føsund

Foreløpig utgave